

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

1-2/2026

Leden - Únor

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. Jiří Benda, MgA. Alžběta Bublanová,
Ing. Martina Fričová, Bc. Ivana Janoušková,
Bc. Libor Kadavý, Mgr. Jiří Machonský,
PhDr. Lenka Tvrďá, Mgr. Eva Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 20. 2. 2026
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin/](https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Martina Fričová,
Bc. Ivana Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
PhDr. Lenka Tvrďá, Mgr. Eva Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám lednové a únorové dvojčíslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu přinášíme analytický text „Uvolnění dluhové brzdy v Německu“, přibližující odbornou debatu o tom, jak nastavit hranici mezi fiskální disciplínou a nutností dlouhodobých investic. Německo přistoupilo k uvolnění svého přísného rámce po sérii krizí, jež ukázaly limity pravidel navržených pro éru stabilního růstu. Nově vznikající investiční fondy mají posílit infrastrukturu, obranu i technologickou transformaci – oblasti, které byly léta podfinancované a jejichž zanedbání ohrožovalo konkurenceschopnost celé ekonomiky.

Reforma však zároveň znovu otevírá otázky týkající se soudržnosti a důvěryhodnosti fiskálních pravidel, jež jsou v Evropě vnímána jako záruka dlouhodobé stability. Stejně jako v debatách předchozích let se ukazuje, že i mezi odborníky nepanuje shoda, zda jsou rigidní limity v době geopolitických otřesů ekonomicky smysluplné, nebo zda naopak brání investicím nezbytným pro budoucí růst.

Česká dluhová brzda funguje jinak než Německá a nabízí větší flexibilitu, nicméně i v našich podmínkách lze očekávat hledání rovnováhy mezi konsolidací a investiční kapacitou státu.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Publikováno na internetu

Monitor udržitelnosti státního dluhu 2025 publikovaný Generálním ředitelstvím pro hospodářské a finanční záležitosti Evropské komise:

https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2025_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication%20%20

Publikováno na webu MF

Makroekonomická predikce - leden 2026:

<https://mf.gov.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2026/makroekonomicka-predikce-leden-2026-62667>

Přehled platných smluv České republiky o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku:

<https://mf.gov.cz/cs/zahranici-a-eu/smlouvy-o-zamezeni-dvojeho-zdani/prehled-platnych-smluv>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Uvolnění dluhové brzdy v Německu	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	9
Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	16
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	20
Informatika. Počítače	24
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	24
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	25
Podnik a podnikání	26
Pojišťovnictví. Sociální péče	27
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	28
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	28
Právo.....	30
Statistika. Demografie. Sociologie	34
Účetnictví	35
Veřejná správa	36
Veřejné finance. Rozpočet.....	38
Zdravotnictví	41
Zemědělství	41
Životní úroveň	42
Ostatní	42
Přehled nových knih	50
Seznam českých periodik pro rok 2026.....	57
Seznam zahraničních periodik pro rok 2026.....	59

Uvolnění dluhové brzdy v Německu

Mng. Marina Fričová, Bc. Libor Kadavý

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#), [Archiv vydaných čísel](#)

S přípravou státního rozpočtu se schodkem okolo tří set miliard korun se v české veřejné debatě znovu otevírá otázka vhodného nastavení pravidel rozpočtové odpovědnosti. Současná dluhová brzda, zakotvená v zákoně č. 23/2017 Sb. a limitující celkové zadlužení na 55 % HDP¹, má bránit dlouhodobé fiskální destabilizaci. V této souvislosti je zajímavá aktuální situace v Německu. Německý spolkový sněm na počátku roku 2025 odhlasoval uvolnění ústavní dluhové brzdy, což umožnilo vytvoření rozsáhlého investičního rámce zaměřeného na infrastrukturu, obranné kapacity a technologickou transformaci. Německý krok reflektuje širší evropský trend, kdy rigidní fiskální pravidla narážejí na limity v době geopolitických ořesů, krizí a dlouhodobé stagnace produktivity. Tento článek se věnuje bližšímu vysvětlení, jak německá dluhová brzda funguje, jejím efektům a důvodům její reformy.

Podoba dluhové brzdy v Německu do roku 2025

Dluhová brzda byla zavedena během globální finanční krize v roce 2009 za vlády kancléřky Angely Merkelové a ministra financí Peera Steinbrücka. Podle Steinbrücka šlo o rozhodnutí historického významu, jehož cílem bylo zajistit dlouhodobou schopnost státu jednat, zejména s ohledem na ochranu zadlužení budoucí generace. Legislativní úprava přinesla omezení strukturálního rozpočtu, který například neumožňoval půjčky vyšší než 0,35 % HDP ročně a od roku 2020 bylo zakázáno uzavírat jakékoliv nové čisté půjčky. Legislativní úpravy zároveň vyžadovaly trvalé udržování strukturálně vyrovnaného rozpočtu. Tyto limity se vztahovaly jak na federální úroveň, tak i pro jednotlivých 16 spolkových států a představovaly nejpřísnější omezení veřejného dluhu ze všech zemí G7.² Strany tehdejší opozice ji odmítaly s argumentem, že stát si tím zbytečně omezuje manévrovací prostor.

Zavedení těchto restrikcí přichází v době finanční krize, kdy německá vláda vynaložila přibližně 464 miliard eur na záchranné programy a subvenční opatření pro podporu ekonomiky. Tato opatření vedla k nárůstu veřejného dluhu na přibližně 81 % HDP v roce 2010.³ Této chvíli také předcházely historické zkušenosti hyperinflace z dvacátých let minulého století, nebo hospodářská krize v roce 1929, která posílila extrémistické ideologie. Důsledkem následných poválečných dluhů vůči spojeneckým zemím byla takzvaná strategie černé nuly (Schwarze Null), jejímž cílem bylo udržet vyrovnaný rozpočet a zajistit větší stabilitu.⁴

Přestože je dluhová brzda koncipována jako přísné fiskální pravidlo, ústava umožňuje její dočasné pozastavení v mimořádných krizových situacích. Německo této výjimky využilo například v letech 2020-2022, kdy si stát vypůjčil stovky miliard eur v reakci na pandemii Covidu-19 a následně na válku na Ukrajině a energetickou krizi. Právě tyto kroky znovu otevřely debatu o reformě dluhové brzdy, protože podle části ekonomů omezuje potřebné investice do infrastruktury a moderních technologií. Německo se kvůli dluhové brzdě ocitá ve fiskální paralýze, a to především v časech, kdy se země potýká s recesí, vysokými cenami energií, nedostatkem pracovních sil, chátrající infrastrukturou a pomalým tempem digitalizace a zelené transformace. Zatímco jiné státy, zejména USA, masivně investují.⁵ Ačkoli byla dlouhodobě považována za prakticky neměnitelnou kvůli

¹ NÁRODNÍ ROZPOČTOVÁ RADA. *Vše o veřejných financích*. Online. In: Národní rozpočtová rada.

Dostupné z: <https://www.rozpocetovarada.cz/o-verejnych-financich/vse-o-verejnych-financich/> [cit. 2026-02-04]

² KINKARTZ, Sabine. *What is Germany's debt brake?*. Online. In: Deutsche Welle. 03/05/2025. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/what-is-germanys-debt-brake/a-67587332> [cit. 2026-02-04]

³ KOZACZYŃSKA, Aleksandra. *The debt brake: Germany in a crisis of uncertainty*. Online. In: Osrodek studiow wschodnich. 2025-01-28. Dostupné z: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2025-01-28/debt-brake-germany-a-crisis-uncertainty> [cit. 2026-02-05]

⁴ LUBIK, Thomas A. *The Debt Brake: Unsafe at Any Speed?* Online. 2025, roč. 2025. Dostupné také z: https://www.richmondfed.org/publications/research/economic_brief/2025/eb_25-22.

⁵ KINKARTZ, Sabine. *Germany grapples with its 'debt brake'*. Online. Deutsche Welle. 2023. Dostupné také z: <https://www.dw.com/en/germany-grapples-with-its-debt-brake/a-67551491>.

nutnosti ústavní většiny, v poslední době se objevují konkrétní politické a mezinárodní návrhy na její uvolnění, zejména v oblasti obranných výdajů a investic spolkových zemí.⁶

Naproti tomu jsou dle zprávy nadace Bertelsmann čisté investice do fixního kapitálu v Německu takřka nulové již od roku 1997, což znamená, že investice do dlouhodobé infrastruktury pouze kompenzují jejich opotřebení a nedochází k novým významným stavbám. Německo se ovšem vyznačuje vysokým poměrem příjmů a výdajů, které tvoří 46 a 48 % HDP, přičemž má však nejvyšší poměr veřejného dluhu ze zemí G7, konkrétně na úrovni 63 %.⁷

Hospodářská situace a výzvy německé ekonomiky

Jednou z největších výzev, jimž Německo čelí, je dlouhodobá stagnace a hrozba deindustrializace. Německá ekonomika je druhým rokem v recesi a v roce 2024 se HDP meziročně snížil o 0,2 %. Hlavní příčinou jsou strukturální problémy snižující konkurenceschopnost podniků. Podnikání v Německu je stále méně ziskové kvůli vysokým cenám energií a práce, což odráží zahraniční investory a nutí domácí firmy přesouvat výrobu do zahraničí.⁸ Začátkem roku 2025 Německo provázela naděje, že se země vymaní z dlouhodobé hospodářské stagnace. V únorových volbách zvítězil předseda CDU Friedrich Merz, který sliboval restart největší evropské ekonomiky.⁹ Vznik koalice se sociálními demokraty (SPD) posílil očekávání stabilnějšího a efektivnějšího vládnutí. Krátce poté Spolkový sněm schválil uvolnění ústavní dluhové brzdy, což otevřelo prostor pro vznik půlbilionového fondu určeného především na modernizaci infrastruktury a posílení obrany.¹⁰

Po několika měsících se však ukazuje, že původní optimismus rychle slábne. Německá ekonomika zůstává slabá, tj. očekávaný růst činí pouze 0,2 %, roste nezaměstnanost i tlak na průmysl. Přestože příslib fiskální expanze krátkodobě podpořil trhy, přetrvávají pochybnosti o schopnosti státu efektivně investovat. Kritici upozorňují, že část prostředků směřuje na běžné výdaje a že samotné navyšování obranných výdajů nepřináší dlouhodobý růst. Zklamání vyvolává také pomalý postup strukturálních reforem. Dosavadní kroky se soustředí hlavně na sociální oblast a jsou vnímány jako málo ambiciózní, částečně kvůli koaličním kompromisům. Zásadní výzvy, jako jsou vysoké ceny energií, byrokracie, oslabení konkurenceschopnosti průmyslu a tlak ze strany USA a Číny zůstávají zatím řešeny nedostatečně.¹¹

Důvody reformy dluhové brzdy v Německu

Dle agentury Reuters upravila německá vláda na konci ledna svou prognózu růstu hrubého domácího produktu v průběhu roku 2026 z původních 1,3 % na aktuálních 1,0 %.¹² Již zmíněná pandemie a válka na Ukrajině přinesla období zvýšeného ekonomického stresu a neklidu pro celou Evropu, což vytvořilo prostředí, ve kterém bylo dodržování striktních pravidel politicky i ekonomicky krajně nepravděpodobné. Přejít Německa od původního nadšení při zavádění dluhové brzdy v roce 2009 se postupně vlivem vnitřních systémových selhání a geopolitickými změnami přetavilo v březnovou novelizaci zákona v roce 2025. Stát omezil své půjčky hluboko pod svou kapacitu, což vedlo k významnému deficitu a podfinancování zejména v infrastruktuře. Klíčovou roli ve finální otázce

⁶ FINANCIAL TIMES. Germany's fading economic opportunity. Online. *Financial Times*. OCT 29 2025. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/6fa19aff-503d-4fd8-a5dc-cafc06aa23ff> [cit. 2026-02-04]

⁷ WORTMANN, Marcus. & HAGEMANN, Sara. *Focus on public finances – how megatrends, wars and crises challenge the tax authorities*. Online. In: Bertelsmann Stiftung. 15.11.2024. Dostupné z: <https://www.bertelsmann-stiftung.de/de/unsere-projekte/nachhaltig-wirtschaften/projektnachrichten/megatrend-report-6> [cit. 2026-02-05]

⁸ KOZACZYŃSKA, Aleksandra. The debt brake: Germany in a crisis of uncertainty. Online. In: OSW. 2025, roč. 2025. Dostupné také z: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2025-01-28/debt-brake-germany-a-crisis-uncertainty>.

⁹ KINKARTZ, Sabine. *What is Germany's debt brake?*. Online. In: Deutsche Welle. 03/05/2025. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/what-is-germanys-debt-brake/a-67587332> [cit. 2026-02-04]

¹⁰ Merz's fight to fix the German economy is already on the ropes. Online. In: Politico. 2025, roč. 2025. Dostupné také z: <https://www.politico.eu/article/friedrich-merz-germany-economy-business-afd-alice-weidel-industry/>.

¹¹ FISCHER, Petr. Merz slibuje dvouprocentní růst. Ekonomická realita Německa mu to ale trochu kazí. Online. In: e15. 2025, roč. 2025. Dostupné z: <https://www.e15.cz/nazory-a-analyzy/merz-slibuje-dvouprocentni-rust-ekonomicka-realita-nemecka-mu-to-ale-trochu-kazi-1424697#>. [cit. 2026-02-09]

¹² MARTINEZ, Maria. *Germany cuts growth forecasts, citing trade uncertainty and slow rollout of reforms*. Online. In: Reuters. January 28, 2026. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/german-government-cuts-2026-2027-growth-forecasts-due-rising-uncertainty-2026-01-28/> [cit. 2026-02-11]

reformy brzdy hrálo také rozhodnutí Spolkového ústavního soudu z roku 2023, kde soud shledal dosavadní využívání účelových zvláštních fondů, jako způsob obcházení dluhové brzdy, což zatlačilo politickou reprezentaci do defenzivy. Buď budou čelit ještě výraznějším úsporným opatřením, nebo formálně přehodnotí znění a formu, kterou dluhová opatření hrají ve veřejných financích. Rozhodnutí o reformě bylo mimo jiné i pragmatickým krokem, jelikož vládnoucí strany 20. Bundestagu CDU / CSU a SPD věděly, že po volbě pravděpodobně přijdou o možnost provedení této úpravy ústavního zákona, a proto jej prosadily reformou ještě před sestavením 21. Bundestagu.¹³

Nejvýznamnější změny německé dluhové brzdy

Změna zákona přináší tři významné úpravy oproti původnímu znění, které se týkají fondu na infrastrukturu, armádu a dluhu jednotlivých spolkových zemí. Nově zavedený je fond infrastruktury s celkovou hodnotou 500 miliard eur, který bude využit pro financování nových projektů v dopravě, zdravotnictví, energetice, školství, vědě a výzkumu a digitalizaci. Přičemž hlavním cílem tohoto fondu je vyrovnat v současné době podfinancované sektory a přinést Německu hospodářský růst po celou následující dekádu. Při hodnocení výkonnosti tohoto fondu by HDP Německa ve srovnání s výchozím stavem mohlo ke konci roku 2035 být o 2,5 % vyšší díky zmíněným investicím, přičemž dopad na veřejný dluh může být poměrně omezený za předpokladu, že investice přinesou vyšší produktivitu a veřejné výdaje neporostou rychleji než HDP.¹⁴

Příklad funkční dluhové brzdy lze nalézt ve Švýcarsku, kde po jejím zavedení došlo během následujících pěti let ke zlepšení cyklicky očištěného salda federálního rozpočtu přibližně o 3,7¹⁵ procentního bodu HDP. Jak se domnívají autoři článku, dluhová brzda ve Švýcarsku je funkční především díky silným institucím přímé demokracie a fiskálního federalismu, které umožňují občanům přímo ovlivňovat daňovou a výdajovou politiku. Klíčovou roli zde také hraje pravidlo „no bailout“, tedy absence záchrany zadlužených kantonů federální vládou. Tato politika motivuje jednotlivé jurisdikce k odpovědnému hospodaření a vede k nízkým úrokovým nákladům a stabilnímu dluhu. Naproti tomu v Německu byla dluhová brzda méně účinná kvůli vyšší koncentraci fiskálních pravomocí na federální úrovni a skutečnosti, že spolkové země mohly očekávat finanční pomoc od federace v případě finančních potíží.¹⁶

Rozdíly a porovnání české dluhové brzdy s německou

Česká republika i Německo disponují vlastními mechanismy dluhové brzdy, avšak jejich konstrukce, právní síla i skutečné dopady se výrazně liší. Přestože obě země sledují stejný cíl, tj. dlouhodobou udržitelnost veřejných financí, používají k tomu odlišně nastavené nástroje, které také jinak reagují na hospodářské šoky. V českém fiskálním rámci stojí dvě klíčová pravidla. Prvním je výdajové pravidlo, které omezuje maximální strukturální deficit na úrovni 1 % HDP. Druhým je dluhová brzda, jež stanovuje limit celkového veřejného dluhu na 55 % HDP. Po dosažení této hranice se automaticky spouští nápravná opatření, která se dotýkají nejen státního rozpočtu, ale i zdravotních pojišťoven, obcí a krajů. S tím je spojena povinnost schvalovat vyrovnané či přebytkové rozpočty a současně zákaz vytvářet nové závazky, dokud se veřejný dluh nevrátí pod stanovenou limitní hodnotu.

¹³ MENÉNDEZ, Agustín José. *Editorial: rewriting the German fundamental law in a blitz*. Online. In: European Law Open Vol. (2024), No. 3, p. 687–704. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/elo.2025.18> [cit. 2026-02-11]

¹⁴ EUROPEAN COMMISSION. *The potential economic impact of the reform of Germany's fiscal framework*. Online. In: European commission. 19 May 2025. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2025-economic-forecast-moderate-growth-amid-global-economic-uncertainty/potential-economic-impact-reform-germanys-fiscal-framework_en#_ftn1 [2026-02-11]

¹⁵ PFEIL, C. F., & FELD, L. P. *Does the Swiss Debt Brake Induce Sound Federal Finances? A Synthetic Control Analysis*. Online. In: Public Finance Review, 52(1), 3-41. 2025. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/10911421231191566>

¹⁶ MERRIFIELD, John D, POULSON, Barry W. *New Constitutional "Debt Brakes" for Euroland Revisited*. Online. In: The Journal of Applied Business and Economics, 19(8), 110-132. 2017. Dostupné z: <https://www.proquest.com/scholarly-journals/new-constitutional-debt-brakes-euroland-revisited/docview/1992203713/se-2>

Tato opatření mají zajistit, aby se Česká republika neocitla v situaci, kdy již nebude schopna financovat své závazky bez dramatických zásahů do hospodaření všech veřejných institucí.¹⁷

Naproti tomu německá „Schuldenbremse“, zakotvená přímo v německé ústavě, se soustředí nikoli na celkový dluh, ale na roční tok deficitu. Spolková vláda nesmí podle ústavního pravidla vytvářet strukturální schodek vyšší než 0,35 % HDP ročně, a jednotlivé spolkové země dokonce musí hospodařit s vyrovnaným rozpočtem. Výjimky jsou přípustné pouze v případě mimořádných událostí, jako jsou přírodní katastrofy či hluboké hospodářské krize.¹⁸ Tento rozdíl znamená, že zatímco česká dluhová brzda funguje jako ochrana před nadměrným růstem absolutní výše dluhu, ta německá působí průběžně a přísně brání tomu, aby stát v běžných letech otevíral prostor pro strukturální deficity.

Rozdíly mezi oběma zeměmi se jasně odrážejí i v dlouhodobých vyhlídkách. Česká republika podle nejnovějších projekcí může narazit na hranici dluhové brzdy kolem roku 2038, pokud bude pokračovat v konsolidačním úsilí. Strukturální deficit však zůstává nad dvěma procenty HDP, což zvyšuje tlak na důsledné dodržování pravidel. Německo naopak čelí kritice, že přísná Schuldenbremse brání investicím do obrany, infrastruktury a zelené transformace, což vedlo některé politické síly v čele s CDU/ CSU a Zelenými k úvahám o její reformě.¹⁹

Při porovnání České republiky a Německa se tedy ukazuje, že obě země používají odlišné, ale funkčně podobně motivované nástroje. Česká dluhová brzda chrání před překročením celkové výše zadlužení, zatímco německá Schuldenbremse brání vládám vytvářet trvalé strukturální deficity už v zárodku. Z hlediska flexibility jsou česká pravidla výrazně měkčí. Německé pravidlo je rigidní, založené na ústavě a okamžitě vymáhané soudy i finančními trhy. Obě země však čelí stejnému problému, kterým je zajištění fiskální disciplíny, aniž by byly ohroženy dlouhodobé investice nezbytné pro modernizaci ekonomiky a státu.

Je nutno podotknout, že pro Českou republiku uvolnění dluhové brzdy v Německu může vést dvěma směry. Zvýšení německé poptávky po českém exportu a investic do průmyslu i infrastruktury může české ekonomice pomoci, zároveň však hrozí opačný efekt v podobě vyšších úrokových sazeb a přísnějších měnových podmínek, které by její růst naopak brzdily. Celkově ale může německá investiční ofenziva představovat velkou příležitost pro české firmy, zejména v automobilovém, energetickém, strojírenském a obranném průmyslu, pokud dokážou využít zvýšenou poptávku a zapojit se do obnovy německé ekonomiky.

Ústavní zakotvení fiskální odpovědnosti

Zastánci ústavního zakotvení dluhové brzdy, jak je tomu v případě Německa, argumentují především vyšší důvěryhodností a stabilitou fiskální politiky. Empirické studie ukazují, že státy s přísněji zakotvenými fiskálními pravidly dosahují v průměru nižších schodků, nižších úrokových rozpětí a nižší volatility produkce²⁰. Argumentem ve prospěch ústavní úrovně je tedy dlouhodobá kredibilita a omezení tzv. deficitního biasu politického cyklu. Zkušenost z roku 2023, kdy Spolkový ústavní soud v Karlsruhe zrušil přesun prostředků mezi fondy jako protiústavní obcházení dluhové brzdy²¹, zároveň ukazuje, že ústavní norma je reálně vymahatelná a může účinně omezovat exekutivu.

Naopak zastánci ponechání dluhové brzdy na úrovni běžného zákona, jako je tomu v České republice (zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti), zdůrazňují větší flexibilitu a schopnost

¹⁷ ZAMRAZILOVÁ, Eva; MORDA, Pavel a ZEMAN, Martin. *Význam dluhové brzdy pro českou ekonomiku*. Online, informační studie. Praha 5, 2022. Dostupné z: <https://www.rozpocetovarada.cz/ke-stazeni/informacni-studie-vyznam-dluhove-brzdy-pro-ceskou-ekonomiku/>. [cit. 2026-02-12].

¹⁸ PEČINKOVÁ, Ivana. Německo před dilematem: Investice versus dluhová brzda – jak se rozhodne nová vláda? Online. *Česká justice*. 2025. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2025/03/nemecko-pred-dilematem-investice-versus-dluhova-brzda-jak-se-rozhodne-nova-vlada/>. [cit. 2026-02-12].

¹⁹ Náraz na dluhovou brzdu? Podle rozpočtové rady až kolem roku 2038. Online. *Hospodářské noviny*. 2024. Dostupné z: <https://byznys.hn.cz/c1-67383400-naraz-na-dluhovou-brzdu-podle-rozpocetove-rady-az-kolem-roku-2038>. [cit. 2026-02-12].

²⁰ BANDINGER, H., & REUTER, W. *The case for fiscal rules*. Online. In: ScienceDirect. *Economic Modelling*, 60, 334-343. 2017. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2016.09.028> [cit. 2026-02-16]

²¹ BUNDESVERFASSUNGSGERICHT. *Second Supplementary Budget Act 2021 is void*. Online. In: Federal Constitutional Court. 15 November 2023. Dostupné z: <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/EN/2023/bvg23-101.html> [cit. 2026-02-16]

reagovat na mimořádné šoky bez nutnosti měnit ústavní pořádek. MMF ve svých analýzách fiskálních pravidel upozorňuje, že v dobách recesí je zapotřebí flexibilních a rychlých fiskálních zásahů²², příliš rigidní ústavní limity mohou v těchto dobách vést k podfinancování veřejných investic. Model běžného zákona tak umožňuje pružnější úpravy parametrů v reakci na změny ekonomického prostředí, aniž by bylo nutné dosahovat ústavní většiny.

Evropský kontext

Tato německá reforma také probíhá paralelně s nejrozsáhlejší reformou evropského fiskálního rámce od roku 2008. Hlavním cílem reformy navržené Evropskou komisí v dubnu 2023 je spojit dlouhodobou udržitelnost veřejného dluhu a hospodářského růstu. Těžištěm se stávají národní střednědobé plány, kde si státy sami stanoví své fiskální cíle, prioritní reformy a klíčové investice. Zůstávají zachovány základní referenční hodnoty maximálního zadlužení, kde by deficit veřejných financí neměl překročit 3 % HDP a veřejný dluh by měl být pod 60 % HDP. Reforma taktéž propojuje fiskální konsolidaci digitalizací, bezpečností a investicemi do zelené transformace. Zároveň se podporují kontrolní mechanismy a vymáhání pro zajištění sounáležitosti členských států s jejich závazky²³.

Závěr

Zkušenost Německa s ústavní dluhovou brzdou ukazuje, že fiskální pravidla mohou být silným nástrojem k udržení dlouhodobé stability veřejných financí, zároveň však mohou působit jako omezení investiční kapacity státu. Německá reforma v roce 2025 nebyla popřením fiskální odpovědnosti, ale spíše jejím přizpůsobením nové realitě, jelikož množství nově disponibilních financí bylo vynaloženo do bezpečnosti, energetické transformace, podpory konkurenceschopnosti a infrastruktury. Jinými slovy byly finance investovány do dlouhodobého horizontu. Česká republika se nachází v odlišné výchozí pozici, a přesto čelí podobnému dilematu, když potřebuje skloubit konsolidaci veřejných financí a modernizaci ekonomiky.

²² CASELLI, Francesca., DAVOODI, Hamid., GONCALVES, Carlos., HONG, Gee Hee, LAGERBORG, Andresa., MEDAS, Paulo., NGUYEN, Anh Dinh Minh, YOO, Jiae. *The Return to Fiscal Rules*. Online. 2022. Dostupné z: <https://doi.org/10.5089/9798400219467.006> [cit. 2026-02-16]

²³ EUROPEAN COMMISSION. *New economic governance framework*. Online. In: European Commission. 2024. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/what-economic-governance-framework/evolution-eu-economic-governance/new-economic-governance-framework_en [2026-02-15]

Daně

Adam Zalasinski

Application of the Parent-Subsidiary Directive general anti-avoidance rule in the context of the participation exemption : comments on the CJEU decision in "Nordcurrent group" UAB (C-228/24)
Uplatnění obecného pravidla proti zneužívání daňového režimu dle směrnice o mateřských a dceřiných společnostech v souvislosti s daňovým osvobozením dividend: poznámky k rozsudku SDEU v případě "Nordcurrent group" UAB (C-228/24)

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 9, p. 405-411

Autor rozebírá rozhodnutí SDEU ve věci Nordcurrent Group UAB (případ C-228/24), které řeší otázku, zda skutečně založená obchodní společnost, která se v průběhu času stala schránkovou společností, může být kvalifikována jako umělé uspořádání zřízené za účelem vyhýbání se daňovým povinnostem. V daném případě odmítla litevská daňová správa osvobození od daně z dividend s argumentem, že britská dceřiná společnost litevské mateřské společnosti představuje umělé uspořádání ve smyslu článku 1(2) a (3) směrnice PSD (2011/96/EU). Případ ukazuje, že společnosti s malou podstatou mohou být umělé v tom smyslu, že nemají řádné podnikání, ale že tento druh skromné fyzické přítomnosti v jiném členském státě nemusí být nutně motivován úmyslem ušetřit na daních, což je nezbytné pro zjištění zneužívajícího uspořádání. - Poznámky.

Giacomo Corneo

Assortative mating and couple taxation

Selektivní párování a zdanění párů

FinanzArchiv, Vol. 81, (2025) No. 2, p. 85-101

Článek rozvíjí praktický model aplikované teorie, který analyzuje, jak volba mezi společným zdaněním s rozdělením příjmů a individuálním zdaněním ovlivňuje výběr partnera a ekonomickou homogamii. Studie endogenizuje vzorce manželství a ukazuje, že daňová pravidla ovlivňují motivaci při výběru partnera. Model zahrnuje heterogenní jedince, kteří odvozují užitek ze spotřeby, přičemž k vytvoření páru dochází prostřednictvím dvoustupňového procesu párování od obecného k segmentovanému. Analýza zavádí progresivní daň z příjmů a porovnává status quo společného zdanění s rozdělením příjmů s reformou směřující k individuálnímu zdanění. Hlavní výsledek je robustní v prostředí se dvěma i více dovednostmi. Článek představuje teoretickou analýzu, která ukazuje, že přechod od společného zdanění s rozdělením příjmů k individuálnímu zdanění zvyšuje ekonomickou homogamii na trhu manželství, což má dopady na nerovnost a návrh daňové politiky. Výsledek platí jak pro reformy zvyšující příjmy, tak pro reformy neutrální z hlediska rozpočtu s plausibilními systémy slev, a lze jej zobecnit na širší předpoklady o preferencích a daňových slevách.

Christopher Grimes

California's divisive billionaire tax

Kalifornská kontroverzní daň pro miliardáře

Financial Times, Vol. 2026, No. 42145 (10.1.2026), p. 5

Článek přibližuje možné dopady a úskalí zavedení daně pro miliardáře v Kalifornii. Dle podporovatelů by stát mohl získat tímto způsobem až 100 miliard dolarů od tamních 200 miliardářů. Je koncipovaná jako jednorázová 5% daň z majetku pro osoby s čistým jméním přesahující 1 miliardu amerických dolarů. Z příjmů by se převážně financovala podpora zdravotnictví a zaměstnanců ve zdravotním sektoru. Tento sektor se potýká s finanční tísni částečně kvůli legislativním úpravám, které zavedl prezident Trump. Ovšem již nyní je patrný odchod některých podnikatelů, na které by případná daň dolehla. Oponenti návrhu připomínají řadu úspěšných společností, které Kalifornii již v minulosti kvůli zvyšujícím se regulacím opustily. Aktuálně potřebují podporovatelé sehnat 870 000 podpisů a následně musí být daňová úprava odsouhlasena v listopadovém referendu.

Zdeněk Burda

Dodatečné daňové přiznání

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 11-12, s. 50-56

Výběr komentovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu ČR z r. 2025 týkajících se dodatečného daňového přiznání, které je klíčovým nástrojem pro opravu chybných údajů v řádném přiznání. Po shrnutí hlavních závěrů starší judikatury autor rozebírá, zda je zajišťovací příkaz automaticky potvrzením skutečnosti, že měla být vydána výzva k podání dodatečného přiznání; kdy je možno zahájit kontrolu bez výzvy k podání dodatečného přiznání a dále situaci s dodatečným daňovým přiznáním podaným po ukončení kontroly. Je zdůrazněno, že dodatečné daňové přiznání může ovlivnit běh prekluzivní lhůty, což je významné pro správné stanovení daně.

Hoang Ha Nguyen Thi

The effect of divorce and marriage contracts on tax non-compliance

Vliv rozvodů a předmanželských smluv na nedodržování daňových předpisů

FinanzArchiv, Vol. 81, (2025) No. 2, p. 102-155

Článek zkoumá, zda rozhodnutí britského Nejvyššího soudu z r. 2010, které zvýšilo vymahatelnost předmanželských smluv, ovlivnilo nesprávné vykazování příjmů u sezdáných osob samostatně výdělečně činných tím, že změnilo motivaci k utajování příjmů před manželskými partnery. Autor využívá model, který předpovídá, že větší vymahatelnost předmanželských smluv by měla snížit skryté příjmy a že vyšší riziko rozvodu a nárůst sazeb daně by měly zvýšit nesprávné vykazování. Empirické výsledky nezjistily po tomto rozsudku žádné statisticky významné snížení nedodržování daňových předpisů. - Poznámky.

Eedee-Bari Bawoh

Implementing OECD Pillar two : a comparative analysis of Gibraltar, Guernsey, Isle of Man and Jersey

Zavádění druhého pilíře OECD srovnávací analýza Gibraltar, Guernsey, Isle of Man a Jersey

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 9, p. 392-399

Autor se zabývá implementací druhého pilíře OECD (GloBE) v Gibraltar, Guernsey, na ostrově Man a Jersey. Cílem druhého pilíře je zajistit, aby nadnárodní podniky s globálními příjmy přesahujícími 750 milionů euro platily v každé jurisdikci, ve které působí, minimální efektivní daňovou sazbu z příjmů ve výši 15 %. V článku jsou nejprve shrnuta základní pravidla tohoto rámce – pravidlo zahrnutí příjmů (IIR), pravidlo nedostatečně zdaněných zisků (UTPR) a pravidlo domácí minimální dorovnávací daně (QDMTT). Dále autor sleduje časovou osu závazků uvedených jurisdikcí vůči druhému pilíři a zkoumá legislativní kroky přijaté k jejich zavedení. Prostřednictvím srovnávací analýzy zdůrazňuje klíčové podobnosti a rozdíly v přístupu a analyzuje, jak se tyto jurisdikce přizpůsobují globálním snahám o daňovou reformu a zároveň chrání své daňové základy a regulační autonomii. - Poznámky.

Radek Ondra

Náležitosti plné moci při správě daní : rozsah zmocnění v obecné rovině obsažený v plné moci při správě daní

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 4, s. 17-22

Článek navazuje na téma právních aspektů plných mocí při správě daní a zaměřuje se na náležitosti a obsah plných mocí. Autor popisuje, jakým způsobem je třeba označit zmocnitele a zmocněnce v plné moci, ať už jde o obecného zmocněnce či o advokáta a daňového poradce. Uvádí také, jak by měly být označeny osoby oprávněné jednat za právnickou osobu. Dále se v obecné rovině věnuje rozsahu zmocnění obsaženého v plné moci a uvádí vztah vymezení rozsahu zmocnění v plné moci a v dohodě o smluvním zastoupení. Zdůrazňuje, že rozsah zmocnění obsažený v plné moci může být uveden pouze totožně jako v dohodě o smluvním zastoupení či úžeji. Autor rovněž upozorňuje na nezbytnost uplatnění plné moci vůči správci daně z důvodu zjištění rozsahu zmocnění. - Poznámky. -- Čtvrtý díl ze série článků.

Ondřej Poupě

Novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní : DAC 8 a DAC 9

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 4, s. 2-6

Článek popisuje obsah připravované novely zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní v souvislosti s implementací evropských směrnic DAC 8 a DAC 9. Směrnice rozšiřují rámec automatické výměny informací na nové oblasti, zejména na kryptoaktiva a dorovnávací daně, čímž reagují na dynamický

vývoj digitální ekonomiky a globální iniciativy v oblasti spravedlivého zdanění. Autor stručně přibližuje legislativní proces směrnice č. 2023/2226/EU (DAC 8) a č. 2025/872/EU (DAC 9), které byly přijaty v rámci postupného rozšiřování pravidel pro administrativní spolupráci mezi členskými státy EU. Poté se věnuje úpravě automatické výměny informací související s kryptoaktivy (oznamující poskytovatelé služeb s kryptoaktivy a jejich povinnosti, povinnosti provozovatelů kryptoaktiv). Návazně představuje informační přehledy a výměnu informací týkající se dorovnávacích daní.

Konstantia-Angeliki Tampakoudi

Pillar Two and the fundamental freedoms : evaluating Luxembourg's corporate tax framework in light of EU law

Druhý pilíř a základní svobody zhodnocení rámce daně z příjmů právnických osob v Lucembursku ve světle evropského práva

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 10, p. 417-426

Článek zkoumá, zda je rámec Druhého pilíře OECD v souladu se základními svobodami EU, zejména se svobodou usazování a volným pohybem kapitálu. Analýza poukazuje na potenciální rozpory mezi vzorovými pravidly OECD a lucemburským režimem osvobození od daně a pravidly CFC, přičemž zdůrazňuje možné porušení základních svobod EU. Autorka na základě rozboru judikatury Soudního dvora EU, která se týká kritérií proporcionality, nediskriminace a státní podpory, hodnotí právní rizika a potenciální scénáře soudních sporů. Uzavírá doporučeními, jak sladit dodržování Druhého pilíře s konkurenceschopností Lucemburska a s širší integritou práva EU. - Poznámky.

Petr Beránek

Poskytnuté dary jako odčitatelná položka daně z příjmů fyzických osob

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 12, s. 26-30

Zákon o daních z příjmů umožňuje fyzické osobě, která poskytla bezúplatné plnění (dar) na dobré účely, snížit si základ daně o určitou částku (většinou hodnotu poskytnutého daru). V článku jsou charakterizovány podmínky, které musí být splněny pro snížení základu daně, uznávané dobré účely a dále je rozebrána terminologie daru vs. bezúplatného plnění. Poté se autor věnuje problematice hodnoty daru a výše odčitatelné položky (ta je limitována), okamžiku darování a prokazování daru (identifikace dárce, datum poskytnutí, výše a účel daru, identifikace příjemce, uplatnění odčitatelné položky v daňovém přiznání).

Radek Ondra

Procesní postup správce daně při vyřízení žádosti o vrácení platby provedené za daňový subjekt omylem

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 4, s. 23-30

Bližší k problematice vrácení platby provedené za daňový subjekt omylem dle § 165 daňového řádu a k výkladovým nejasnostem s tím spojeným. Autor nejprve charakterizuje omyl, pro který je možné vrátit provedenou platbu, a uvádí, v čem tento omyl může spočívat. Poté popisuje procesní postup správce daně při vyřízení žádosti o vrácení platby provedené omylem (před meritorním projednáním žádosti i při meritorním projednání). Uvádí, za jakých podmínek je správce daně povinen provádět test vratitelnosti platby provedené omylem, kdy se na tuto platbu pohlíží jako na vratitelný přeplatek a jaké jsou s touto skutečností spojeny důsledky. Konkretizuje také, jakým způsobem může správce daně žádosti vyřídit. - Poznámky. -- Související článek byl publikován v čas. FDÚB č. 3/2025, s. 26-35.

Petr Vondraš

Převodní ceny z pohledu daně z přidané hodnoty

Účetnictví v praxi, Sv. 29, (2025) č. 11-12, s. 10-12

Důležitost cenového narovnání mezi spojenými osobami zasahuje do daně z příjmů i do problematiky daně z přidané hodnoty. Klíčovým parametrem je ověření, zda tato vnitropodniková fakturace podléhá DPH. Článek se zaměřuje na rozsudek SDEU ve věci Arcomet (C-726/23) ze září 2025, který se zabýval výkladem, zda částka fakturovaná jako cenové narovnání na základě studie převodních cen je poskytnutím služby, a tedy předmětem daně. Soud stanovil, že pokud je odměna vyplácená mateřské společnosti při překročení provozní marže dceřiné společnosti kryta přijímanými službami od mateřské společnosti, je taková odměna předmětem daně. Autor zdůrazňuje, že před vydáním tohoto rozsudku neexistovala judikatura, která by jednoznačně stanovila, zda cenové narovnání na úroveň obhajitelnou v rámci převodních cen je předmětem DPH. -- K judikátu podrobněji viz i Daně a právo v praxi č. 11-12/2025, s. 43-44.

René Offermanns

Report on the Burden of Proof Symposium held on 13 February 2025 in the Geertekerk in Utrecht, The Netherlands

Zpráva ze sympozia o důkazním břemenu, které se konalo 13. února 2025 v Geertekerk v Utrechtu, Nizozemsko

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 9, p. 369-381

Zpráva o obsahu sympozia pořádaného Tax Jurisprudence Platform (sdružuje IBFD, nizozemskou daňovou správu a několik profesních organizací) dne 13.2.2025 v Nizozemsku. Sympozium se věnovalo tématům rozložení důkazního břemene v daňových případech, důkazů na základě domněnky v občanských a daňových věcech (převodní ceny), povinného zveřejňování informací a principu fair play ve vazbě na ohlašovací povinnost vyplývající ze směrnice DAC6. V závěru článku jsou přehledně shrnuta klíčová zjištění. - Poznámky.

Petr Kupčík

Skrytá daňová kontrola a její vývoj

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 4, s. 33-36

Článek se věnuje oblasti skryté daňové kontroly, resp. činnosti správce daně přesahující již pouhé mapování terénu. Dosavadní judikatura správních soudů v této oblasti se týkala výhradně situací, kdy došlo k překročení mezí vyhledávací činnosti, a tedy k materiálnímu zahájení daňové kontroly dle § 87 odst. 1 daňového řádu, ve znění do 31.12.2020. Autor rozebírá, jestli má na skrytě prováděnou daňovou kontrolu vliv, zda se jedná o zdaňovací období před nebo po novele č. 283/2020 Sb. daňového řádu účinné od 1.1.2021. Zvažuje, zda lze očekávat odlišný přístup správních soudů k problematice skryté daňové kontroly. Novela totiž pozměnila způsob zahajování daňových kontrol. V článku jsou shrnuty závěry několika rozsudků českých soudů. - Poznámka.

Martin Děrgel

Správce daně vrátí odběrateli bezdůvodně zaplacené DPH

Účetnictví v praxi, Sv. 29, (2025) č. 11-12, s. 36-42

Autor se zaměřuje na opravu základu daně a DPH v systému EU (dle evropské směrnice o DPH a judikátů SDEU) a na možnost vrácení bezdůvodně zaplacené DPH správcem daně, která vstupuje v platnost od 1.1.2026 v souvislosti s novelou č. 461/2024 Sb. zákona o DPH. Zákodníci implementovali mechanismus, kde ve výjimečných případech může být příjemci plnění vrácena bezdůvodně zaplacená DPH finančním úřadem, pokud je její vrácení od poskytovatele nemožné. Právní úprava vychází z judikatury Soudního dvora EU, ale je omezena řadou podmínek a je považována za krajní řešení. Článek uvádí, jakých přešlapů poskytovatele plnění (dodavatele) se nejčastěji týká možnost vrácení zbytečně vyšší DPH správcem daně, a problematiku ilustruje několika příklady.

İrem Didinmez, Nazmiye Tekdemir, Pelin Varol İyidoğan

Tax competition in the era of financial globalization : an empirical non-linear analysis for European countries

Daňová konkurence v éře finanční globalizace: empirická nelineární analýza pro evropské země

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 4, p. 442-469

Článek zkoumá, jak finanční globalizace ovlivňuje daňovou konkurenci v Evropě. Autoři za použití lineárního dynamického panelu a nelineárního dynamického panelového prahového modelu analyzují údaje z 29 evropských zemí za období 2010-2021, se zaměřením na implicitní a efektivní daňové sazby. Rostoucí mobilita kapitálu mění národní daňové struktury tím, že přesouvá daňové zatížení z kapitálu na méně mobilní základy, jako je práce a spotřeba. Finanční globalizace obecně snižuje daňové zatížení podniků a zároveň zvyšuje daně z práce a spotřeby, ale tyto účinky se liší, jakmile globalizace překročí určité prahové hodnoty, což odhaluje významnou nelinearitu daňové soutěže. Článek dochází k závěru, že zatímco finanční globalizace zesiluje daňovou soutěž, její negativní důsledky, jako např. „závod ke dnu“ v oblasti daní z příjmů právnických osob, lze zmírnit rozvinutější mezinárodní spoluprací a globální minimální daní z příjmů právnických osob. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.901>

Wei Cui, Jianjun Miao

Taxing sudden capital income surges

Zdanění náhlého nárůstu kapitálových příjmů

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 3, p. 779-818

Článek zkoumá agregátní a distribuční efekty zdanění kapitálových příjmů v modelu heterogenních agentů, kde akumulaci bohatství pohánějí vzácné, ale velké nárůsty kapitálových příjmů, jaké lze pozorovat u nejbohatších Američanů. Autoři poukazují na to, že v r. 2020 osm z deseti nejbohatších Američanů zbohatlo díky novým příjmům z technologií. Autoři zavádějí progresivní daň kapitálu zaměřenou na skokové příjmy. Dle modelu může rovná daň z kapitálu zvýšit šikmost a špičatost bohatství, zatímco zdanění skokových příjmů z kapitálu snižuje nerovnost s relativně malými ztrátami efektivity. Například zvýšení příjmů o 5 % snižuje produktivitu o 4,7 % v případě rovné daně, ale pouze o 2,2 % v případě zdanění skokových příjmů. Kromě toho použití daňových příjmů k financování vládního dluhu namísto paušálních transferů snižuje nerovnost bohatství. Celkově studie dochází k závěru, že progresivní zdanění nárůstů kapitálových příjmů v kombinaci s vydáváním veřejných dluhopisů nabízí slibnou rovnováhu mezi přerozdělováním a efektivitou. - Poznámky.

Vasco Chuaqui and Ana Carvalho

Unpacking the friction: Portuguese tax law meets Pillar Two

Rozebírání neshod: portugalské daňové právo a Druhý pilíř

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 10, p. 427-438

Článek se věnuje zavádění evropské směrnice o globálním minimálním zdanění v Portugalsku a identifikuje střety mezi portugalským daňovým rámcem a pravidly Druhého pilíře (GloBE). Autoři nejprve poskytují přehled, jak byla pravidla Druhého pilíře implementována v Portugalsku, rozebírají klíčové oblasti, které mohou v praxi vyvolávat nejistotu, a analyzují je z pohledu portugalských zkušeností. Jedná se zejména o nepravděpodobnou kvalifikaci autonomního zdanění jako zdanění spadajícího pod portugalský Druhý pilíř a o daňové pobídky, které mohou snižovat efektivní daňovou sazbu v Portugalsku. Autoři také rozebírají očekávané dopady GloBE na fúze a akvizice v Portugalsku. - Poznámky.

Monika Novotná

Uplatnění principu zákazu zneužití práva v daňovém právu

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 11, s. 19-25

Článek se na příkladech z české judikatury, především judikatury Nejvyššího správního soudu, i judikatury Soudního dvora Evropské unie, věnuje otázce, za jakých podmínek jsou transakce směřující k minimalizaci daňové zátěže soudy označeny za zneužití práva. - Poznámky.

Marlene Botes

VAT on cross-border digital services in South Africa

DPH u přeshraničních digitálních služeb v Jihoafrické republice

International VAT monitor, Vol. 36, (2025) No. 5, p. 197-202

Jihoafrická republika zavedla v r. 2014 zvláštní režim DPH, aby zlepšila dodržování předpisů v oblasti DPH u přeshraničních digitálních služeb poskytovaných jihoafrickým zákazníkům. Různé změny, které byly od té doby zavedeny s cílem vyřešit některé z obtíží spojených s dodržováním předpisů nebo správními otázkami, často vedou k nejistotě ohledně uplatňování pravidel DPH. V článku je představen režim DPH pro elektronické služby v JAR, následně autor analyzuje jeho dopady na výběr DPH. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblastí daní, práva a financí

Sv. 30, (2025) č. 11-12

Malý podnik - přeshraniční neplátcí DPH (s. 2-9); Technické zhodnocení hmotného majetku a jeho odpisování (s. 10-18); Rozvod manželství - vypořádání SJM a daně (s. 19-28); Institut vyslání v souvislostech zdravotního pojištění (s. 29-31); Kdy a jak správně určit uskutečnění zdanitelného plnění (UZP)? (s. 32-39); Elektřina vyrobená ve FVE (a nejen) z pohledu daně z elektřiny (s. 40-42); Arcomet Towercranes: mění se vztah převodních cen a DPH? - rozhodnutí SDEU C-726/23 (s. 43-44); Povinná due diligence firem

podle směrnice CSDDD: nový standard odpovědnosti? (s. 45-47); Změny v oblasti vykazování informací o udržitelnosti podle směrnice CSRD a souvisejícími standardy ESRS (s. 48-49); Dodatečné daňové přiznání - judikatura (s. 50-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 27, (2026) č. 1

Finanční činnosti a DPH (s. 3-6); Paušální daň OSVČ - zvýšení (s. 7-10); Rozhodné částky příjmu ve ZP - změny (s. 11-16); Zrušení srážkové daně u příjmů zahrnutých v § 6 odst. 4 ZDP (s. 17-19); Úplatný převod cenných papírů a kryptoaktiv - zdanění (s. 23-27); Zdaňování příjmů z výher z hazardních her a ze soutěží (s. 28-29); Starosti s DPH - nově i po zrušení registrace plátce (s. 30-33); Vrácení DPH při vývozu zboží - změny (s. 34-36); Nájem nemovité věci - osvobození od daně (s. 37-40); Určení kategorie účetní jednotky - nová pravidla (s. 41-43); Účtování o odložené dani (s. 44-47); Účetní a daňové odpisy majetku - rozdíly (s. 51-54); Rozhodné období ve zdravotním pojištění (s. 59-61); Minimální mzda - nová výše (s. 62-66); Vliv minimální a průměrné mzdy na daň z příjmů FO (s. 67-70).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 24

OSVČ v paušálním režimu nebo s paušálními výdaji - existují tyto možnosti daňové optimalizace? (s. 1-4); Specifika přiznání k DPH za poslední zdaňovací období roku - oprava nebo vypořádání odpočtu daně (s. 5-8); Dotazy a odpovědi: prodej automobilu a vypořádání DPH (s. 4); benefit pro bývalého zaměstnance (s. 4); DPH a přefakturace dopravy (s. 8); rozdělení formou odštěpení sloučením (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 25-26

Služba předvyplnění daňového přiznání k dani z nemovitých věcí v DIS+ (s. 1-3); Zdravotní pojištění a změny od 1. ledna 2026 (s. 4-5); Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele: připravte se na rok 2026 (s. 6); Minimální a průměrná mzda od 1.1.2026 a daňové dopady (s. 7-8); Zahraniční stravné 2026 (s. 8); Změny v daňovém řádu od 1.1.2026 - novela č. 218/2025 Sb. (s. 9-12); Dotazy a odpovědi: osvobození při prodeji zděděné nemovitosti (s. 12); odvody pojistného a doprava zaměstnanců na místo výkonu práce v Německu (s. 13); osvobození příjmů z prodeje nemovitosti (s. 13-14); pojištění domácnosti jako součást nabídky prodeje (s. 14).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2026, č. 1

Novela zákona o DPH od 1.1.2026 - finanční činnosti, osvobození vývozu zboží v osobních zavazadlech cestujících, vrácení bezdůvodně zaplacené daně (s. 1-4); Likvidace zásob v restauraci - daňový, či nedaňový náklad? (s. 5-6); Postupy OSVČ ve zdravotním pojištění od 1. ledna 2026 (s. 6-7); Dotazy a odpovědi: reverse charge u skladování pneumatik v jiné zemi EU (s. 8); oprava stroje na přelomu roku - daňové náklady (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2026, č. 2

Roční zúčtování daně ze závislé činnosti za rok 2025 - na co si dát letos pozor? (s. 1-3); Dohody o pracovní činnosti a o provedení práce od 1.1.2026 (s. 4-6); Dotazy a odpovědi - uplatňování výdajů OSVČ (s. 6); daň z elektřiny u FVE pro vlastní potřebu (s. 6-7); příspěvek na produkty spoření na stáří a dodanění (s. 7); přeúčtování energií mezi statutárem a společností (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 25-26

Zálohy a DPH (s. 1-4); Oznamování změn registračních údajů k DPH (s. 4-7); Prodej zboží přes digitální platformy (s. 7-9); Dotazy a odpovědi: identifikovaná osoba (s. 10); příjmy z platformy Youtube z pohledu DPH (s. 10); prodej uměleckých děl z pohledu DPH (s. 10); úprava odpočtu DPH (po novele 2025) u tzv. manažerských vozidel (s. 11); dodání a distribuce zemního plynu a DPH (s. 11-12).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2026, č. 1-2

Novela zákona o DPH od 1.1.2026 (s. 1-5); DPH u novin a časopisů (s. 5-8); Rozsudky SDEU ve 2. polovině roku 2025 - C-276/24, C-433/24, C-808/23, T-646/24, C-247/21 aj. (s. 8-11); Dotazy a odpovědi: datum, kdy přiznat DPH u pořízení zboží (s. 11); obchodní majetek z pohledu DPH (s. 11); DPH u emisních povolenek (s. 11-12).

Účetnictví v praxi**Sv. 29, (2025) č. 11-12**

Firemní automobil pro soukromé účely - průvodce pro zaměstnance a zaměstnavatele (s. 4-6); Zdaňovací období pro účely DPH (s. 7-9); Převodní ceny z pohledu daně z přidané hodnoty (s. 10-12); Interpretace I-52 Zaměstnanecké požitky (s. 13-17); Hlavní změny v novém zákoně o účetnictví (s. 18-21); Dary pohledem právnické osoby - podnikatele (s. 27-29); Finanční řízení firmy a využití obsahového marketingu (s. 30-35); Správce daně vrátí odběrateli bezdůvodně zaplacené DPH (s. 36-42); Změny ve zdravotním pojištění k 1.1.2026 (s. 43-45).

Ekonomické vědy. Ekonomie**Adam Smith is misunderstood****Nepochopený Adam Smith**

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9479, p. 20-21

Adam Smith je dnes ikonou ekonomického myšlení, ale jeho skutečný odkaz je mnohem složitější než populární obraz „otce volného trhu“. U příležitosti 250. výročí publikování jeho knihy "Bohatství národů" článek připomíná, že Smith nebyl jednostranným zastáncem sobectví ani nekritickým obhájcem neviditelné ruky trhu. Jeho ranější "Teorie mravních citů" zdůrazňuje empatii, morální úsudek a schopnost vcítit se do druhých — tedy hodnoty, které jsou v ostrém kontrastu s moderní karikaturou Smitha jako patrona chamtivosti. Článek ukazuje, že mnohé Smithovy myšlenky nebyly originální, některé byly chybné a jiné si možná „půjčil“ od současníků. Smith navíc podporoval řadu státních zásahů a uvědomoval si i temné stránky dělby práce. Jeho dílo je stylisticky těžkopádné, obsahuje omyly (například pracovní teorii hodnoty) a jeho přínos bývá často přeceňován. I přesto zůstává Smith zásadní postavou, která pomohla formulovat způsob, jakým přemýšlíme o ekonomice jako o systému. -- Komentář k odkazu A. Smitha viz HN č. 18/2026 (27.1.2026), s. 15.

Bogdan Oancea, Mihaela Simionescu, Richard Pospisil

Do machine learning techniques outperform autoregressive distributed lag models in inflation forecasting?**Překonávají techniky strojového učení autoregresní modely s distribuovaným zpožděním v předpovídání inflace?**

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 4, p. 495-558

Článek zkoumá, zda moderní metody strojového učení mohou překonat tradiční ekonometrické modely ARDL v krátkodobém předpovídání inflace a obdobích vysoké volatility. Kombinuje makroekonomické proměnné, jako je inflace, harmonizovaný index spotřebitelských cen a nezaměstnanost, s indikátory sentimentu odvozenými ze zpráv centrální banky a indikátoru ekonomického sentimentu Evropské komise. Je uvedeno, že sentiment extrahovaný pomocí jazykových modelů může sloužit jako signál včasného varování pro inflační tlaky. Porovnáním čtvrtletních prognóz pro Rumunsko (2006–2023) a měsíčních prognóz pro země střední a východní Evropy (2006–2025) studie dokazuje, že modely strojového učení obecně poskytují přesnější krátkodobé prognózy, zejména pokud jsou doplněny informacemi o sentimentu a trhu práce, zatímco modely ARDL těží ze zahrnutí sentimentu, ale jsou méně flexibilní při zachycování nelinearity. Článek popisuje praktický význam hybridních prognostických strategií, které integrují ekonomickou teorii s pokročilými nástroji strojového učení, pro použití v měnové politice. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.898>

Jeppe Druedahl, Søren Hove Ravn, Laura Sunder-Plassmann, Jacob Sundram, Nicolai Waldstrøm

Fiscal multipliers in small open economies with heterogeneous households**Fiskální multiplikátory v malých otevřených ekonomikách s heterogenními domácnostmi**

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 3, p. 654-707

Článek odhaduje nelineární model DSGE otevřené ekonomiky, aby analyzoval, jak nominální mzdová rigidita směrem dolů (DNWR) ovlivňuje účinnost fiskální politiky v měnové unii. Analýza se zaměřuje na Španělsko během krize eurozóny. Autoři ukazují, že mzdová rigidita směrem dolů podstatně zesílila dvojitou recesi a představovala přibližně 40 % ztráty HDP Španělska mezi r. 2013 až 2015. Porovnáním fiskálních nástrojů analýza zjišťuje, že snížení příspěvků zaměstnavatelů na sociální zabezpečení je zvláště účinné v hlubokých recesích, kdy mzdová rigidita brzdí ekonomiku. Ačkoli vládní výdaje mají

větší multiplikační efekt, snížení příspěvku na sociální zabezpečení má trvalejší účinky na růst, rozšiřuje daňovou základnu a je méně nákladné pro veřejné finance, což je činí zvláště atraktivním pro země s omezeným fiskálním prostorem. Cílené snížení mzdových nákladů může být účinnější než tradiční zvyšování výdajů v měnové unii, která čelí mzdové rigiditě a omezené měnové politice. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky z konference na téma Globální výzvy a kanály fiskální a měnové politiky v čísle na s. 708-889.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Patricie Dolanská, Jan Mitřega

AML balíček aneb Současnost a blízká budoucnost AML regulace

Auditing, Sv. 2, (2025) č. 2, s. 38-49

Článek se zabývá souborem právních předpisů Evropské unie v oblasti opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu, tzv. AML balíčkem. Tvoří ho čtyři právní předpisy: nařízení o předcházení využívání finančního systému k praní peněz (AMLR), směrnice AMDL6, nařízení o vzniku orgánu AMLA (AMLAR) a nařízení TFR. Článek představuje jednotlivé předpisy. Autoři uvádějí, že AML balíček bude mít mj. velký dopad jak na auditory, tak na Komoru auditorů ČR v pozici dohledového orgánu. -- Viz i další články k tématu AML na s. 34-56.

Martina Sobková

Balík CMDI: největší změna bankovní ochrany vkladů za poslední dekádu : co čeká klienty, banky i stát?

Bankovníctví, Sv. 33, (2025) č. 12, s. 38-39

Článek představuje evropský balík legislativních změn pro krizové řízení bank a pojištění vkladů (CMDI, Crisis management and deposit insurance), který má posílit stabilitu bank, zvýšit ochranu vkladatelů a zamezit situacím, kdy pády finančních institucí dopadají na státní rozpočty. Největší praktickou změnou z pohledu spotřebitelů je zvýšení ochrany tzv. dočasně vysokých zůstatků (limit navýšen na 500 tisíc eur a ochranná doba se prodlužuje na 6 měsíců). Dochází rovněž ke změně pravidel pro vklady klientů, kteří investují prostřednictvím nebankovní finanční instituce, a k prodloužení lhůty, během níž si vkladatel může vyzvednout náhradu pojištěného vkladu při pádu banky. Základní záruka pojištění vkladů ve výši 100 tisíc eur na klienta a banku se nemění. Reforma také zavádí detailnější rámec, který má umožnit záchranu bank tam, kde je to ve veřejném zájmu. Domácí zákonná úprava by měla být účinná v průběhu prvního pololetí r. 2028.

Martin Kocher ; rozhovor vedl Bert Losse

"Die Bedeutung des Euro wird steigen"

"Význam EU poroste"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 43, S. 32-33

Rozhovor s guvernérem rakouské centrální banky M. Kocherem, který nevidí u základních úrokových sazeb již téměř žádný prostor pro jejich další snižování a varuje před riziky pro stabilitu v důsledku kryptoměnového boomu.

Paola Tamma

Croatian central bank chief elected as ECB vice-president

Guvernér chorvatské centrální banky zvolen viceprezidentem ECB

Financial Times, Vol. 2026, No. 42154 (21.1.2026), p. 4

Článek informuje o zvolení guvernéra chorvatské centrální banky Borise Vujčiče do funkce viceprezidenta Evropské centrální banky ministry financí eurozóny. Jeho zvolení zahajuje vlnu personálních obměn, k nimž dojde v následujících dvou letech, kdy vyprší mandát několika představitelům ECB ve vedoucích pozicích, včetně prezidentky Ch. Lagardeové (v r. 2027). Vujčić se stane prvním členem vedení ECB pocházejícím ze střední a východní Evropy. Vzhledem k tomu, že v tomto regionu je 7 z 21 zemí eurozóny, je tento krok považován za významný milník.

Olaf Storbeck

Digital euro vital to avoid dependency on US, says economists

Digitální euro je klíčové pro snížení závislosti na USA, říkají ekonomové

Financial Times, Vol. 2026, No. 42146 (12.1.2026), p. 2

Článek přibližuje názory mnoha ekonomů, dle kterých může evropská digitální měna pomoci snížit závislost kontinentu na Spojených státech. Evropská rada již podpořila ECB v plánu zavést digitální měnu do r. 2029, ovšem rozhodující bude hlasování Evropského parlamentu v tomto roce. V opozici stojí významné evropské komerční banky, které argumentují ztrátou konkurenceschopnosti v poměru s americkými protějšky. Aktuálně je diskutována možnost držet až 3 tisíce eur v digitální podobě pro každou osobu.

Claire Jones

FED cuts rates to lowest in three years as weak jobs market eclipses inflation

FED snižuje sazby na nejnižší úroveň za poslední tři roky, jelikož slabý trh práce zastínil inflaci

Financial Times, Vol. 2025, No. 42122 (11.12.2025), p. 1

Článek informuje o rozhodnutí americké centrální banky snížit úrokové sazby na nejnižší úroveň za poslední tři roky. Autorka poukazuje na vnitřní rozpory ve Federálním výboru pro otevřený trh, kde tvůrci politik zvažovali rostoucí známky oslabení trhu práce oproti stále vysoké inflaci. Článek nastiňuje důvody třetího po sobě jdoucího snížení sazeb o čtvrt procentního bodu na aktuální hodnotu 3,75 %. Mezi důvody patří rostoucí riziko nezaměstnanosti, zpomalení tvorby pracovních míst a revidované prognózy naznačující rychlejší dezinflaci v příštím roce. Zároveň mezi tvůrci měnové politiky panují významné neshody ohledně vhodné rovnováhy mezi kontrolou inflace a plnou zaměstnaností.

Emily Herbert, Valentina Romei, Jill R. Shah

Focus on outlook as investors await ECB rate freeze

Investoři očekávají zmrazení sazeb ECB a soustředí se na výhled

Financial Times, Vol. 2025, No. 42125 (15.12.2025), p. 8

Článek popisuje změny úrokových sazeb stanovených Evropskou centrální bankou, Bank of England a americkým Federálním rezervním systémem. U ECB se očekává, že sazby zůstanou na úrovni 2 %. Trhy přiřazují přibližně 40% pravděpodobnost zvýšení sazeb o čtvrt procentního bodu do konce r. 2026 v souvislosti s prognózami silnějšího růstu a přetrvávající inflací. Předpokládá se snížení úrokové sazby Bank of England o 25 bazických bodů na 3,75 %. Ve Spojených státech se očekává, že zpožděné údaje o mzdách ukážou ztrátu přibližně 45 000 pracovních míst v říjnu, následovanou nárůstem o 80 000 míst v listopadu, spolu s potenciálním nárůstem nezaměstnanosti na přibližně 4,5 %. Předpokládá se snížení úrokové sazby o 25 bazických bodů.

Hasset, really? : central banking

Doopravdy Hasset? centrální bankovníctví

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9477, p. 66-67

Článek hodnotí možné jmenování Kevina Hassetta do čela Fedu a upozorňuje na riziko oslabení nezávislosti centrální banky USA. Přestože má Hasset odpovídající odborné zázemí, jeho politické působení v administrativě prezidenta Trumpa a výroky o nízkých sazbách vyvolávají obavy z většího vlivu Bílého domu na měnovou politiku. Článek připomíná historické zkušenosti s politizací Fedu a varuje, že případné personální zásahy prezidenta by mohly vážně narušit reputaci této instituce.

Krishn Kaushik

India cuts rates after economy shows "remarkable resilience"

Indie snižuje úrokové sazby poté, co ekonomika prokázala „pozoruhodnou odolnost“

Financial Times, Vol. 2025, No. 42118 (6.12.2025), p. 4

Článek informuje o rozhodnutí Indické centrální banky snížit referenční úrokovou sazbu o 0,25 procentního bodu, čímž se základní sazba dostala na 5,25 %. Celkové snížení sazeb za guvernéra Sanjaye Malhotry od jeho nástupu do funkce na konci loňského roku dosáhlo 1,25 procentního bodu. Krok vychází z nejnovějších údajů, které ukazují růst indického HDP o 8,2 % ve 3. čtvrtletí a pokles maloobchodní inflace z více než 6 % v loňském roce na pouhých 0,25 % v říjnu, což dává centrální bance prostor k dalšímu uvolnění měnové politiky. Centrální banka revidovala svůj celoroční odhad růstu HDP na 7,3 %, zatímco trhy reagovaly mírným růstem akcií a oslabením rupie o 0,4 %, což z ní činí asijskou měnu s nejhorším

výkonem v r. 2025. Guvernér Malhotra zdůraznil, že centrální banka nemíří na konkrétní směnný kurz, ale snaží se omezit nadměrnou volatilitu, a oznámil další opatření na zvýšení likvidity. Indie usiluje o dlouhodobý růst kolem 8 % ročně, aby do r. 2047 dosáhla statusu rozvinuté země.

Alan Blinder ; rozhovor vedla Henrike Adamsen

"Das ist eine sehr ernste Situation"

"Je to velmi vážná situace"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 46, S. 30-31

Rozhovor s americkým ekonomem A. Blinderem, který byl poradcem prezidenta Clintona a viceprezidentem Federálního rezervního systému (Fed). Blinder vysvětluje, proč se americké ekonomice daří tak dobře a co se stane, když Fed změní kurz. V rozhovoru jsou probírány otázky týkající se měnové politiky, nezávislosti Fedu, pracovního trhu, cel, veřejného dluhu a strachu o přežití demokracie za vlády prezidenta Trumpa.

Ota Novotný, Václav Adam

A methodological proposal for studying investors' materiality perceptions: evidence from share purchase agreements

Metodologický návrh pro studium vnímání materiality investory důkazy ze smluv o nákupu akcií

Český finanční a účetní časopis, Vol. 20 (2025), No. 3, p. 4-32

Článek zkoumá významnost materiality auditu zejména z pohledu investorů a navrhuje nový empirický rámec, který propojuje významnost auditu s košovými klauzulemi (basket clauses) v dohodách o koupi akcií. Autoři tvrdí, že tyto právně závazné smluvní prahové hodnoty odrážejí explicitní vnímání materiality ze strany investorů. Pomocí předem definovaných rozsahů košů odvozených z předchozích empirických studií článek dokazuje, že vnímání materiality investory se často shoduje s vyššími prahovými hodnotami, než jaké používají auditoři, což naznačuje, že auditoři mohou přijímat konzervativnější měřítko. Studie vyzývá ke zlepšení kvality zveřejňovaných informací, standardizaci systémů výkaznictví a dalšímu mezinárodnímu výzkumu s cílem lépe sladit auditorské postupy s očekáváními zainteresovaných stran. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://cfuc.vse.cz/artkey/cfu-202503-0002-metodologicky-navrh-pro-studium-vnimani-materiality-investory-dukazy-ze-smluv-o-nakup-u-akcii.php>

Maurice Obstfeld

Natural and neutral real interest rates : past and future

Přirozené a neutrální reálné úrokové sazby minulost a budoucnost

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 2, p. 339-392

Článek zkoumá, proč se globální reálné úrokové sazby v posledních desetiletích výrazně změnily a jak tyto změny komplikují rozhodování centrálních bank. Autor tvrdí, že konvenční spoléhání se na odhady přirozené sazby nabízí nespolehlivé vodítko pro krátkodobou měnovou politiku, která by se místo toho měla zaměřit na širší a více kontextově závislou neutrální sazbu. Na základě průzkumu vyspělých a rozvíjejících se ekonomik autor spojuje dlouhodobý pokles reálných sazeb se změnami globálních sil a zdůrazňuje, že tyto síly působily v průběhu času a v jednotlivých zemích nerovnoměrně. Ačkoli tržní ukazatele naznačují, že reálné sazby se vrátily na úroveň před globální finanční krizí, studie zůstává skeptická ohledně toho, zda to znamená trvalou změnu režimu, a poukazuje na protichůdné tlaky ze strany stárnoucí populace, geopolitické fragmentace a omezených globálních kapitálových toků. Diskuse o potenciálních hnacích silách, mezi které patří výdaje na obranu, zelené investice a generativní umělá inteligence, podtrhuje nejistotu ohledně budoucího růstu a dynamiky investic. - Poznámky.

Rinse, repeat, remit : financial crime

Umýt, opakovat, převést finanční kriminalita

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9475, p. 53-54

Článek se věnuje nastupující dominanci Číny v oblasti mezinárodního praní peněz. Stejně jako mnoho jiných čínských odvětví, která vstupují na nové trhy, i praní špinavých peněz vytlačilo konkurenty tím, že snížilo náklady a zavedlo inovace; mohou také působit ve větším měřítku. V článku je popsáno, na jakých základech funguje čínská síť praní peněz (zejména ve spojitosti s obchodem s drogami) a ilegální bankovní systém, který spojuje zdánlivě legální podnikání s operacemi praní peněz.

Claire Jones, Sam Fleming, Myles McCormick

The risk of Trump's war on Fed

Rizika Trumpovy války s Fedem

Financial Times, Vol. 2026, No. 42151 (17.1.2026), p. 5

Článek popisuje napětí mezi americkou prezidentskou administrativou a Federálním rezervním systémem (Fed), které vyvrcholilo ve vyšetřování předsedy centrální banky J. Powella ze strany ministerstva spravedlnosti. Powell argumentuje, že obvinění je politicky motivované, jelikož nehodlá vyhovět požadavkům prezidenta Trumpa na snížení úrokových sazeb ani na celkovou změnu způsobu, jakým instituci vede. Autoři také připomínají Trumpův pokus o odvolání Lisy Cookové z funkce členky Rady guvernérů Fedu. Prezidentova administrativa ale není v postoji vůči předsedovi centrální banky jednotná a někteří republikánští reprezentanti dávají najevo nesouhlas s těmito kontroverzními kroky. Ekonomové v současné době žádnou změnu ve vedení centrální banky neočekávají. Riziko ztráty nezávislosti centrální banky na americké administrativě by přineslo nedůvěru v její rozhodnutí a případný odchod investorů a kapitálu. Dle respondentů států, které používají americký dolar jako rezervní měnu, ji aktuálně neopouští, ovšem začínají tvořit plány pro snížení závislosti na Spojených státech.

Christos Axioglou, Fiona Morice, Roberta Friz, Przemyslaw Wozniak

Selling price expectations and consumer price inflation in the euro area

Očekávání prodejních cen a inflace spotřebitelských cen v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 24 (2025), No. 4, p. 21-36

Článek popisuje, jak mohou očekávané prodejní ceny manažerů představovat efektivní nástroj pro krátkodobé prognózování inflace a harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v eurozóně. Studie hodnotí 16 prognostických modelů v 68 ekonomických sektorech a zjišťuje, že modely založené na očekávání manažerů výrazně překonávají tradiční autoregresní modely v horizontu až šesti měsíců. Vzhledem k aktuálnosti údajů o očekávaných prodejních cenách manažerů má výsledný prognostický rámec potenciál stát se nedílnou součástí rámce Evropské komise pro sledování inflace. Poskytuje zásadní výhodu při detekci bodů zvratu a cenových tlaků v dodavatelském řetězci, především u složek potravin, průmyslového zboží a služeb. Modely prokázaly spolehlivost pro období 2024–2025, a to i přes předchozí šoky způsobené pandemií a energetickou krizí. Prognózy pro r. 2026 úzce korespondují s podzimní evropskou hospodářskou prognózou 2025 a předpovídají stabilizaci celkové inflace kolem 2,0 % do dubna 2026. - Poznámky. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area \(QREA\), Vol. 24, No. 4 \(2025\).pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly%20Report%20on%20the%20Euro%20Area%20(QREA),%20Vol.%2024,%20No.%204%20(2025).pdf)

Eswar S. Prasad

The stablecoin paradox

Paradox stablecoinů

Finance & development, Vol. 62 (2025), No. 4 (December), p. 12-13

Článek popisuje, jak původní vize plně decentralizovaných kryptoměn ustoupila systému, který si stále více zakládá na stabilních kryptoměnách (stablecoin). Stabilní kryptoměny jsou často vázány na fiat měny typu americký dolar a přinesly nižší náklady při platbách, ovšem podle autora se jim nepodařilo „demokratizovat finance“ nad rámec platebního styku, a namísto toho podpořily spekulace a větší koncentraci ekonomické moci. Nedávné změny v regulaci, které umožňují společnostem emitovat své vlastní stablecoiny, mohou pomoci velkým korporacím a bankám upevnit své již dominantní postavení na trhu. Dle kritiků by taková digitální měna mohla ohrozit postavení centrální banky. Hrozí, že bez silné a koordinované regulace vytvoří stabilní kryptoměny koncentrovanější, křehčí a méně spravedlivý globální finanční řád, což je v rozporu s jejich původním příslibem. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/12/Finance and Development December 2025.pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/12/Finance%20and%20Development%20December%202025.pdf)

Jongrim Ha, M. Ayhan Kose, Franziska Ohnsorge, Hakan Yilmazkuday

What explains global inflation

Co vysvětluje světovou inflaci

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 2, p. 522-555

Článek poskytuje empirickou analýzu faktorů ovlivňujících globální inflaci v posledních pěti desetiletích. Autoři definují globální inflaci jako společný faktor měsíční inflace dle indexu spotřebitelských cen (CPI) v zemích G7 a odhadují faktorově rozšířený model VAR. Hlavním zjištěním

je, že dominantním zdrojem globálních inflačních výkyvů jsou šoky cen ropy, následované globálními šoky poptávky, které společně představují většinu odchylek, a jejich význam v průběhu času roste, zatímco role globálních šoků nabídky poklesla a šoky úrokových sazeb zůstaly relativně stabilní. Šoky cen ropy hrají omezenou roli při vysvětlování jádrové inflace CPI, která je naopak poháněna hlavně globálními šoky nabídky, zatímco inflace cen výrobců se podobá celkové inflaci CPI ve své citlivosti na ceny ropy. - Poznámky.

Philip R. Lane

Why Europe needs a digital euro

Proč Evropa potřebuje digitální euro

Finance & development, Vol. 62 (2025), No. 3 (September), p. 10-11

Článek tvrdí, že zavedení digitálního eura je nezbytné pro zachování role centrální banky a měnové stability v digitální ekonomice, která stále nabývá na významu. Autor vysvětluje, jak by digitální euro mohlo doplňovat dnešní hotovostní a bezhotovostní peníze a omezovat monopolní moc v soukromých platebních sítích. Další výhody pro eurozónu mohou představovat snížení fragmentace přeshraničních plateb, snížení nákladů pro podniky nebo posílení autonomie Evropy v platbách. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/09/Finance_and_Development_September_2025.pdf

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 33, (2025) č. 12

Evropské banky prosazují plán na evropské stablecoiny (s. 5); Finanční trh je stabilní, i přesto se chystají změny. Zasáhnou realitní investory (s. 10-11); Domácnosti rozhýbávají ekonomiku, ale drahé služby a nemovitosti dál straší centrální banku (s. 12-13); Hlavním zdrojem rizik zůstává i nadále politická a ekonomická nejistota - rozhovor s členem bankovní rady ČNB J. Seidlerem (s. 14-17); Změny v digitálních službách aneb co nového v regulaci? (s. 18); Hardening jako obrana proti skrytým slabinám v bankovní infrastruktuře (s. 22-23); Výjimka "de minimis" z povinnosti uveřejnit prospekt cenného papíru (s. 30-33); ČNB vstupuje do digitální éry. Bitcoin, stablecoiny a tokenizace jako pilotní projekt (s. 34-35); Banky ze třetích zemí v EU: malý podíl, obrovská síla. Kdo skutečně ovládá derivátový trh? (s. 36-37); Balík CMDI: největší změna bankovní ochrany vkladů za poslední dekádu. Co čeká klienty, banky i stát? (s. 38-39); Genderová diverzita v bankovníctví pod drobnohledem EBA (s. 42-43); Finanční stabilita: Slovensko pevné, ale bez komfortu jistoty (s. 48-49).

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 34, (2026) č. 1

Čeští zaměstnanci ESOP zatím nerozumí (s. 7); Bankovníctví 2026: rok, kdy AI přebírá otěže a krypto dospívá (s. 10-11); Evropští regulátoři následují technologickou realitu (s. 12-14); MONEYVAL jako stres test českého AML systému: co čeká banky a finanční instituce? (s. 20-23); SFDR na cestě ke snižování zátěže a efektivnější transparentnosti (s. 24-27); NRB přišla ke konci roku s novými klíčovými zárukami - produkt Národní záruka (s. 34-35); Finanční stabilita aneb důslednost se vyplácí - Zpráva o finanční stabilitě a porovnání českého bankovního sektoru v rámci evropského kontextu (s. 36-38); Nejhorší je, když vrcholné vedení nemá dostatečnou autoritu a řeší to silou - rozhovor s bývalým členem bankovní rady a náměstkem MF T. Holubem (s. 42-45); BCPP a banky mají za sebou jeden z nejúspěšnějších roků v historii (s. 46-47).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Joe Leahy, Tom Hale, Arjun Neil Alim

The costs of China's "economic fortress"

Náklady na čínskou "hospodářskou pevnost"

Financial Times, Vol. 2026, No. 42138 (2.1.2026), p. 15

Článek ukazuje, že čínské politické vedení vnímá nedávný obchodní konflikt s USA jako potvrzení svého modelu státem řízené ekonomiky. Dle autorů je Peking přesvědčen, že kontrola nad klíčovými

dodavatelskými řetězci oslabila americká cla a posílila globální dominanci Číny v oblasti výroby. Vnitrostátní problémy však s těmito úspěchy kontrastují. Čína se potýká s deflací, dlouhodobým propadem cen nemovitostí, slabou spotřebou a rostoucím zadlužením. Čínská zahraniční politika také napíná vztahy s Evropou a rozvíjejícími se ekonomikami a zároveň omezuje účinnost tradičních obchodních ochranných opatření. I přesto, že dle respondentů potřebuje Čína posílit domácí poptávku, zůstává prezident Si přesvědčen o svém hospodářském modelu poháněném nabídkou. Považuje ho za úspěšný a schopný udržet exportní sílu i přes prohlubující se vnitřní ekonomickou nerovnováhu.

Tobias Broer, John V. Kramer, Kurt Mitman

The distributional effects of oil shocks

Distribuční dopady ropných šoků

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 3, p. 851-889

Článek zkoumá agregátní a distribuční účinky nabídkových šoků prostřednictvím analýzy exogenních nárůstů cen ropy a jejich srovnání s měnovými šoky. Autoři využívají vysokofrekvenční německá data o trhu práce z databáze SIAB za období 1974-2021. Ukazují, že růst cen ropy způsobuje velké a trvalé poklesy produkce a zaměstnanosti, které nelze vysvětlit pouze restriktivními měnověpolitickými reakcemi. Scénáře bez měnové intervence naznačují, že měnová politika má v prvním 1,5 roce po ropném šoku jen malý vliv, ale poté přispívá k silnějším poklesům. Z hlediska distribuce účinků jsou nepřiměřeně postiženi pracovníci s nízkými příjmy v důsledku poklesu jejich zaměstnatelnosti. Zpřísnění měnové politiky o 100 bazických bodů snižuje růst průmyslové výroby o téměř 2 procentní body po jednom roce a zvyšuje nezaměstnanost o přibližně 0,4 procentního bodu ve druhém roce. Dle autorů může být fiskální politika účinnějším nástrojem pro reakci na poklesy způsobené nabídkou, než politika měnová (ta podporuje ztráty pracovních míst mezi pracovníky s nízkými příjmy). - Poznámky. -- Viz i další příspěvky z konference na téma Globální výzvy a kanály fiskální a měnové politiky v čísle na s. 651-850.

Olaf Storbeck

Economists pin EU growth hopes on Germany

Ekonomové vkládají naděje na růst EU do Německa

Financial Times, Vol. 2025, No. 42136 (30.12.2025), p. 2

Článek představuje výhled hospodářského růstu v Evropské unii na r. 2026. Dle autora závisí naděje na oživení ekonomiky do značné míry na německém plánu výdajů na infrastrukturu a obranu ve výši 1 bilionu eur, financovaném z dluhu. Na základě průzkumu mezi 88 ekonomy bylo zjištěna široká shoda na tom, že inflace je pod kontrolou a úrokové sazby zůstanou pravděpodobně stabilní. Názory se však liší v tom, zda fiskální podpora Německa vyvolá trvalý domácí růst, nebo pouze vykompenzuje vnější šoky. Někteří ekonomové vidí prostor pro silnější spotřebu a hospodářský růst, jiní varují, že strukturální problémy by mohly omezit dopad zvýšených výdajů. Zmíněna je hlavně nižší produktivita a tlak ze strany amerických cel, silné čínské konkurence a globálních finančních rizik. Oživení Evropy bude záviset méně na měnové politice a více na účinných fiskálních opatřeních, strukturálních reformách a vývoji globálních a geopolitických rizik.

Martin Fritz

Die Erbin der Abenomics

Dědička abenomiky

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 49, S. 32-33

Nová japonská premiérka Sanae Takaichi chce současně stimulovat hospodářský růst a bojovat proti inflaci. Na rozdíl od minulosti však trh nespolečně pracuje.

Yaşar Turna

Evaluation of sustainable economic growth in Nordic countries based on the ecological growth model

Hodnocení udržitelného ekonomického růstu v severských zemích na základě ekologického modelu růstu

Politická ekonomie, Vol. 73, (2025) No. 6, p. 1015-1033

Článek zkoumá vztah mezi ekonomickým růstem a environmentální udržitelností z pohledu ekologické ekonomie. Zaměřuje se na skandinávské státy v období 1995-2022 a tvrdí, že navzdory jejich pověsti zemí s politikou šetrnou k životnímu prostředí, jejich ekonomický růst nadále zhoršuje tlak na životní

prostředí. Studie kombinuje ekonomické proměnné růst HDP, akumulace kapitálu, zaměstnanost a spotřeba energie s environmentálními ukazateli emise oxidu uhličitého, výroba energie z obnovitelných zdrojů, environmentální daně, produkce odpadu a údaje o změně klimatu. Dle autora pohání akumulace kapitálu a zaměstnanost ekonomický růst, zatímco ekonomický růst zase zvyšuje spotřebu energie, emise uhlíku, odpad, environmentální daně a dopady změny klimatu. Studie nenachází žádné důkazy o tom, že výroba energie z obnovitelných zdrojů přímo stimuluje růst. Tyto výsledky posilují základní tvrzení ekologické ekonomie, že ekonomická expanze má tendenci zesilovat degradaci životního prostředí. Výsledky naznačují, že severské země se možná odchyľují od skutečně udržitelného růstu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.polek.1473>

Rachel Millard, Alice Hancock, Nic Fildes

How the west fell behind in green tech

Jak Západ zaostává v obnovitelných zdrojích elektřiny

Financial Times, Vol. 2026, No. 42147 (13.1.2026), p. 15

Článek upřesňuje, jakým způsobem byla Čína schopna za poslední čtyři dekády nejen dohnat západní státy, které vyvíjejí a implementují zelené technologie, ale také se stát největším světovým producentem elektřiny z obnovitelných zdrojů. Za tamní nízkou cenou solární energie stojí významná výrobní kapacita a dostupná pracovní síla, které západní státy nemohou konkurovat. Aktuálně Čína drží více než 80 % produkce v každém stádiu výroby solárních panelů. Autoři popisují, jak byly čínské společnosti schopny převzít know-how od evropských výrobců a do konce r. 2010 díky dotacím od čínské vlády snížit cenu solárních panelů pod hodnotu udržitelnou pro evropské společnosti. EU následně v r. 2013 uvalila na Čínu protidumpingová cla, která ale dle kritiků přišla příliš pozdě a nebyla dostatečná. Dlouhodobě se však Evropské unii nedaří nalézt konsenzus ohledně iniciativy podporující evropské výrobce „Made in Europe“, právě kvůli státům, jako je Česká republika, které jsou v opozici.

Martin Seiwert, Konrad Fischer, Henryk Hielscher, Thomas Stölzel

China first

Čína na prvním místě

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 49, S. 14-21

Čínské koncerny systematicky útočí na klíčová německá odvětví, nejprve automobilový průmysl, nyní strojírenství. Ale jak daleko se skutečně dostaly? Výkonní ředitelé německých společností podrobně odhalují, jak konkurence dohnala ztrátu a co proti tomu dělají.

Sam Fleming, Myles McCormick

IMF warns global economy at risk if AI fails

Pokud AI neuspěje, bude globální ekonomika ohrožena, varuje MMF

Financial Times, Vol. 2026, No. 42153 (20.1.2026), p. 4

Článek přibližuje náhled Mezinárodního měnového fondu na vývoj světové ekonomiky, podle kterého stojí současný růst téměř výhradně na technologickém odvětví. V případě, že se naplní pochybnosti o praktickém využití a špatné prodejnosti umělé inteligence, lze očekávat výraznou cenovou korekci. Navzdory geopolitickým tlakům zvýšil MMF svou predikci globálního ekonomického růstu pro r. 2026 z 3,1 % na 3,3 %. V r. 2026 vzroste ekonomika Číny o 4,5 %, Kanady o 1,9 %, USA o 1,6 %, Velké Británie o 1,3 % a Německa o 1,1 %. Predikce byla sestavena s předpokladem investičního rozmachu v USA.

Edward White

Is China winning the innovation race?

Vyhrává Čína závod v inovacích?

Financial Times, Vol. 2025, No. 42111 (28.11.2025), p. 17

Článek analyzuje transformaci Číny z výrobního centra závislého na zahraničních technologiích na přední centrum aplikovaného výzkumu a průmyslových inovací. Autor tvrdí, že rychlost, rozsah a zaměření Číny v oblasti výzkumu a vývoje mění globální konkurenci v odvětvích, jako jsou elektrická vozidla, čistá energie, materiály a pokročilá výroba. Data ukazují, že Čína se blíží USA v celkových výdajích na výzkum a vývoj a produkuje více doktorantů v oborech STEM (věda, technologie, inženýrství a matematika). Asijská země dává větší důraz na použití aplikovaných technologií v reálné ekonomice spíše než na výzkum nových technologií. Zahraniční společnosti stále více považují

spolupráci s Čínou za nezbytnou pro udržení konkurenceschopnosti. Firmy v USA a Evropě stojí před obtížnou volbou mezi konkurencí, spoluprací a koexistencí. Odklon od spolupráce s Čínou může vést k technologické marginalizaci, protože Čína urychluje své úsilí o soběstačnost a vedoucí postavení v budoucích globálních dodavatelských řetězcích.

Ian Smith, Barney Jopson, Amy Kazmin

Italy and Spain shake Eurozone "periphery" label

Itálie a Španělsko se zbavují nálepky "periferie" eurozóny

Financial Times, Vol. 2025, No. 42135 (29.12.2025), p. 4

Výpůjční náklady Itálie a Španělska klesly na nejnižší úroveň vůči Německu za posledních 16 let, což odráží nárůst důvěry investorů v jižní Evropu a zároveň narůstající obavy z fiskálního zhoršení v tradičně bezpečnějších zemích pro investování, jako jsou Belgie, Francie a Německo. Silný hospodářský růst ve Španělsku a přísnější fiskální disciplína v Itálii zúžily výnosové rozpětí vůči německým dluhopisům na úroveň před krizí eurozóny, což pomohlo setřást starou nálepku „periferie“ eurozóny. Potvrzuje se trend zlepšování fiskální pozice jižních ekonomik, zatímco některé severní země čelí rostoucím deficitům a politické nejistotě.

Camilla Hodgson

The looming copper crunch

Hrozící nedostatek mědi

Financial Times, Vol. 2025, No. 42115 (3.12.2025), p. 17

Článek analyzuje souvislosti zesilujícího globálního nedostatku mědi. Rostoucí poptávka, která je poháněna požadavky energetické transformace a globálním zbrojením, naráží na omezenou nabídku způsobenou stárnutím využívaných dolů, klesající kvalitou rudy, odporem ze strany obránců životního prostředí, geopolitickou fragmentací a nedostatečnými investicemi do nových projektů. Aktuálně drží Čína dominantní postavení ve zpracování této suroviny. Těžba mědi se podle autorky stává kritickým místem pro dekarbonizaci a průmyslovou politiku, a pokud vlády nedokážou sladit strategickou nutnost se sociálními, environmentálními a ekonomickými omezeními, je stále pravděpodobnější, že dojde k trvalému deficitu a strukturálně vyšším cenám. -- K nedostatku mědi viz také HN č. 6/2026 (9.1.2026), s. 1.

Muito bom : the year in review

Velmi dobrý: roční přehled

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9478, p. 69-70

Článek přináší informace o hospodářských výsledcích vybraných států ve třetím čtvrtletí r. 2025. Na základě každoročního hodnocení pěti ukazatelů (jádrová inflace, meziroční míra inflace, HDP, meziroční změna zaměstnanosti a ceny akcií) je sestaven žebříček 36 ekonomik OECD a vytvořeno celkové skóre jejich ekonomického úspěchu v r. 2025. V tabulce jsou uvedeny výsledky některých zemí (na prvním místě se umístilo Portugalsko, následují Irsko, Izrael, Kolumbie a Španělsko). V článku jsou dále rozebrány a porovnány trendy a dynamika jednotlivých ukazatelů. -- Viz také hlavní hospodářské a finanční ukazatele 42 ekonomik světa v The Economist č. 9479/2025, s. 69.

Karolína Zábojníková, Jiří Kamenický

Růst české ekonomiky trvá

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 10, s. 13-15

Česká ekonomika letos navázala na druhou polovinu r. 2024, kdy došlo k oživení dynamiky HDP. Ve 2. čtvrtletí 2025 vzrostl HDP o 0,5 % mezičtvrtletně a o 2,6 % meziročně. Domácí poptávka výrazně posílila, zejména díky domácí spotřebě a tvorbě zásob, vzrostla také investiční aktivita. V článku jsou detailněji přiblížena statistická data hospodářství ČR za r. 2025. Grafy ukazují příspěvky výdajových složek k mezičtvrtletnímu růstu HDP a strukturu meziročního růstu spotřebitelských cen za období 2021-2025, dokládají také vývoj zahraničního obchodu se zbožím a službami v letech 2019-2025.

Informatika. Počítače

Thijs Van de Graaf

Inside the AI-led resource race

Závod o zdroje vedený umělou inteligencí

Finance & development, Vol. 62, (2025) No. 4 (December), p. 34-37

Článek přibližuje, jak je umělá inteligence, kterou často vnímáme pouze jako virtuální technologii, ve skutečnosti velmi materiálně a zdrojově náročným odvětvím. Expanze tohoto odvětví mění globální energetickou, nerostnou a geopolitickou situaci. Obrovská datová centra pohánějí rostoucí poptávku po elektřině, vodě, polovodičích a kritických surovinách; v současnosti spotřebovávají asi 1,5 % celosvětové produkce elektřiny a zatěžují místní rozvodné sítě. Dle autora čelí technologické společnosti složitým politickým kompromisům v plánování své infrastruktury, což nakonec určí, kdo povede závod o umělou inteligenci a zda budou ekonomické zisky environmentálně a společensky udržitelné. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/publications/fandd/issues/2025/12/inside-the-ai-led-resource-race-thijs-van-de-graaf>

Jaroslav Kuba

Subjective right to access content on the internet as a prerequisite for using AI tools

Subjektivní právo na přístup k obsahu na internetu jako předpoklad pro používání nástrojů umělé inteligence

Právník, Vol. 164, (2025) No. 12, příl. The Lawyer Quarterly No. 4/2025, p. 494-502

Článek zkoumá právní a technické základy přístupnosti internetového obsahu jako předpoklad pro užívání nástrojů umělé inteligence, které závisí na volně přístupných online datech. Nejprve je nastíněna role poskytovatelů internetových služeb a je uvedeno, jak přístup k obsahu závisí na řetězci aktérů napříč jurisdikcemi. Poté je diskutována právní stránka. Ústředním bodem analýzy je zásada síťové neutrality EU podle evropského nařízení č. 2015/2120, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu, přičemž ukládá poskytovatelům přístupu k internetu obecnou povinnost rovného zacházení. Ačkoli nařízení obecně zakazuje blokování nebo diskriminaci obsahu, připouští úzce vymezené výjimky, zejména za účelem dodržení právních předpisů EU nebo vnitrostátních právních předpisů. Autor zdůrazňuje, že ačkoli právní rámec formálně chrání přístupnost internetu, rostoucí využívání blokovacích opatření, která jsou často delegována na výkonné orgány a uplatňována na dobu neurčitou, vyvolává obavy ohledně jejich rozsahu. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Marton Dunai

Bulgaria adopts the euro amid unrest and Russian pressure

Bulharsko přijímá euro uprostřed nepokojů a ruského tlaku

Financial Times, Vol. 2026, No. 42138 (2.1.2026), p. 2

Článek se zabývá vstupem Bulharska do eurozóny ke dni 1.1.2026. Tohoto milníku bylo dosaženo navzdory dlouhodobě nízké veřejné podpoře a aktivní proruské kampani proti přijetí eura. Mezi obyvateli panoval neklid z růstu cen a korupce, což doprovázelo posledních pět let politického chaosu, kdy se Bulharsku nedařilo sestavit stabilní vládu. Článek popisuje roli krajně pravicových a proruských aktérů, mimo jiné ze strany Revival, při mobilizaci opozice. Účastníci vyzývali k referendu a euro bylo prezentováno jako ohrožení suverenity a národní identity. V praxi bude ekonomický dopad přechodu na euro pravděpodobně omezený, jelikož bulharský lev již byl pevně fixován na evropskou jednotnou měnu.

P. Asdrubali, S. Kim, H. Park

The cyclicity of international risk sharing within the euro area

Cykličnost mezinárodního sdílení rizik uvnitř eurozóny

Quarterly report on the euro area, Vol. 24 (2025), No. 4, p. 7-20

Studie analyzuje mezinárodní sdílení rizika u 11 zemí eurozóny od r. 1980 do r. 2018. Dle autorů je toto sdílení vysoce procyklické a v dobách recese, kdy je tato schopnost nejvíce potřeba, se sdílení rizika snižuje. V běžných dobách se zemím daří sdílet přibližně 50 % idiosynkratických šoků, ovšem v období recese tato schopnost klesá na 34 % (míra nesdíleného rizika roste o 16,3 procentního bodu). V dobách

konjunktury stoupá efektivita sdílení na 75,5 %. Hlavními mechanismy pro sdílení rizika jsou kanál úvěrového trhu a čisté příjmy z faktorů v zahraničí. Finanční integrace prokazatelně zmírňuje negativní dopady finančních frakcí na stabilitu spotřeby. Po vzniku EMU (Evropské hospodářské a měnové unie) došlo k posunu, kde sdílení v běžných dobách kleslo na 41,4 %, v dobách konjunktury se rozvinulo výrazné nadměrné vyhlazování šoků dosahující až 90 %. - Poznámky. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area \(QREA\), Vol. 24, No. 4 \(2025\).pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area (QREA), Vol. 24, No. 4 (2025).pdf)

Cvetan Kyulanov, Adriana Reut

The euro area has a new member : Bulgaria

Eurozóna má nového člena: Bulharsko

Quarterly report on the euro area, Vol. 24 (2025), No. 4, p. 37-47

Článek hodnotí postavení Bulharska v momentě, kdy se země 1. ledna 2026 oficiálně stala 21. členem eurozóny. Podle konvergenčních zpráv z r. 2025 splnilo Bulharsko všechna nominální kritéria: jeho dvanáctiměsíční průměrná inflace ve výši 2,7 % byla pod referenční hodnotou 2,8 %, schodek vládního rozpočtu zůstal v limitu 3,0 % a dlouhodobé úrokové sazby (3,9 %) byly hluboko pod prahem 5,1 %. Bulharský lev si udržuje stabilní kurz v rámci mechanismu ERM II již od r. 2020 a země dosahuje druhého nejnižšího veřejného dluhu v EU (24 % HDP). Podle autorů je ovšem pro dlouhodobý úspěch zapotřebí pokračovat ve strukturálních reformách. Mezi klíčové oblasti patří řešení institucionální korupce, snížení vysoké energetické náročnosti a zajištění souběžného růstu mezd spolu s produktivitou. - Poznámky. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area \(QREA\), Vol. 24, No. 4 \(2025\).pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area (QREA), Vol. 24, No. 4 (2025).pdf)

Lara Dehari, Daniel Goffart

Im Osten geht der Euro auf ...

Na východě vychází euro

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 45, S. 38-40

Bulharsko se dne 1.1.2026 stalo 21. členským státem Evropské měnové unie. Článek se zabývá důsledky pro bulharskou ekonomiku a příležitostmi pro německé firmy na příkladu dvou firem (SAP a Festo) v Sofii.

Reset ambitions : brexit revisited

Přenastavení ambicí zpět k brexitu

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9480, p. 20-21

Článek hodnotí pětiletý vývoj po podepsání Dohody o vystoupení Velké Británie z EU a ukazuje, že brexit způsobil hospodářské škody, změnil veřejné mínění a znovu otevřel debatu o užších vztazích s Evropou. Zároveň popisuje, jak současná britská vláda hledá cesty ke zlepšení spolupráce s EU, aniž by porušila své politické závazky. Vysvětluje, že další vyjednávání o konkrétních úpravách vztahů naráží na technické, politické i finanční překážky, a to jak na britské, tak na evropské straně. Závěrem zdůrazňuje, že EU sice nemá silnou motivaci zmírňovat dopady brexitu, ale Británie zůstává jejím důležitým partnerem. Na druhou stranu nevyužití šancí na hlubší spolupráci by znamenalo prohloubení škod, které brexit způsobil. Obě strany si pravděpodobně neuvědomují, že se navzájem potřebují víc než kdy jindy.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Henry Foy, Barbara Moens

Europe exhausts legal tricks on frozen Russian assets

Evropa vyčerpává právní triky ohledně zmrazených ruských aktiv

Financial Times, Vol. 2025, No. 42117 (5.12.2025), p. 3

Článek popisuje návrh předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové využít mimořádné pravomoci EU podle článku 122 SFEU k zajištění úvěrů pro Ukrajinu ve výši až 210 miliard eur prostřednictvím zmrazených ruských aktiv. Tímto krokem by se obešel požadavek jednomyslného souhlasu členských států v oblasti zahraniční politiky a neutralizovala by se hrozba veta ze strany Maďarska. Autoři zdůrazňují právní troufalost a politickou naléhavost tohoto plánu, jelikož členské státy ztrácejí ochotu přímo financovat Ukrajinu. Panují také obavy z alternativního využití ruských aktiv pod vedením USA a blíží se vypršení platnosti sankcí. Kritici varují, že návrh překračuje smluvní právo, vytváří

precedens a pravděpodobně bude čelit soudním sporům, zatímco zastánci tvrdí, že mimořádné okolnosti války a narušení hospodářství ospravedlňují posunutí právních hranic. -- Více k evropským plánům na půjčku Ukrajině viz FT ze dne 3.12.2025, s. 1 a FT ze dne 9.12.2025, s. 4.

Giovanni Donato, Cédric Tille

International investment income : patterns, drivers, and heterogeneous sensitivities

Příjmy z mezinárodních investic vzory, hnací síly a heterogenní citlivosti

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 2, p. 457-521

Článek zkoumá, proč se rychlý růst zahraničních finančních pozic zemí v rámci finanční globalizace nepromítl úměrně do toků primárních investičních výnosů, a zaměřuje se na to, jak tuto divergenci vysvětlují změny výnosů. Na základě panelových dat za 42 vyspělých a rozvíjejících se ekonomik za období 1999–2023 autoři odhadují, jak směnné kurzy, krátkodobé a dlouhodobé úrokové sazby, inflace, růst HDP a globální finanční podmínky ovlivňují výnosy napříč třídami aktiv. Poté tyto účinky promítají do zahraničních rozvah zemí, aby posoudili dopady na balance investičních příjmů. Dle autorů má silnější dolar tendenci snižovat výnosy přímých zahraničních investic, vyšší dlouhodobé sazby v USA zvyšují výnosy z dluhu, bankovních a rezervních aktiv a makroekonomické podmínky mají různý vliv na jednotlivé nástroje, zatímco přísnější globální finanční podmínky paradoxně výnosy snižují. Při aplikaci těchto odhadů na vývoj po r. 2021 se ukazuje, že nárůst inflace a úrokových sazeb zvýšil hrubé příjmy, ale obecně zhoršil čisté příjmy v rozvinutých ekonomikách, zatímco na rozvíjejících se trzích je zlepšil, s výraznými rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Výsledky naznačují, že toky investičních příjmů budou v budoucnu hrát větší roli v dynamice běžného účtu a že při posuzování vnější udržitelnosti je třeba věnovat větší pozornost složení rozvah jednotlivých zemí a asymetrickým účinkům globálních finančních šoků. - Poznámky.

Samuel Delpeuch, Etienne Fize, Philippe Martin

Trade imbalances, fiscal imbalances and the rise of protectionism : evidence from G20 countries

Obchodní nerovnováhy, fiskální nerovnováhy a nárůst protekcionismu důkazy ze zemí G20

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 3, p. 950-987

Článek zkoumá úlohu obchodních nerovnováh při nárůstu protekcionismu mezi zeměmi G20 v období 2009-2020. Dle autorů jsou bilaterální obchodní nerovnováhy silným a spolehlivým prediktorem protekcionistačských obchodních opatření, zatímco důkazy o vlivu multilaterální nerovnováhy jsou slabší. Pomocí šoků ve vládních výdajích ukazují, že expanzivní fiskální politiky mají tendenci generovat obchodní deficit, na které se následně reaguje protekcionistačskými opatřeními. Tak se vytváří kauzální souvislost mezi fiskálně podmíněnými nerovnováhami a zahraničněobchodní politikou. Bilaterální obchodní nerovnováhy sice nemusí vždy odrážet základní ekonomické distorze, mohou nicméně podněcovat politické napětí, které se promítá do skutečných obchodních bariér. Nerovnováhy v obchodě vyvolané globalizací mohou endogenně generovat protekcionistačské síly. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Adriana Daňková

ESG jako nástroj podpory financování v preventivní restrukturalizaci

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 17, (2025) č. 4, s. 229-233

Zajištění dostatečného a vhodného financování je pro úspěch preventivní restrukturalizace nezbytné. Článek hodnotí, zda může integrace ESG strategie do restrukturalizačních procesů sloužit jako nástroj pro získání podpory bank, jež se v posledních letech orientují na model udržitelného bankovníctví. - Poznámky.

Dominik Králík

Povinná due diligence firem podle směrnice CSDDD : nový standard odpovědnosti?

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 11-12, s. 45-47

Článek analyzuje základní parametry evropské směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD) z června 2024 (2024/1760/EU), která výrazně redefinuje odpovědnost podniků v evropském korporáčním právu. Směrnice stanoví, že povinnost náležité péče se vztahuje nejen na podnik samotný, ale též na jeho dceřinné společnosti a

obchodní partnery v rámci celého "řetězce činností". Současně zavádí povinnost přijmout transformační plán pro zmírňování změny klimatu, čímž se podnikové strategie podřizují cílům Pařížské dohody. Autor vymezuje obsah povinné náležité péče, poukazuje na nově konstruovanou odpovědnost podniků a hodnotí praktické důsledky pro evropskou korporátní praxi.

Václav Tittelbach

Změny v oblasti vykazování informací o udržitelnosti podle směrnice CSRD a souvisejícími standardy ESRS

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 11-12, s. 48-49

Právní rámec EU týkající se zveřejňování informací o udržitelnosti, zejména prostřednictvím směrnice CSRD a navazujících standardů ESRS, se vyznačuje výraznou dynamikou. Dochází k řadě revizí, posunů termínů a zavedení výjimek, které zásadně ovlivnily jak rozsah, tak časové rozvržení povinností pro různé typy podniků. Článek shrnuje změny, které přináší balíček Omnibus I z února 2025, s cílem zjednodušit pravidla EU v oblasti udržitelnosti, financí a investic. Balíček navrhuje zásadní změny v několika klíčových směrnících (CSRD, EU taxonomie, CSDDD). Autor charakterizuje jednotlivé části balíčku ("stop-the-clock" a "de-scoping") a přibližuje jeho nedávný legislativní vývoj. - Poznámky. -- Viz také čas. Auditing č. 2/2025, s. 7-10 a Daně a právo v praxi č. 1-2/2026, s. 36-38.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Mary McDougall, Amy Kazmin, Olaf Storbeck, Leila Abboud

Can Europe afford its state pensions?

Může si Evropa dovolit svůj důchodový systém?

Financial Times, Vol. 2026, No. 42149 (15.1.2026), p. 17

Článek se zabývá dlouhodobou udržitelností sociálních systémů důchodového pojištění napříč evropskými státy. Dle autorů je 47 % sociálních výdajů v rámci Evropské unie vynakládáno právě na vyplacení starobních důchodů. Článek popisuje případné politické problémy a možnou ztrátu voličských preferencí u politických subjektů ve vybraných zemích, které podnikají nepopulární kroky vůči zavedeným systémům vyplacení důchodů. Mnozí lidé si problematiku neudržitelnosti systému uvědomují, při průzkumech však zůstávají v opozici vůči posunu věku odchodu do důchodu či snížení finanční podpory. Navíc prodlužující se věk dožití a klesající porodnost dále podtrhávají naléhavost systémových reforem. -- Překlad článku byl publikován v čas. Euro č. 2/2026, s. 40-45.

Martin Gerth

Gesund sparen

Zdravé spoření

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 47, S. 64-68

Náklady na zdravotní péči v Německu rapidně rostou. Domácnosti proto musí snížit své výdaje a zajistit si finanční rezervu do budoucna. V článku jsou rozebrány strategie, které k tomu pomáhají, pro čtyři životní fáze: pro lidi vstupující do zaměstnání, zaměstnance, rodiny s dětmi a seniory.

Petr Pecina, Eva Ducháčková

Je daňová podpora životního pojištění v ČR stále opodstatněná?

Český finanční a účetní časopis, Sv. 2025, č. 3, s. 33-47

Článek analyzuje roli rezervotvorného životního pojištění v ČR se zaměřením na investiční životní pojištění (IŽP) a jeho daňové zvýhodnění ve srovnání s rizikovým životním pojištěním (RŽP). Autoři popisují historický ústup kapitálového životního pojištění a nástup investičního spolu se změnami v daňové legislativě po r. 2018. Na základě srovnání aktuálních nabídek vybraných pojišťoven ukazují, že IŽP může být v praxi využíváno výhradně ke krytí rizika úmrtí z jakékoliv příčiny s minimální či nulovou spořicí složkou, přičemž je na toto pojistné uplatňována daňová úleva, což vede k nerovnováze vůči RŽP. Dle analýzy je současné nastavení daňové podpory životního pojištění nerovnoměrné. Autoři se domnívají, že by měla být legislativa zpřesněna tak, aby byla daňová zvýhodnění účelově i produktově vyvážená. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://cfuc.vse.cz/artkey/cfu-202503-0001_je-danova-podpora-zivotniho-pojisteni-v-cr-stale-opodstatnena.php

Cordula Tutt, Sophie Crocoll, Henryk Hielscher

Zu Hilfe!

Pomoc!

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 44, S. 16-23

Němci se dožívají vyššího věku, přesto odcházejí do důchodu brzy a mají málo dětí. Článek se zabývá otázkami, proč je příliš mnoho peněz v oblasti důchodů, zdravotního pojištění a péče rozdělováno nesprávně a kde by měla vláda začít s reformami.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Tomáš Dvořák

Poznámky k některým otázkám evidence bytového spoluvlastnictví v katastru nemovitostí

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 21, s. 688-693

Příspěvek rozebírá některé sporné otázky výkladu právní úpravy bytového spoluvlastnictví, jež mají význam z hlediska jeho evidence v katastru nemovitostí. Jedná se o evidenci způsobu využití jednotky podle zákona o vlastnictví bytů v katastru nemovitostí a o evidenci podle občanského zákoníku; o některé problematické tendence při vymezení jednotek podle občanského zákoníku; o zápis do katastru nemovitostí v případě, kdy je vlastníkem pozemku společenství vlastníků jednotek; a o evidenci spoluvlastnického podílu na společných částech nemovitosti. - Poznámky.

Problems of the 0,00002% : government intervention

Problémy politbyra vládní zásahy

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9476, p. 62

Článek se věnuje pokračujícímu propadu čínského realitního trhu, který se nedaří zastavit ani prostřednictvím zásahů čínských nejvyšších představitelů. Po krátkém zlepšení se ceny opět prudce propadají a podkopávají bohatství domácností i stabilitu finančního systému. Stále více majitelů bytů se dostává do negativních hodnot vlastního kapitálu a hrozí nárůst nucených prodejů, které by pokles cen ještě prohloubily. Vláda zvažuje úrokové dotace a daňové úlevy, ale tyto kroky pravděpodobně nebudou stačit k obratu trendu. Trh se po letech může posunout od drahých nemovitostí k levným, aby přilákal zájem investorů. Situace na čínském nemovitostním trhu však momentálně stále vzdoruje snahám o politické vedení a stabilizaci.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Claudia Goldin ; rozhovor vedl Gökay Gürsoy

"Wer nicht nach vorne schaut, stagniert"

"Kdo se nedívá dopředu, stagnuje"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 47, S. 30-31

Rozhovor s nositelkou Nobelovy ceny C. Goldinovou o ekonomickém potenciálu žen na trhu práce a otázce, zda digitalizace činí náš pracovní svět spravedlivějším.

Petr Pohl

Elektronické podpisy a doručování v pracovním právu : praktické výzvy digitalizace

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 10, s. 12-18

Pracovněprávní vztahy se přizpůsobují novým technologiím, elektronické podpisy a doručování se stávají klíčovými nástroji pro efektivní správu personální agendy. Článek se zaměřuje na praktické výzvy, které digitalizace přináší do pracovního práva, a analyzuje, jak transpoziční novela zákoníku práce ovlivnila právní rámec elektronického doručování. Autor rozebírá, jak zajistit právní jistotu a efektivitu při použití elektronických podpisů a doručování a jaké úrovně podpisů jsou v konkrétních situacích nejvhodnější. - Poznámky.

How high is too high? : minimum wages**Jak vysoké jsou příliš vysoké?: minimální mzdy**

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9475, p. 64-65

Někteří ekonomové se obávají, že vlády tlačí minimální mzdy na hranici možností. V článku je představitelem trendu výrazného zvyšování minimální mzdy Mexiko, které mezi lety 2014-2024 minimální mzdu ve vztahu k mediánu mezd zdvojnásobilo (z 37% na 74 %). Zmíněna je také situace federální minimální mzdy v USA. Nové studie ukazují, že minimální mzda může mít nepříjemné vedlejší účinky. Ty jsou v článku podrobněji rozebrány.

Michaela Hradcová

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele : podání, výzvy, přechodná ustanovení v nemocenském pojištění

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 12, s. 13-16

Autorka představuje další souvislosti nového zákona č. 323/2025 Sb., o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele. Věnuje se typům podání (JMZH; podání v souvislosti s evidencí zaměstnavatelů; podání související s evidencí zaměstnanců) a uvádí, že JMZH se dále člení do několika částí - souhrnné, pojistné a individualizované. Následně přibližuje řádné, opravné a storno podání, dále registrace zaměstnavatele - doplňující podání a formální i neformální výzvy pro zaměstnavatele. Výzvy jsou nástrojem ČSSZ, prostřednictvím kterého mohou zaměstnavatelům připomenout nesplnění povinností, mají obsahovat identifikaci případných vad, které způsobují neúčinnost zaslání JMZH. V další části příspěvku se autorka zaměřuje na přechodná ustanovení k zákonu o nemocenském pojištění (zasílání údajů potřebných pro výpočet dávky, přihlašování a odhlašování zaměstnavatelů i zaměstnanců do registrů a fikce splnění povinností přihlášení do evidence). -- Přehledné shrnutí problematiky JMZH viz Účetnictví č. 1/2026, s. 31-39.

Radim Marada, Adam Hosnedl

K významu skutečné vůle zaměstnavatele při organizační změně

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 12, s. 30-32

Článek přináší komentář k rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2025, sp. zn. 21 Cdo 1081/2024-II. Soud se v něm zabýval otázkou, jak má být posouzeno rozhodnutí o organizační změně, pokud zaměstnavatel podle tvrzení zaměstnance formálně zruší jinou pracovní pozici, než kterou zaměstnanec fakticky zastával. Rozsudek potvrzuje, že výklad rozhodnutí o organizační změně nesmí být čistě formální a i když zaměstnavatel používá nejednotné názvy (označení) pracovních pozic, rozhodující je jeho skutečný úmysl a reálné dopady organizační změny na provoz.

Francesco Bloise, Cristiano Cantore, Mirko Licchetta, Giuseppe Ragusa

Monetary policy and labour supply in the euro area**Měnová politika a nabídka práce v eurozóně**

Quarterly report on the euro area, Vol 24 (2025), No. 3, p. 19-30

Článek zkoumá, jak nabídka pracovní síly reaguje v eurozóně na šoky měnové politiky se zaměřením na rozdíly mezi jednotlivými příjmovými skupinami. Autoři používají mikrodata EU-SILC za období 2010-2019 k sestavení měsíčních údajů o stavu a pohybech na trhu práce a pomocí VAR modelu odhadují jejich reakci na konvenční a nekonvenční zpřísnění měnové politiky. Článek zpochybňuje tradiční názor, že nabídka práce je velmi nepružná, a ukazuje, že měnová politika významně ovlivňuje přechody mezi ekonomickou neaktivitou a nezaměstnaností. Dle autorů mají osoby s vyššími příjmy větší pravděpodobnost, že po zpřísnění měnové politiky vstoupí na trh práce, zatímco osoby s nižšími a středními příjmy mají menší pravděpodobnost, že z něj odejdou. Tyto závěry platí na úrovni eurozóny a s určitými rozdíly i v jednotlivých zemích. - Poznámky. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area \(QREA\), Vol. 24, No. 3 \(2025\).pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly%20Report%20on%20the%20Euro%20Area%20(QREA),%20Vol.%2024,%20No.%203%20(2025).pdf)

Anastasia Stognei, Chris Cook

Russia's wage growth slows as economy cools

Růst mezd v Rusku se zpomaluje s ochlazováním ekonomiky

Financial Times, Vol. 2025, No. 42133 (24.12.2025), p. 2

Článek popisuje, jak válečná síla i ekonomický růst Ruska během válečného období ubírá na tempu. Svědčí o tom prudké zpomalení růstu mezd navzdory mimořádně napjatému trhu práce. Inzerované mzdy pro nově přijaté zaměstnance vzrostly v listopadu meziročně pouze o 6,9 %, což představuje prudké zpomalení oproti lednovým 18,9 %. Důsledkem může být pokles poptávky na trhu práce a celoplošné zpomalování ekonomiky. Snižuje se také počet volných pracovních míst, zejména v těžebním průmyslu a dopravě. Zpomalování navazuje na období válečné expanze, kterou podpořilo uvolnění fiskálních pravidel, vysoké vojenské výdaje a zvýšené příjmy z ropy. Tyto faktory posunuly růst HDP nad 4 % v letech 2023 až 2024 a prohloubily mzdovou konkurenci. Klesající příjmy, přetrvávající inflace a nedostatek pracovních sil začíná zatěžovat veřejné finance Ruska.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Práce a mzda

Sv. 73, (2025) č. 12

Rozvazování pracovního poměru po flexinovele zákoníku práce (s. 5-11); Novela zákona o zaměstnanosti: absence vážného důvodu a podpora v nezaměstnanosti (s. 12-15); Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele 2026 (s. 16-19); Ke kvalifikaci dob přesunu z místa určeného zaměstnavatelem do místa plnění pracovního úkolu: nový rozsudek Soudního dvora EU - změny v oblasti pracovní doby a doby odpočinku (s. 20-24); Jak má zaměstnavatel řešit alkohol na pracovišti? (s. 25-27); Sjednání místa výkonu práce - judikát NS sp. zn. 21 Cdo 185/2025 (s. 34-37); Změny v zákonech zdravotního pojištění od 1.1.2026 (s. 38-40).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 21, (2026) č. 1

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele – nový zákon (s. 3-7); Nelegální práce – nové povinnosti zaměstnavatelů (s. 8-10); Zaměstnanecké benefity 2026 – osvobození od daně (1.) (s. 11-14); Konkurenční doložky – výhody a nevýhody (s. 18-21); Majetkové zájmy zaměstnavatele – ochrana (s. 24-28); Výpověď z důvodu nadbytečnosti zaměstnance (s. 29-33); Daňové řešení zaměstnaneckých akcií a opcí - změny (s. 34-37); Zdravotní pojištění – změny a důležité hodnoty od 1. ledna 2026 (s. 43-48); Dodržování léčebného režimu – kontrola (s. 53-55); Změny ve školním stravování (s. 61-64).

Právo

Kamil Nejezchleb

"Jednou za 20 let" - mezi efektivitou, rychlostí a spravedlivým procesem : (revize Nařízení 1/2003 po dvaceti letech)

Antitrust, Sv. 2025, č. 3, s. 69-73

Autor upozorňuje na možné směry modernizace evropského nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 SFEU. Nařízení upravuje decentralizovaný systém paralelního prosazování právních předpisů EU a vnitrostátních právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže. Návrhy revize jsou obsaženy v dokumentu EK ze září 2024. V článku jsou charakterizovány klíčové oblasti revize: zlepšení rychlosti a účinnosti postupů EK ve vyšetřováních (vyšetřovací a rozhodovací pravomoci, účinnost systému poskytování přístupu do spisu, účinnost systému zamítání formálních stížností) a riziko roztržitého prosazování práva hospodářské soutěže v souvislosti s přísnějšími vnitrostátními právními předpisy v oblasti jednostranných jednání soutěžitelů. V další části autor shrnuje možné implikace zvažovaných změn pro tuzemskou praxi soutěžního práva. - Poznámky.

Simona Úlehlová

Artificial intelligence in civil judicial proceedings : legal boundaries and practical challenges

Umělá inteligence v občanském soudním řízení právní hranice a praktické výzvy

Právník, Vol. 164, (2025) No. 12, příl. The Lawyer Quarterly No. 4/2025, p. 539-556

Článek se zabývá digitalizací soudnictví se zaměřením na využití umělé inteligence. Autorka analyzuje právní a praktické dopady AI v českém kontextu i v širším evropském rámci. Tvrdí, že ačkoli umělá inteligence nabízí značný potenciál pro zlepšení efektivity, přístupnosti a administrativní kapacity soudních řízení, její nasazení vyvolává vážné obavy ohledně soudní nezávislosti, základních práv, transparentnosti, přezkoumatelnosti a odpovědnosti. Text zasazuje AI do regulace EU a porovnává ji se současnou absencí explicitní právní regulace v České republice. Prostřednictvím typologie aplikací AI autorka ukazuje, kde může AI legitimně podporovat soudní práci a kde hrozí neústavní delegování soudní pravomoci. Porovnává poznatky z Francie, Velké Británie, Kanady a Estonska. Článek ilustruje jednotlivé hodnotové přístupy, kde všechny zdůrazňují nepostradatelnost lidského soudce. Umělá inteligence musí zůstat podpůrným nástrojem, nikoli náhradou soudního rozhodování. Autorka vyzývá k reformám, které stanoví jasný právní rámec založený na transparentnosti, lidském dohledu, odpovědnosti a vzdělávání, aby byla zachována důvěra veřejnosti a základní principy právního státu. - Poznámky.

Václav Hodonický

Content generated by artificial intelligence and its communication to the public : claims of pre-existing rights holders

Obsah generovaný umělou inteligencí a jeho sdělování veřejnosti nároky dřívějších držitelů práv

Právník, Vol. 164, (2025) No. 12, příl. The Lawyer Quarterly No. 4/2025, p. 522-538

Článek analyzuje, jak se zákon EU o umělé inteligenci (AI Act) prolíná s evropským autorským právem. Autor se zaměřuje na právní důsledky používání obsahu generovaného umělou inteligencí jako náhrady za díla vytvořená lidmi a argumentuje, že jak fáze trénování, tak fáze výstupu modelů umělé inteligence jsou ze své podstaty závislé na nepřímém reprodukování chráněného obsahu. Tvrdí, že systémy umělé inteligence nemohou být autory a výstupy generované výhradně umělou inteligencí patří do veřejné domény, pokud nejsou formovány podstatným lidským kreativním vkladem. Autor uvádí, že obsah generovaný umělou inteligencí by měl být z právního hlediska charakterizován jako neoprávněná adaptace nebo nepřímá reprodukce, nikoli jako pouhá inspirace. Vzhledem k obrovskému rozsahu materiálů chráněných autorským právem, které jsou zapojeny do výcviku a výstupů AI je individuální licencování nepraktické. Autor navrhuje rozšířené nebo povinné kolektivní licencování. - Poznámky.

Pietro Acerbi

The fragmentation of legal frameworks governing information technology, AI and international trade law

Fragmentace právních rámců upravujících informační technologie, umělou inteligenci a mezinárodní obchodní právo

Global trade and customs journal, Vol. 20, (2025) No. 10, p. 706-712

Článek analyzuje rostoucí fragmentaci mezinárodní regulace informačních technologií, zejména umělé inteligence, která je důsledkem rychlejšího technologického vývoje oproti tvorbě právních rámců. Zaměřuje se na rozdíly mezi přístupy EU, USA a Číny a jejich dopady na mezinárodní obchod. Zdůrazňuje roli WTO a potřebu posílení mezinárodní spolupráce, aby se předešlo další právní nejistotě a negativním ekonomickým důsledkům. - Poznámky.

Tomáš Pohl

Jak interpretovat insolvenční zákon?

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 11, s. 28-36

Článek stručně analyzuje základní rysy a povahu insolvenčního řízení a aplikaci zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon) ve vztahu k jiným procesním předpisům. Insolvenční zákon spojuje prvky nalézacího a vykonávacího řízení, jeho výklad je proto složitý a problematický. Autor charakterizuje jednotlivé procesní zásady insolvenčního řízení, možnou aplikaci občanského soudního řádu a aplikaci ustanovení o výkonu soudního rozhodnutí a o exekuci.

Petr Jambor

K možnosti prolomení profesního tajemství v trestním řízení

Trestněprávní revue, Sv. 24, (2025) č. 4, s. 217-222

Článek se zabývá problematikou profesního tajemství (povinností mlčenlivosti regulovaných profesí) ve vztahu k trestnímu řízení, zejména k některým povinnostem vyplývajícím z trestního řádu. Povinnost mlčenlivosti některých regulovaných profesí představuje široké téma nesoucí ústavněprávní aspekty se zásadním přesahem do trestního práva. Autor poukazuje na kolizi právních norem (jakož i právních principů) a s tím spojené limity profesního tajemství ve vztahu k trestněprocesním předpisům (procesním povinnostem), v této souvislosti je uvedena i dostupná judikatura. - Poznámky.

David Čurilla, Pavlína Hubková

Kodexy chování v právu EU : samoregulace či společná regulace jako budoucnost nejen v digitální sféře

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 21, s. 682-687

Článek charakterizuje kodexy chování jakožto součást samoregulace nebo společné regulace v rámci Evropské unie a jako součást unijního soft law. Následně se zaměřuje na kodexy chování předvídané v evropském nařízení o digitálních službách (DSA) a blíže rozebírá obsah a účinky Kodexu zásad boje proti dezinformacím. Autoři ukazují, že zdánlivě nezávazné kodexy, jejichž plnění má být dobrovolné, se ve světle unijní legislativy a hlavně kvůli zapojení EK do jejich vzniku a vymáhání, mění v mnohem silnější regulatorní nástroje. Do budoucna lze očekávat nárůst množství kodexů chování, ale i jejich vlivu. - Poznámky.

Vojtěch Hau

Oddlužení jako druhá šance - sociální a ekonomická udržitelnost a hodnotová argumentace v insolvenční judikatuře

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 17, (2025) č. 4, s. 244-251

Legislativní změny insolvenčního zákona v oblasti oddlužení reflektují rostoucí důraz na sociální a ekonomickou udržitelnost a na poskytování druhé šance osobám v dluhové pasti. Článek se zaměřuje na otázku, zda se důraz na hodnotu sociální a ekonomické udržitelnosti objevuje i v judikatuře a zda ovlivňuje výklad insolvenčního zákona. Autor nejprve shrnuje změny institutu oddlužení v insolvenčním zákoně a jejich hodnotové pozadí. Poté popisuje empirickou analýzu argumentace insolvenčních soudů a možného ovlivnění interpretace a aplikace pravidel oddlužení. Shrnuje, že judikatura zveřejněná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS ČR, užívá argumentaci hodnotou sociální a ekonomické udržitelnosti spíše okrajově. - Poznámky.

Jakub Hlavenka

Okolnosti rozhodné pro posuzování přiměřenosti nárokované smluvní pokuty

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 21, s. 693-700

Autor představuje rozhodnutí Nejvyššího soudu z r. 2023 (sp. zn. 31 Cdo 2273/2022), v němž bylo mj. upřesněno, jak mají soudy postupovat ve smyslu § 2051 občanského zákoníku při posuzování (ne)přiměřenosti nárokované smluvní pokuty. Rozebírá změny, které tento rozsudek přinesl, se zaměřením na paušalizační a sankční funkci smluvní pokuty. Soudy mají nově v případech výzvy dlužníka k moderaci smluvní pokuty posoudit nárokovanou výši s ohledem na okolnosti rozhodné v době sjednání smluvní pokuty, v době vzniku nároku i v době po vzniku nároku na smluvní pokutu. Článek přináší úvahu nad jednotlivými okolnostmi, uvádí konkrétní příklady zkoumaných okolností a zvažuje některé názory odborné veřejnosti vyslovené k nové judikatuře. - Poznámky.

Michala Špačková

Právní povaha opční smlouvy v kontextu ESOP

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 12, s. 31-38

Článek hodnotí výhody a nevýhody jednotlivých doktrinálních pojetí právní povahy opčního práva v kontextu akciových opčních smluv. Důvodem zvláštní pozornosti věnované akciové opční smlouvě je předpokládaný růst praktického využití zkoumaného smluvního institutu v návaznosti na změny daňové právní úpravy, jejichž společným jmenovatelem je zvýšení atraktivity zaměstnaneckých akciových programů (zaměstnaneckých opčních plánů, ESOP) a odstranění tzv. "dry-income" problému (povinnosti platit daň a pojistné ještě předtím, než zaměstnanec obdrží odpovídající peněžní plnění). Autorka také blíže představuje kvalifikované zaměstnanecké opce a jejich zdanění i zdanění příjmů z prodeje akcií. - Poznámky.

Luu Lan Phuong Nguyen

Precedent without rules? WTO lessons for Uncitral's emerging appeal system

Precedent bez pravidel? Poučení WTO pro vznikající odvolací systém UNCITRAL

Global trade and customs journal, Vol. 20, (2025) No. 10, p. 696-705

Článek se zabývá zaváděním odvolacích mechanismů v mezinárodních investičních arbitrážích a poukazuje na poučení ze zkušenosti Odvolacího orgánu WTO. Prostřednictvím komparativní analýzy WTO a UNCITRAL autor ukazuje potřebu řízeného precedentu, který posílí koherenci a legitimitu rozhodování, aniž by omezil flexibilitu a státní suverenitu. Text nabízí konkrétní doporučení pro podobu budoucího odvolacího systému UNCITRAL. - Poznámky.

Alexandra Šolcová

Správa zajištěného majetku

Trestněprávní revue, Sv. 24, (2025) č. 4, s. 241-245

Článek představuje odborný rozbor správy majetku zajištěného v trestním řízení. Klíčovým tématem je přechod z fáze zajištění majetku k jeho efektivní správě: jmenování správce zajištěného majetku, jeho oprávnění a povinnosti, postupy správy různých druhů majetku a právní záležitosti týkající se jeho prodeje. Cílem je ukázat, že správná správa zajištěného majetku není pouze administrativní úkon, ale klíčový procesní krok, který zásadně ovlivňuje možnost následného uspokojení nároku poškozeného a efektivitu trestního řízení jako celku. Článek zároveň upozorňuje na praktické výzvy a aplikační problémy, přičemž nabízí také inspiraci pro další legislativní a procesní vývoj v této oblasti. - Poznámky.

Vojtěch Hanzal

Umělá inteligence jako nástroj kontroly a hodnocení zaměstnanců : právní aspekty

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 11, s. 8-12

Článek analyzuje právní limity využívání systémů umělé inteligence při kontrole a hodnocení zaměstnanců. Autor propojuje povinnosti vyplývající z AI Actu s požadavky GDPR a pracovního práva, se zvláštním důrazem na kategorizaci "vysokého rizika" a dopady na praxi zaměstnavatelů. Nabízí také praktická doporučení pro jejich odpovědné a právně konformní využití v pracovněprávních vztazích. - Poznámky.

Jan Kocina

Velká novela trestních předpisů : zásadní změny týkající se trestního práva hmotného

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 11, s. 13-18

Článek rozebírá změny, které přináší zákon č. 270/2025 Sb., obsáhle novelizující trestní předpisy (s většinovou účinností od 1.1.2026). Autor se zaměřuje na změny trestního zákoníku (navýšení promlčecí doby vraždy; rušení omezujících podmínek pro peněžitě tresty; nové druhy trestů; trestný čin zanedbání povinné výživy; recidivní majetkové trestné činy; drogové trestné činy; nový trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření; rozšíření skutkové podstaty trestného činu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka). - Poznámky.

Jan Kocina

Velká novela trestních předpisů : zásadní změny týkající se trestního práva procesního

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 12, s. 13-18

Článek se zabývá základními změnami v trestním právu procesním, které přináší zákon č. 270/2025 Sb., obsáhle novelizující trestní předpisy (s většinovou účinností od 1.1.2026). Autor představuje změny v trestním řádu (zásada restorativní justice; nový důvod nepřipustnosti trestního stíhání, ochrana důvěrnosti komunikace obviněného s obhájcem; zvýšení ochrany poškozeného a zúčastněné osoby; maximální doba trvání opatření nahrazujícího vazbu; přístup orgánů činných v trestním řízení k datům, která mohou sloužit pro důkazní účely; záznam o evidenci skutečností důležitých pro práci s dětmi, tzv. dětský certifikát; zrychlené vyhlásování rozsudku, použití agenta; nový důvod dočasného odložení zahájení trestního stíhání; rozšíření zásady oportunity; povinnost státního zástupce ve vztahu k tzv. dětskému certifikátu; zkrácené čtení obžaloby; narovnání; trestní příkaz - možnost uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody). - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Claudia Sahm

Alternative data and monetary policy

Alternativní data a monetární politika

Finance & development, Vol. 62, (2025) No. 4 (December), p. 24-27

Článek vysvětluje, jak americká centrální banka stále více využívá alternativní data, např. o zpracování mezd, transakcích s kreditními a debetními kartami, online ceny nebo data o mobilitě, k doplnění oficiálních vládních statistik při přijímání rozhodnutí v oblasti měnové politiky. Tato změna se ukázala jako obzvláště důležitá během krizí. Dle autorky mohou alternativní data zpřesnit finální odhady či prognózy centrální banky a zefektivnit tak celý rozhodovací proces. Získávání dat ze soukromého sektoru je však nákladnější a může s sebou nést komplikace ve formě komplikované transparentnosti nebo nekonzistentní spolehlivosti napříč jednotlivými společnostmi. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/publications/fandd/issues/2025/12/alternative-data-and-monetary-policy-claudia-sahm>

Jeff Kearns

Forecasting the present in developing economies

Prognózy současnosti v rozvojových ekonomikách

Finance & development, Vol. 62, (2025) No. 4 (December), p. 41-45

Článek zkoumá metodu nowcastingu, která umožňuje využívání alternativních dat k hodnocení ekonomických podmínek v téměř reálném čase. Autor zdůrazňuje, že se nowcasting stává stále důležitějším nástrojem pro tvůrce politik, zejména v rozvojových zemích, které trpí nepravidelnými nebo neúplnými oficiálními statistikami. Zmiňuje příklady z Rwandy, Keňy, Jižní Afriky, Samoy a Demokratické republiky Kongo, kde centrální banky a ministerstva financí s podporou MMF kombinují tradiční hospodářské ukazatele s novými zdroji (transakční data, satelitní snímky, komerční datové soubory a nástroje založené na umělé inteligenci), aby zlepšily prognózy a měnovou politiku. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/publications/fandd/issues/2025/12/forecasting-the-present-in-developing-economies-jeff-kearns>

Laura Dubois

Is Europe learning to manage migration?

Učí se Evropa, jak zvládat migraci?

Financial Times, Vol. 2026, No. 42141 (6.1.2026), p. 15

Článek zkoumá, jak Evropská unie po r. 2015 výrazně omezuje nelegální migraci. EU zpřísnila azylová pravidla, kontroly vnějších hranic a zavedla kontroverzní dohody se třetími zeměmi. Evropští lídři prezentují klesající množství migrantů a žadatelů o azyl jako důkaz úspěšné migrační politiky. Dle lidskoprávních organizací jsou za poklesem spíše odrazující opatření a outsourcing kontroly migrace represivním režimům, než zlepšení příčin migrace. Článek podrobně popisuje, jak dohody se zeměmi jako Tunisko, Libye a Mauretánie posunuly migrační trasy a vyvolaly vážné obavy ze zneužívání, zadržování a násilí vůči migrantům. Nedávný pokles může být však dočasný a bez koordinovaných dlouhodobých strategií Evropa riskuje prohloubení humanitárních nákladů, aniž by ovlivnila základní příčiny migrace.

Jitka Wichová

Kriminalita v Česku

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 10, s. 46

Statistický pohled na vývoj trestných činů v ČR v r. 2024. Bylo registrováno 173.322 trestných činů, s meziročním poklesem o 4,5 %. Nejčastěji se jednalo o podvody, maření výkonu úředního rozhodnutí a krádeže, o 6 % meziročně klesla majetková kriminalita. Počet odsouzených osob se snížil o desetinu na 46.463. Tabulka přináší přehled kriminality v Česku dle druhu v období 2020-2024.

James Politi, Myles McCormick, Kate Duguid, Claire Jones

White House seizes on flawed inflation data

Bílý dům se opírá o chybné údaje o inflaci

Financial Times, Vol. 2025, No. 42130 (20.12.2025), p. 2

Článek rozebírá, jak ekonomové a investoři v USA zpochybňují spolehlivost údajů federálních statistických úřadů, díky kterým mohl prezident Trump prohlásit, že inflace je na ústupu. Mezery a zkreslení v indexu spotřebitelských cen za listopad podkopaly důvěru investorů, což vedlo k tomu, že trhy zůstaly v podstatě neovlivněny, navíc se objevila varování, že zpráva může být zavádějící. Již v minulosti se objevily znepokojující zprávy týkající se např. chronického podfinancování federálních statistických úřadů nebo politických tlaků na Federální rezervní systém. Analytici varují, že jakmile bude obnoveno normální shromažďování statistických dat, může se zdánlivá dezinflace ukázat jako dočasná.

Účetnictví

Vladimíra Hedvika Lacheb

Hlavní změny v novém zákoně o účetnictví

Účetnictví v praxi, Sv. 29, (2025) č. 11-12, s. 18-21

Informace o koncepční změně českého účetního rámce, kterou má přinést nový zákon o účetnictví. Autorka uvádí, proč potřebujeme novou právní úpravu účetnictví, kdy by měla nastat a krátce shrnuje, na co se připravit. Zdůrazňuje, že nový zákon přináší zásadní změnu filozofie a přesouvá pozornost od samotného vedení účetnictví k účetnímu výkaznictví, tedy k výstupům, které mají poskytovat věrný, srozumitelný a relevantní obraz ekonomické reality. Cílem není pouze evidovat hospodářské operace, ale vytvářet informace užitečné pro rozhodování externích uživatelů (investorů, obchodních partnerů, bank, státních institucí i veřejnosti). Nový koncepční rámec jasně definuje prvky účetní závěrky, kvalitativní požadavky na informace a zásady, podle nichž se účetní závěrka sestavuje. Časová hodnota peněz se stává standardem, rozšiřuje se práce s reálnou hodnotou a zavádí se přeceňovací model pro dlouhodobý majetek s dopady do nově vymezeného fondu z přecenění. Zároveň dochází k legislativnímu zjednodušení, protože nástupem nového zákona o účetnictví skončí ČÚS a metodika bude obsažena v prováděcích vyhláškách.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Auditing : časopis Komory auditorů České republiky

Sv. 2, (2025) č. 2

Mezinárodní auditorský standard pro audit účetních závěrek méně složitých účetních jednotek (s. 3-5); Ověření dotací z rozpočtu EU (s. 6); ESG reporting v době změn aneb co přináší návrhy balíčků Omnibus (s. 7-10); Ověřovací zakázky dle ISAE 3000 versus dohodnuté postupy dle ISRS 4400 (s. 11-19); Auditorský přístup ke kryptoaktivům (s. 20-32); AML a výzvy v běžné praxi komory (s. 34-37); AML balíček aneb Současnost a blížká budoucnost AML regulace (s. 38-49); Povinnosti auditorů podle AML zákona, které jsou prověřovány při kontrolách kvality (s. 50-52); Dotazy a odpovědi z oblasti AML a etiky (s. 53-56); Představení softwarových produktů pro auditorskou praxi (s. 57-72).

Účetnictví

Sv. 29, (2025) č. 12

Legislativní základy inventarizace (nejen) v zákoně o účetnictví (s. 3-6); Účtování inventarizačních rozdílů (s. 7-16); Inventarizace - vnitropodniková směrnice (s. 17-26); Provádění inventur ve specifických případech (s. 27-33); Vyhodnocení inventarizace (s. 34-36); Normy přirozených úbytků (s. 37-44); Ztratné v podnikatelské praxi dle nového judikátu Nejvyššího správního soudu - sp. zn. 1 Afs 77/2025-74 (s. 45-49).

Účetnictví

Sv. 30, (2026) č. 1

Závěrečné operace před sestavením účetní závěrky obchodní společnosti (s. 3-12); Aplikace (změněných) kritérií na určení velikosti účetní jednotky nebo skupiny (s. 13-18); Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele (JMZH) (s. 31-39); Novela zákona o dani silniční (s. 40-41); Roční vypořádání kráceného nároku na odpočet po skončení roku 2025 (s. 42-48); Změna kódů klasifikace NACE nevyvolá nové povinnosti (s. 49-50); Postupy ve zdravotním pojištění od 1. ledna 2026 (s. 51-57).

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí**Sv. 2025, č. 4**

Účetní závěrka vs. uzávěrka (s. 2-7); Finanční řízení obcí - konkrétní příklad obce Bítov (s. 8-10); Příplatky k platu ve veřejných službách a správě po novele zákoníku práce (s. 15-19); Jednoduché účetnictví pro neziskové organizace v praxi (s. 20-24); Rezervy v účetnictví nestátních neziskových organizací (s. 25-37); Využívání účetních informací státu (s. 38-39); Právo Evropské unie (s. 40-44).

Veřejná správa

Delphine Moretti, Martin Dees, Maarten de Jong, Giorgia Ponti

Advancing public sector sustainability reporting : insights from past reforms**Pokroky ve vykazování udržitelnosti veřejného sektoru poznatky z minulých reforem**

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2025, No. 5, p. 1-26

Studie analyzuje výzvy a příležitosti spojené s vývojem efektivního reportingu udržitelnosti ve veřejném sektoru na základě minulých reforem v zemích OECD. Pouhé přidání nových standardů reportingu s sebou dle autorů nese riziko nadbytečné duplicity informací a omezené podpory rozhodování. Reporting udržitelnosti často selhává nikoli kvůli nedostatečným údajům, ale kvůli slabé integraci se stávajícími rozpočtovými a správními procesy. Správa udržitelnosti ve veřejném sektoru je formována mezinárodními závazky, národními politikami a různými nástroji pro podávání zpráv, jako jsou zelené rozpočtování nebo podávání zpráv o cílech udržitelného rozvoje. Studie proto varuje před vytvářením paralelních rámců, které zvyšují administrativní zátěž, aniž by zlepšovaly transparentnost nebo odpovědnost. Jako cestu vpřed prosazuje přístup, který integruje informace o udržitelnosti do základních vládních procesů, sjednocuje významnost dat napříč rámci a přizpůsobuje zveřejňování informací potřebám uživatelů díky zapojení zainteresovaných stran. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/11/OECD_Advancing_public_sector_sustainability_reporting.pdf

Raphael Minder

Babiš relinquishes control of business to be Czech premier**Babiš se vzdává kontroly nad podnikáním, aby se stal českým premiérem**

Financial Times, Vol. 2025, No. 42118 (6.12.2015), p. 3

Článek popisuje návrat Andreje Babiše k moci poté, co souhlasil s převedením svého zemědělského konglomerátu Agrofert do nezrušitelného slepého trustu, aby vyřešil dlouhodobé obavy ze střetu zájmů. Tento krok uvítal prezident Petr Pavel a uvolnil tak cestu pro Babišovo jmenování premiérem po volebním vítězství jeho strany. Autor zasazuje rozhodnutí do kontextu minulých sporů s Evropskou komisí ohledně evropských dotací a jeho širšího euroskeptického postoje. Mezi politické důsledky Babišova návratu do vlády patří posílení střeoevropského euroskeptického bloku a zesílení hlasů kritických vůči Ukrajině.

Aneta Hourová, Jan Slezák

Cenová kritéria hodnocení : kam až sahají možnosti zadavatele?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 6 (listopad), s. 4-8

Hodnocení nabídek v zakázkovém prostředí s využitím kritéria ceny prochází v posledních letech dynamickým vývojem. Článek rozebírá možná kritéria ceny (nejnižší nabídková cena dle § 144 odst. 2; cena jakou součást vícekritériálního modelu podle § 115 a fixní, pevná cena dle § 116 odst. 4 ZZVZ), teoretická východiska institutů cenové limitace (stropy, minima) a dále se podrobněji věnuje hodnoticímu modelu pevné ceny. Ten umožňuje zadavateli předem stanovit závaznou peněžní částku a z hodnocení vyřadit jakýkoliv cenový prvek; soutěž se tak přenáší výhradně na kvalitativní kritéria. Návazně autor představuje vybraná rozhodnutí ÚOHS, ze kterých lze formulovat praktická doporučení pro zadavatele i dodavatele (zakázka na právní služby; zakázka na služby pojišťovacího makléře; poskytování externích právních služeb; úklidové služby). Zdůrazňuje, že rozhodovací praxe připouští i jemnější modifikace zákonné úpravy v podobě cenových stropů a minim. Základ pro úspěšnou aplikaci všech rozšířených modelů cenového hodnocení tvoří transparentnost jejich vymezení a dostatečné odůvodnění jejich použití zadavatelem. -- Viz také rozhovor na s. 10-12.

Lenka Matochová

Evropská preference a odolnost : nejvýznamnější posun v legislativě veřejných zakázek

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 6 (listopad), s. 18-19

Veřejné zakázky v Evropské unii postupně ztrácejí výhradně procesní charakter zajišťující nepreferenční zacházení na vnitřním trhu a stávají se nástrojem k prosazování širších politických cílů, zejm. ekonomické suverenity, odolnosti dodavatelských řetězců a bezpečnosti. Autorka představuje pojmy evropská preference a evropská odolnost (resilience), které jsou jádrem evropské politické debaty v rámci regulace veřejných zakázek. Uvádí, do kterých evropských právních nástrojů se již promítají, a zároveň upozorňuje na jejich obtížné uplatnění a problémy s jednotnou aplikací. ČR zastává k povinným evropským preferencím dlouhodobě rezervovaný postoj. Dle autorky podporuje ČR konsolidovaný a koherentní přístup, který umožní (nikoliv přikáže) využívat preference a odolnost tam, kde je to účelné a bezpečné.

Lukáš Hulínský

Politicians' remuneration and budgetary behaviour in Czech municipalities

Odměňování politiků a rozpočtové chování v českých obcích

Politická ekonomie, Vol. 73, (2025) No. 6, p. 948-966

Článek zkoumá, jak se zvýšení odměn komunálních politiků promítá do rozpočtového chování českých obcí, a to pomocí regresního diskontinuálního modelu. Autor na základě údajů z 207 obcí za období 2019-2022 zjišťuje, že vyšší odměny mají významný dopad na obecní finance. S rostoucími odměnami se zvyšují běžné a celkové výdaje a zároveň snižují investiční výdaje, dále dochází k výraznému nárůstu výdajů na správu a služby. Výsledky se liší od dřívějších mezinárodních zjištění a míra reakce dle autora záleží na institucionálním nastavení, preferencích voličů a struktuře správy. Toto vše ovlivňuje, jaký dopad mají finanční pobídky na místní rozhodování. Ukázalo se, že dopady odměn politiků na veřejné rozpočty jsou spíše specifické pro jednotlivé země, než univerzální. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.polek.1472>

Tomáš Kruták

Rizika PPP projektů a jak k nim přistupovat

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 6 (listopad), s. 42-45

Autor seznamuje se základními principy klasifikace závazků z PPP projektů, jejíž podstatou je posouzení, která strana - zadavatel, či soukromý partner - nese většinu rizik a získává většinu ekonomických přínosů spojených s aktivem. Cílem klasifikace není jen formální naplnění rozpočtových kritérií, ale také zajištění srovnatelnosti a transparentnosti veřejných financí v rámci EU. Klasifikace PPP projektů v národních účtech se řídí Systémem národních a regionálních účtů Evropského společenství 2010 (ESA 2010) na základě evropského nařízení č. 549/2013, které zavádí vzájemně kompatibilní systém účetních pravidel EU. Článek přibližuje posuzování rizik PPP projektů z pohledu ESA 2010 a charakterizuje přístup ke konkrétním rizikům (alokace projektových rizik - tzv. kompenzační události, liberační události a události vyšší moci). Autor zdůrazňuje, že posouzení celkového nastavení rozdělení rizik v konečném znění smlouvy bude vždy velmi komplexním úkolem

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2025, Ročenka

The BEST 2025 - přehled nejzajímavějších projektů elektronizace veřejné správy v ČR: centrální projekty, projekty krajů, projekty měst a městských částí a projekty obcí (s. 6-114).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 31, (2025) č. 12

Co by pomohlo ekonomice ČR a jak si stojíme v evropském srovnání? A kdo chce dárky od Ježíška, i když zlobil? - životní úroveň a parita kupní síly (s. 14-15); Chtějí mít obce na svém území podnikatele a skutečně by na tom za daného stavu věcí všechny vydělaly? (s. 16-17); Sběr a recyklace elektroodpadu: neviditelná zátěž odpadu a odpovědnost společnosti (s. 21); Rozbory směsného odpadu ukazují, kde mají Češi ještě rezervy (s. 27); Téma energetiky a odpadového hospodářství se stále silněji v praxi propojují (s. 30); Veřejné zakázky na OZE? Myslete i na kyberbezpečnost (s. 37); Zastupující organizace

a jejich role při správě věcí veřejných podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (s. 42-43); Prekluzivní lhůta a územní plán: konec nekonečného přezkumu (s. 50); Koupě části závodu a zákon o zadávání veřejných zakázek (s. 54).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 33, (2026) č. 1

Zákon o podpoře bydlení vstupuje v účinnost. Bude obcím pro kontaktní místa letos chybět 400 milionů korun? (s. 11); Éra králů dluhů je populární aneb Bilancování od vzniku ČR - státní dluh (s. 14-16); Ve kterých krajích je riziko bankrotu vyšší pro občany, fyzické osoby podnikatelů či obchodní společnosti? (s. 17-19); Uhlíková stopa bude určovat přístup k penězům (s. 20); Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů má zpřehlednit administrativu (s. 39); Nepedagogičtí zaměstnanci škol pod drobnohledem zřizovatelů (s. 31); Knihovny jsou bez nadsázky opravdovým srdcem mnoha obcí a měst (s. 34-35); Participace osob se zdravotním postižením v českém kontextu (1.) (s. 36-37); Kdo je připraven, není překvapen, aneb Na jaké téma se v tomto roce zaměří dozorové úřady - ochrana osobních údajů (s. 47).

Veřejná správa

Sv. 36, (2025) č. 11

Obce jako strážci památek (s. 4-6); Komunitní život: Základ fungující obce (s. 7-9); Do knihovny nejen za knihami (s. 10-12); Jan Schneider: Přál bych si, aby si všichni říkali: "Proč to tak nefungovalo už dřív?" - rozhovor s vrchním ředitelem sekce regionální politiky, politiky bydlení a sociálního začleňování z MMR (s. 14-17); Více stromů, méně odpadu: Města sázejí na zeleň a udržitelnost (s. 18-19); Modernizace veřejného osvětlení i kamerových systémů (s. 21); Proč obce nevyužívají svůj majetek efektivněji? (s. 22-23); Nová pravidla uznávání vzdělání úředníků: Větší spolupráce škol a samospráv (s. 24-25); Olomouc hostila klíčovou debatu o trendech veřejné správy (s. 30-31); Přehledně z EU: Říjen – Evropský měsíc kybernetické bezpečnosti (s. 34-35); Chytré plánování zabrání drahým chybám - územní plány a etapizace (s. 36-37); Novinky ve služebním hodnocení a kariérním řádu ve státní službě (s. 38-39).

Veřejná správa

Sv. 36, (2025) č. 12

Chytrá řešení pro moderní úřad (s. 4-7); Když voda zkouší města: Příběhy odvahy, technologií a srdcařů z Opavy a Jeseníku - téma čísla o povodních (s. 8-10); Když má úředníky na starosti schopný tajemník (s. 11-12); Pavel Křeček: Systém financování se mění hlavně u veřejných škol - rozhovor s vrchním ředitelem sekce ekonomické a legislativní MŠMT (s. 14-17); Když se mění uliční cedule (s. 18-20); Z praxe: Úhrada nákladů za poskytnutí informace (s. 22-23); Jak se vyhnout chybám v plánovacích smlouvách: První část o právních úskalích (s. 24-25); Novinky v oblasti porušení povinnosti státního zaměstnance a náhrady škody (s. 26-27); Den malých obcí: Finance, digitalizace i nová legislativa (s. 32-33); Přehledně z EU: Týden rovnosti žen a mužů (s. 34-35); Příspěvek na přenesenou působnost pro rok 2026 (s. 38-40).

Veřejné finance. Rozpočet

Paola Tamma

The coming fight over the EU's budget

Nadcházející souboj o rozpočet EU

Financial Times, Vol. 2025, No. 42128 (18.12.2025), p. 15

Článek analyzuje návrh Evropské komise na radikální restrukturalizaci rozpočtu EU ve výši 2 bilionů eur na období 2028–2035. Návrh vyvolal neshody mezi čistými přispěvateli a čistými příjemci evropských dotací. Brusel se snaží přesunout výdaje z tradičních priorit, jako jsou zemědělské dotace a fondy soudržnosti, směrem ke konkurenceschopnosti, výzkumu, obraně a bezpečnosti a zároveň chce zavést nové zdroje příjmů. Autorka popisuje odpor zemědělských skupin, chudších členských zemí a Evropského parlamentu, ale také podporu ze strany bohatších států, které upřednostňují efektivitu, koncentraci finančních prostředků a fiskální omezení. Dále se zabývá spornými otázkami, včetně celkové velikosti rozpočtu, zrušení národních slev, zavedení nových daní EU, splácení dluhů po pandemii covidu a přísnější podmíněnosti dodržováním zásad právního státu.

Matthias Burgert, Philipp Pfeiffer, Werner Roeger

Downward nominal wage rigidity and fiscal policy in a monetary union

Nominální mzdová rigidita směrem dolů a fiskální politika v měnové unii

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 3, p. 988-1051

Článek odhaduje nelineární model DSGE otevřené ekonomiky s cílem analyzovat, jak strnulost nominálních mezd směrem dolů (DNWR) ovlivňuje účinnost fiskální politiky v měnové unii. Analýza se zaměřuje na Španělsko během dluhové krize eurozóny, pracuje s daty za období 1999-2018. Autoři ukazují, že mzdová rigidita směrem dolů podstatně zesílila dvojitou recesi a představovala přibližně 40 % ztráty HDP Španělska mezi r. 2013 až 2015. Porovnáním fiskálních nástrojů analýza zjišťuje, že snížení příspěvků zaměstnavatelů na sociální zabezpečení je zvláště účinné v hlubokých recesích, kdy strnulost mezd brzdí ekonomiku. Ačkoli vládní výdaje mají větší multiplikační efekt, snížení příspěvku na sociální zabezpečení má trvalejší účinky na růst, rozšiřuje daňovou základnu a je méně nákladné pro veřejné finance, což je činí zvláště atraktivním pro země s omezeným fiskálním prostorem. Cílené snížení mzdových nákladů může být účinnější než tradiční zvyšování výdajů v měnové unii, která čelí mzdové rigiditě a omezené měnové politice. - Poznámky.

Silvia Calò, Robert Krämer, Francesco Tomasone

The impact of public defence R&D spending on private R&D spending

Dopad veřejných výdajů na výzkum a vývoj v oblasti obrany na soukromé výdaje na VaV

Quarterly report on the euro area, Vol. 24 (2025), No. 3, p. 31-40

Článek analyzuje ekonomické dopady zvýšených veřejných výdajů na výzkum a vývoj v oblasti obrany v zemích EU a OECD a zjišťuje, zda dochází k vytěsnění soukromého výzkumu a vývoje. Na základě údajů z let 1981-2022 autoři dovozují, že výrazné zvýšení veřejných výdajů na výzkum a vývoj v oblasti obrany nemá okamžité účinky, ale po několika letech vede k významnému nárůstu soukromého výzkumu a vývoje a pozitivnímu růstu HDP na obyvatele. Tyto účinky jsou podstatně silnější a trvalejší v zemích, které jsou lídry v oblasti inovací, zatímco země s mírnějšími inovacemi zaznamenávají slabší, ale stále pozitivní výsledky. Výzkum a vývoj v oblasti obrany může působit jako silná hnací síla inovací a růstu, ale také hrozí riziko prohloubení rozdílů mezi státy v oblasti podpory inovací. - Poznámky. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area \(QREA\), Vol. 24, No. 3 \(2025\).pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly%20Report%20on%20the%20Euro%20Area%20(QREA),%20Vol.%2024,%20No.%203%20(2025).pdf)

Martin Dítě, Adéla Chytilová

Nový rozpočtový rámec EU 2028-2034 : od koheze k odolnosti?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 6 (listopad), s. 53-58

Návrh víceletého rozpočtu Evropské unie (finančního rámce) na období 2028-2034 má dvojí ambici: zachovat současné principy evropské solidarity a zároveň zvýšit schopnost EU reagovat na nastávající změny v geopolitické oblasti. Komise chce podle svých slov přetvořit rozpočet z přerozdělovacího rámce na moderní investiční nástroj, jenž propojí hospodářské, ekologické i bezpečnostní cíle. Autoři blíže představují návrh víceletého finančního rámce, jeho politické priority i připravovanou reformu příjmové strany evropského rozpočtu. Jejím cílem je omezit závislost na národních příspěvcích podle výkonnosti ekonomik a posílit "evropské" zdroje financování (emisní systém ETS; CBAM; poplatek z elektroodpadu - e-waste levy; daň z tabákových výrobků TEDOR; korporátní příspěvek CORE - nová daň z obratu velkých firem). Krátce také shrnují českou reakci na návrh rozpočtu a vlastní kritickou reflexi. ČR dlouhodobě podporuje zjednodušení evropského rozpočtu, posílení obranné kapacity i vyšší transparentnost, zároveň však trvá na zachování koheze, zemědělství a principu subsidiarity - tedy práva států a regionů rozhodovat o vlastních prioritách.

Scherie Nicol, Kaitlyn Vanderwees

OECD review of parliamentary budget oversight in Chile

Zhodnocení parlamentního rozpočtového dohledu v Chile ze strany OECD

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2025, No. 8, p. 1-27

Článek zkoumá úlohu Národního kongresu v Chile v rámci rozpočtové kontroly a dohledu. Historicky silný fiskální rámec vedený výkonnou mocí prochází transformací pod vlivem stále asertivnějšího Národního kongresu usilujícího o větší vliv na rozpočtová rozhodnutí. Zpráva analyzuje ústavní omezení, neformální vyjednávací praktiky a struktury výborů, které formují zapojení legislativy, a

identifikuje nedostatky v analytické kapacitě a kontinuitě dohledu. K řešení těchto výzev navrhuje vytvořit společný apolitický rozpočtový úřad, který bude sloužit oběma komorám, spolu s procedurálními reformami, které mohou obsahovat schvalování rozpočtu shora dolů, restrukturalizaci podvýborů a jasnější koordinaci mezi výbory. Reformy by umožnily Národnímu kongresu hrát odpovědnější a efektivnější roli při zajišťování fiskální udržitelnosti Chile. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/11/OECD_review_of_parliamentary_budget_oversight_in_Chile.pdf

One honk for Rachel Reeves : electric vehicles

Zatroubení pro Rachel Reeves elektroautomobily

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9476, p. 26

Článek analyzuje plán britské vlády na zavedení zpoplatnění elektrických vozidel formou „road pricing“ od r. 2028 jako reakci na klesající příjmy z palivových daní. Opatření ke zpoplatnění využívání silnic elektromobily má částečně nahradit výpadek rozpočtových příjmů, je politicky průchodné a většinově veřejností přijímané, přičemž nevyžaduje sledování vozidel. Článek jej hodnotí jako ekonomicky racionální a dlouhodobě přínosnou daňovou reformu, navzdory riziku zpomalení prodeje elektromobilů.

Mihaela Simionescu

Public debt and economic growth in the European Union : lessons for post-pandemic period

Veřejný dluh a hospodářský růst v Evropské unii: poučení pro období po pandemii

Politická ekonomie, Vol. 73 (2025), No. 6, p. 967-985

Článek zkoumá vztah mezi veřejným dluhem a hospodářským růstem v členských státech EU za období 1995-2023. Dle autorky nízké hodnoty veřejného dluhu významně nebrání hospodářskému růstu, ale jakmile překročí kritickou hranici, stává se škodlivý. Hranice je v době mimo pandemii na úrovni 73 % HDP, během pandemie je výrazně nižší a po jejím překročení další dluh trvale snižuje hospodářský růst. V dobách mimo pandemii podporuje efektivita hospodaření vlády dlouhodobý růst. Dluh sám o sobě dovede podporovat krátkodobou aktivitu, ovšem trvale vysoký veřejný dluh podkopává růst. Fiskální konsolidace, institucionální reformy a dlouhodobé plánování může pomoci zajistit udržitelný hospodářský rozvoj v EU. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.polek.1467>

Pumping iron : European defence

Zesilování pozice evropská obrana

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9477, p. 19-20

Evropa reaguje na rostoucí bezpečnostní hrozby a nejistou podporu ze strany USA výrazným zvyšováním obranných výdajů. EU k tomu využívá fond SAFE, zaměřený na společné financování a podporu obranného průmyslu, a rozpočtovou výjimku NEC, která umožňuje dočasně uvolnit fiskální pravidla pro výdaje na obranu. Klíčové je nahradit americké vojenské kapacity, vybudovat evropskou protivzdušnou obranu a urychlit zdlouhavé zbrojní zakázky. Přes dostupné zdroje a technologie zůstává otázkou, zda Evropa najde dostatečnou politickou vůli k zajištění vlastní bezpečnosti.

Brian Finn, Titouan Chassagne, Balazs Romhányi

Strengthening public financial management in Montenegro

Posílení správy veřejných financí v Černé Hoře

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2025, No. 6, p. 1-40

Studie hodnotí rozpočtování a správu veřejných financí Černé Hory a poukazuje na pokrok v harmonizaci právních a institucionálních rámců se standardy OECD a EU. Navzdory stabilizovaným veřejným financím a přebytku v r. 2023 čelí Černá Hora rizikům spojeným s veřejným dluhem a omezeným využíváním informací o výkonnosti. Autoři doporučují posílit střednědobé plánování, řízení fiskálních rizik u státních podniků, programové a výkonnostní rozpočtování a parlamentní dohled. Chybí přezkum státních výdajů pro stanovení priorit výdajů, proto navrhuje jeho postupné zavedení prostřednictvím pilotních přezkumů. Rovněž zelené rozpočtování a rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů zůstávají nedostatečně rozvinuté. OECD prosazuje praktické reformy ke zlepšení kvality rozpočtu, rozpočtové odpovědnosti a dlouhodobé fiskální disciplíny a zároveň podporuje cíle Černé Hory v oblasti přistoupení k EU. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/11/OECD_Strengthening_public_financial_management_in_Montenegro.pdf

Alessandro Turrini, Julien Guigue, Aron Kiss, Alexander Leodolter, Kristine Van Herck, Frank Neher, Chrysa Leventi, Andrea Papini, Fidel Picos, Mattia Ricci, Federica Lanterna

Tax expenditures in the EU : recent trends and new policy challenges

Daňové výdaje v EU nejnovější trendy a nové výzvy

Quarterly report on the euro area, Vol. 24 (2025), No. 3, p. 7-17

Článek zkoumá úlohu daňových úlev a jejich dopady na veřejný rozpočet v členských státech eurozóny se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob a DPH. Autoři za použití mikrosimulačního modelu Euromod zjišťují, že daňové výdaje (slevy) na daň z příjmů fyzických osob snižují příjmy z daně v průměru o 17 % (1,4 % HDP) a obecně snižují příjmovou nerovnost. Snížené sazby DPH představují přibližně 16 % příjmů z DPH (1,1 % HDP). Redistribuční účinky úlev se však mezi státy výrazně liší a nejsou vždy progresivní, zejména u nejnižších příjmových skupin. Daňové výdaje mohou podporovat politické cíle, ovšem kvůli jejich fiskálním a administrativním nákladům a nerovnoměrnému distribučnímu dopadu je zapotřebí tyto výdaje pravidelně aktualizovat, nebo je nahradit transparentnějšími či lépe zacílenými nástroji daňové politiky. - Poznámky. Plný text dostupný z: [https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly Report on the Euro Area \(QREA\), Vol. 24, No. 3 \(2025\).pdf](https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/01/Quarterly%20Report%20on%20the%20Euro%20Area%20(QREA),%20Vol.%2024,%20No.%203%20(2025).pdf)

Jana Czudek Kranecová

Zásady řízení a kontroly veřejných financí

Interní auditor, Sv. 29, (2025) č. 4, s. 28-29

Článek přináší shrnutí zásad řízení a kontroly veřejných financí. Ty tvoří pevný rámec, který zajišťuje transparentní, odpovědné a efektivní nakládání s veřejnými prostředky. Zásady řízení a kontroly veřejných financí jsou vymezeny v části druhé zákona o řízení a kontrole veřejných financí (zásada řádného finančního řízení; spolupráce; prevence; přístupu založeného na posouzení rizik; rozdělení práv a povinností; zachování auditní stopy). Jsou platné jak pro nastavení a udržování vnitřního kontrolního systému, tak pro výkon řídicí kontroly, interního a vrchního auditu i výkon veřejnosprávní kontroly a správu zahraničních prostředků.

Zdravotnictví

Sibel Toptaş, Nazmiye Tekdemir, Pelin Varol İyidoğan

Effect of private and public health spending on health status : market or government failure?

Vliv soukromých a veřejných výdajů na zdravotnictví na zdravotní stav: selhání trhu nebo vlády?

Politická ekonomie, Vol. 73 (2025), No. 6, p. 1064-1089

Článek empiricky zkoumá dopady veřejných a soukromých výdajů na zdravotní výsledky a identifikuje prahové úrovně výdajů, při nichž se jejich účinky na zdravotní stav mění. Využívá data ze 33 zemí OECD z období 2000-2021 a jako klíčový ukazatel zdravotního stavu používá střední délku života v době narození. Studie zjišťuje, že soukromé výdaje na zdravotnictví mají obecně silnější a pozitivnější dopad na zdravotní výsledky než veřejné výdaje, ale pouze nad určitou prahovou hodnotou. Soukromé výdaje zlepšují zdravotní stav, pokud jsou veřejné výdaje na zdravotnictví nižší než 5,34 % HDP nebo pokud soukromé výdaje přesahují 3 % HDP. Nárůst veřejných výdajů na zdravotnictví nad prahovou hodnotu 6,75 % je spojen s negativními nebo neefektivními účinky na zdravotní stav. Výsledky naznačují klesající výnosy a potenciální neefektivitu nadměrných veřejných zásahů, což podporuje argument o selhání vlády oproti perspektivě selhání trhu v rozvinutých ekonomikách OECD. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.polek.1474>

Zemědělství

Josef Kahuda

Lesy zauímají více než třetinu rozlohy republiky

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 10, s. 21-24

Souhrnný statistický pohled na lesy ČR, na rozlohu lesních pozemků, objem těžby dřeva, zalesňování, přirozenou obnovu lesů i druhové složení ploch lesa. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Lesy v Česku na s. 25-36, také porovnání plochy lesů a těžby dřeva v EU na s. 32-33.

Životní úroveň

Forget affordability : cost of living

Zapomeňte na cenovou dostupnost životní náklady

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9480, p. 54-55

Článek pojednává o měnících se podmínkách nabídky a poptávky na trhu v Evropě. Ceny sice vzrostly, ale reálné mzdy se zotavují a kupní síla domácností je vyšší, než jak ji lidé subjektivně vnímají. Problémem není to, že by si Evropané nemohli věci dovolit, ale že je často není kde koupit či získat. Text dále ukazuje, že největší potíže vznikají v silně regulovaných sektorech (bydlení, zdravotnictví, služby), kde nedostatek bytů, lékařů či zaměstnanců vede k dlouhým čekacím dobám a frustraci. Článek zdůrazňuje, že i přes rostoucí kupní sílu bude nespokojenost Evropanů narůstat, pokud se dostupnost služeb a pracovní síly nepodaří zvýšit. -- Viz také k situaci v USA na s. 13-15.

Ostatní

Deep trouble : the Baltic

Velké potíže Pobaltí

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9480, p. 16-17

Článek se zabývá rostoucím napětím mezi NATO a Ruskem v Baltském moři a zvyšující se hrozbou hybridních útoků na podmořskou infrastrukturu. Popisuje, jak státy regionu posilují své obranné kapacity, zejména v oblasti podmořského dohledu a ochrany energetických sítí. Rusko využívá sabotážní operace, stínovou flotilu i zastrašování k testování odhodlání NATO. Pobaltské státy a Polsko proto investují do moderních ponorek, senzorů a ochranných opatření. Článek uzavírá, že vzhledem k obrovským škodám způsobeným útoky na podmořskou infrastrukturu se investice do prevence a posílení obrany jeví jako strategicky nejrozumnější cesta.

In denial : war readiness

Zapření skutečnosti příprava na válku

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9480, p. 18

Článek se věnuje tomu, jak evropské státy postupně přijímají možnost ozbrojeného konfliktu s Ruskem a začínají obnovovat koncept tzv. „válečné připravenosti“. Popisuje rostoucí bezpečnostní tlak na vlády i veřejnost, aby se připravily na scénáře masové mobilizace a civilní obrany. Článek poukazuje, že Německo, Francie a Polsko zavádějí nové formy vojenské služby a budují rezervy, přičemž inspiraci čerpají z dlouhodobě připravených severovýchodních zemí. Západní Evropa však zaostává zejména v civilní připravenosti, kde severovýchodní a baltské státy výrazně předbíhají zbylé země. Článek uzavírá, že evropská veřejnost sice vnímá riziko války rozdílně, ale většina Evropanů nevěří, že by jejich země dokázala Rusku čelit.

Krishn Kaushik

India's bid to rival the Chinese navy

Indie se snaží konkurovat čínskému námořnictvu

Financial Times, Vol. 2025, No. 42129 (19.12.2025), p. 17

Článek popisuje, jak Indie tiše posiluje svou vojenskou sílu a přítomnost napříč Indickým oceánem, aby vyvážila rostoucí čínský vliv v regionu. Buduje tajné námořní kapacity na ostrovech Agaléga (Mauricius) a Assumption (Seychely), které oficiálně slouží místním vládám, ale ve skutečnosti rozšiřují indický dosah v jižní části oceánu. Indie zároveň posiluje svou námořní přítomnost na Nikobarských ostrovech, strategicky umístěném souostroví s výhledem na vstup do Malackého průlivu (jedna z nejdůležitějších námořních úžin na světě). Prochází tudy po moři téměř 80 procent čínského dovozu ropy, což Indii dává potenciální páku v případě jakékoli budoucí konfrontace nebo geopolitické krize. Tyto kroky odrážejí odhodlání Indie udržet si svou tradiční dominanci v regionu.

Jude Webber, Helen Warrell

Ireland: the weak link in EU defence

Irsko: slabý článek evropské obrany

Financial Times, Vol. 2025, No. 42108 (25.11.2025), p. 15

Článek tvrdí, že dlouhodobá politika vojenské neutrality Irska mohla vést k ruským sledováním a potenciální sabotáž podmořských kabelů a energetické infrastruktury, které jsou kriticky důležité nejen pro Irsko, ale i pro Severoatlantickou alianci. Autoři dokumentují opakované aktivity ruského námořnictva v blízkosti irských vod a zdůrazňují závažné nedostatky Irska v oblasti obrany a zpravodajských služeb. Upozorňují na omezené námořní kapacity, absenci radarového nebo sonarového pokrytí a slabé mechanismy sdílení zpravodajských informací. Tyto mezery činí Irsko potenciálně slabým článkem bezpečnosti EU a NATO, navzdory jeho strategickému významu jako globálního datového uzlu. Neutralita zůstává hluboce zakořeněna v irské politické identitě a veřejném mínění. Země ale provádí postupné kroky, jako je mírné zvýšení výdajů na obranu nebo bližší spolupráce s Velkou Británií. Pokud Irsko zásadně nepřepracuje svůj přístup k bezpečnosti, bude vystavovat sebe i své partnery vážným strategickým zranitelnostem.

Mercedes Ruehl

Is Switzerland losing its place in the world?

Ztrácí Švýcarsko své místo ve světě?

Financial Times, Vol. 2025, No. 42131 (22.12.2025), p. 15

Článek se zabývá rostoucím pocitem nejistoty ve Švýcarsku, kde politici a podnikatelé zpochybňují, zda tradičně neutrální model země zůstává vhodný pro stále nestabilnější globální prostředí. Autor sleduje, jak se rizika amerických cel a globální konkurence prolínají s domácími kontroverzemi ohledně správy a řízení státu. Zdůrazňuje také, že Švýcarsko je stále globálním centrem správy majetku s nízkou inflací a silnou měnou. Do tohoto bodu se země dostala díky své dlouhé historii institucionální odolnosti. Dle autora se Švýcarsko nenachází ve strukturálním úpadku, ale spíše v období reorientace. Otázkou zůstává, zda dokáže dostatečně rychle přehodnotit svůj jedinečný politický a ekonomický model tak, aby si zachovalo konkurenceschopnost a autonomii.

Bert Losse, Sonja Álvarez

"Eine Katastrophe für die Forschung"

"Katastrofa pro výzkum"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 42, S. 32-33

Restriktivní politika USA v oblasti vysokoškolského vzdělávání zatěžuje také mladé vědce v Německu a nabízí německým univerzitám nečekané příležitosti. Prezident Trump zmrazil univerzitám peníze na výzkum, ztuhlil pravidla pro udělování viz pro zahraniční studenty a chce snížit podíl zahraničních studentů na amerických univerzitách na 15 procent. Odborníci vidí šanci přilákat více špičkových vědců na německé vysoké školy.

Sam Jones

Russia's escalating hybrid warfare

Hybridní válka Ruska se stupňuje

Financial Times, Vol. 2025, No. 42120 (9.12.2025), p. 17

Článek se zabývá eskalující kampaní skrytých ruských sabotážních akcí po celé Evropě. Autor tvrdí, že to, co bylo kdysi považováno za izolované útoky, nyní představuje formu nevyhlášené války, která testuje politické odhodlání Evropy. Podrobně popisuje incidenty, jako jsou výbušné balíčky DHL v červenci r. 2024 nebo zmařený pokus o vykojení polského vlaku, a staví je do kontextu útoků, které provádějí jednorázoví zástupci najatí a financovaní přes zprostředkovatele s vazbami na ruské tajné služby, jako jsou GRU a FSB. Na základě zpravodajských hodnocení, historické sovětské doktríny a současných příkladů autor uvádí, že Rusko záměrně zkoumá zranitelnost Evropy prostřednictvím popíratelných akcí, které stírají hranici mezi mírem a válkou. Útoky využívají právní šedé zóny a mají za cíl zasít strach, rozdělit a paralyzovat společnost. Evropa buď přizpůsobí své odstrašující prostředky a právní rámce tak, aby mohla čelit hybridní válce, nebo riskuje další eskalaci.

Humza Jilani, Andres Schipani, Anastasia Stognei, Edward White

The Taliban comes in from the cold

Tálíbán se vrací z izolace

Financial Times, Vol. 2025, No. 42116 (4.12.2025), p. 17

Článek analyzuje pokles mezinárodní izolace hnutí Tálíbán od jeho návratu k moci v Afghánistánu v r. 2021. Změna postoje některých západních aktérů je motivována bezpečnostními, ekonomickými a geopolitickými úvahami spíše než ideologickou sounáležitostí. Autoři sledují bližší vztahy s Indií, Ruskem a Čínou, a naopak zhoršující se vztahy s Pákistánem, dříve klíčovým patronem hnutí. Článek tyto geopolitické změny dává do širší souvislosti globální dynamiky, která je tvořena ruskou válkou na Ukrajině, čínskými zájmy na surovinách, západními obavami z terorismu, migrace a narkotik a strategickou rivalitou Indie s Pákistánem. Zlepšení vztahů se však stále nepromítlo do žádných ekonomicky významných úlev pro Afghánistán, kde chudoba a vyloučení žen ze vzdělávání a pracovního trhu nadále prohlubují ekonomickou krizi, což vyvolává otázky ohledně dlouhodobé udržitelnosti působení Tálíbánu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 50-51

Svět 2026 - Česko, svět, investice, věda a technika, styl a zábava; Ekonomika má tužší kořínek, než si mnozí připouštěli (s. 14-16); Česko se stává velmocí elektromobility - výroba elektromobilů (s. 22-24); Pět scénářů pro levnější bydlení. Co má šanci ochladit přehřátý realitní trh? (s. 30-33); Ani Putin, ani Trump. Osud Ukrajiny má do značné míry v rukách Evropská unie (s. 42-44); Globální ambice Číny zaměstnávají svět (s. 50-51); Až počítače vytěží poslední bitcoin (s. 58-61); Éra buffettismu končí: Berkshire Hathaway vstupuje do nové kapitoly, její transakce bude řídit Greg Abel. Co zůstane stejné a co se změní v nejvýkonnější investiční mašině planety? (s. 62-63); Kam a za kolik na světový sport v Česku (s. 78-80).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 1

Má smysl s nákupem bytu či domu čekat? Český trh nemovitostí míří v roce 2026 k dalším rekordům - komentář (s. 6-7); Desítky profesí jsou na cestě k zániku. Víme, jak předejít ztrátě práce: poptávka po rutinních a méně odborných profesích v ekonomice klesá. Umělá inteligence tento vývoj urychlí - téma čísla (s. 10-13); Úkol pro vládu: vymluvit SPD vyhnání Ukrajinců. Ekonomika se bez nich neobejde (s. 14-17); Regiony jsou zdrojem frustrace i radikalizace. Stát s tím ale nic nedělá - rozhovor s M. Vohánkou z Eurowagu (s. 18-25); Evropa se bojí využít ruská aktiva. Moskva přitom znárodnila desítky miliard (s. 30-31); Svět sportu hledá náhradu za hazard. Do kurzu se dostávají kryptoměny (s. 40-41); Nový náhled Nejvyššího soudu na otázku přerušování řízení v případech, že jeho účastník zemře (s. 44); Ano, už je líp. Bude i dál? - infografika k ekonomické situaci a důvěře podnikatelů i spotřebitelů (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 2

Bytová dražota bez konce. Co je příčinou a kdo nejvíce vydělává? - téma čísla (s. 10-13); Když se ideály střetnou s realitou. Banky couvají z dřívějších dogmat - rozhovor s předsedou představenstva České spořitelny T. Salomonem (s. 14-19); Penzijní past. Fondy vydělávají, studie však tvrdí, že málo (s. 20-23); Umělá inteligence jako bublina. Do vývoje plynou stovky miliard, zisky v nedohlednu (s. 24-25); Překoná bitcoin letos akcie a zlato? Vliv na to může mít i zásoba kryptoměn ve Venezuele (s. 26-27); Sedm zdrojů pasivního příjmu. Které jsou v českém prostředí nejlepší? (s. 34-36); Češi zásobují realitní fondy kapitálem a ty masivně nakupují (s. 42-43); Praha vs. New York. Kde se bydlí draž - infografika o cenách koupě bytu v centru světových metropolí (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 3

Umělá inteligence se chová ekonomicky iracionálně. Konečně to někdo dělá jako my - komentář ekonomika a psychologie (s. 8-9); Čeští čtenáři mění vkus. Co se bude prodávat, diktuje TikTok: nejen sociální sítě mění pravidla hry pro nakladatele i autory. Kdo přehlédne digitální fenomén, riskuje propad prodejů (s. 12-19); Konec zázraku. Rok 2025 odhalil limity ruské válečné ekonomiky (s. 28-31); Nejočekávanější IPO roku. Na burzy zamíří SpaceX, Revolut i velké ryby z Česka (s. 34-35);

Bruselštější než Brusel. Jak si Češi sami zhoršují regulační peklo - goldplating (s. 36-38); Nechci skončit bez soudu ve vězení. Trumpova Amerika odrazuje turisty (s. 42-45); Ropa v centru dění - infografika o těžbě a zásobách ropy v jednotlivých státech světa (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 4

Výdaje na úroky z vládního dluhu letí vzhůru. Kolik vláda utrácí a kvůli čemu zvyšuje schodek - komentář (s. 6-7); Zaměstnanecké akcie v Česku fungují. Důležité jsou úspěšné příběhy - komentář (s. 8); Pohádka o penzích končí. Víme, jak si reálně zajistit slušný důchod - téma čísla (s. 12-19); Bránit migraci je ztráta času, případné překážky budou přeženy či podlezny - rozhovor se sociálním geografem z Univerzity Karlovy D. Drbohlavem (s. 21-26); Trumpovým clům navzdory. Čína ve světovém obchodu posiluje (s. 28-31); Nová směrnice o rovném odměňování ženám platy příliš nezvedne. Už teď prý mají dost (s. 32-35); Vypůjčení zaměstnanci mají mít stejné benefity jako kmenoví, rozhodl soud (s. 42-43); Kam Češi pustí AI - infografika o postojích k umělé inteligenci (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 5

Do čela Fedu míří Warsh (s. 8); Past emancipace. Jak zvýšit porodnost a nevzít ženám kariéru: Evropa, Asie i Spojené státy procházejí obdobím bezprecedentního poklesu porodnosti - téma čísla (s. 10-17); Složitá strategie v nejistotě selhávají. Čím se inspirovat u hráčů blackjacku - rozhovor s výzkumným psychologem W. Bennisem (s. 18-25); Škrty, vyhazovy a úbytek studentů z ciziny. Trumpova válka proti vědě dává šanci Evropě (s. 30-33); Dluhopisová džungle aneb Jak se z Česka stal ráj firemních emitentů (s. 36-39); Bitcoin i umělá inteligence setrvale vysávají planetu. Jak poznat, kde končí jejich práva (s. 40-43); Zmrzlý poklad - infografika k nerostným zásobám Grónska (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2025, č. 49-50

Výrobci elektromobilů tlačí na Brusel, aby udržel cíle nulových emisí (s. 8); Návrat staronového Babiše - komentář (s. 12); Nehledejme mesiáše, ale stavitele mostů - rozhovor s biskupem S. Příbylem (s. 14-22); Česko prošlo energetickou revolucí: Babišovu vládu čekají velké investice do přenosových a distribučních soustav. Ročně je třeba investovat až 39 miliard (s. 24-28); Bouřlivý rok kryptoměn: když se Donald Trump vrátil do Bílého domu, odvětví kryptoměn hýřilo optimismem. Jenže bitcoin teď během pouhých dvou měsíců ztratil čtvrtinu své hodnoty - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-38); Honba za mědí, již si žádá AI: datová centra a zelenější síť patří mezi velké spotřebitele tohoto červeného kovu, jehož těžba však ve světě stagnuje a nově objevené zdroje jsou vzácné - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-46); Dvojí život knih: knižní trh spí - přestože se v něm pořád něco děje. Po vymazání DPH z prodeje knih se obrat radikálně nezvýšil, trochu se zlepšily podmínky pro autory (s. 48-52) a související článek na s. 56-59; Když se sny vyráběly ručně - stavebnice a hračky - seriál Byznys první republiky (s. 70-73); Daňové sny vlády. Co projde, a co zůstane jen na papíře? (s. 82).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2026, č. 1

Kde všechny ty peníze jsou? - komentář k dotované elektřině (s. 10); Venezuelská ropa hýbe geopolitikou - komentář (s. 12); Investování letos nebude pro slabé povahy: rok 2026 může být pro investory opět úspěšný, ale led pod nimi bude praskat častěji než loni - téma čísla Kam investovat v r. 2026 (s. 14-39); Boom AI není bublina - ve spolupráci s Financial Times (s. 22); Bitcoiny a stablecoiny se roztančí v Trumpově rytmu - kryptoměny (s. 24-25); Nemovitá jistota - ceny nemovitostí v Česku rostou (s. 28-31); Zemědělská půda: jako ze zlata? (s. 34); Miliony za nové umění (s. 39); Jak (by) investovali historičtí géniové - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-44); Návrat světa, který nikdy nezmizel - Venezuela a sesazení prezidenta Madura (s. 54-57); AI na dluh a investiční letargie trhu (s. 66).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2026, č. 2

Rozpočtové pravdy - komentář (s. 10); Erár je nenasytitelný - komentář ke zdanění živnostníků (s. 12); Daňový pressing: sliby nové vlády mají být pokryty i vyššími "výnosy" z šedé ekonomiky. Opět se zvýší tlak na podnikatele - téma čísla (s. 14-20); Jak zbraně vrátily Evropě víru v burzu: úspěch české zbrojařské skupiny Czechoslovak Group na Euronextu Amsterdam vzbudil naději, že by se mohly probudit i dlouho skomírající kapitálové trhy na starém kontinentu (s. 22-27); Farmáři na vymření: kdo

bude Evropanům vyrábět potraviny? Otázka, na niž se snaží reagovat EU (s. 28-30); Naděje pro Německo: sáhlo si už Německo na dno a odrazí se od něj v letošním roce? (s. 32-34); Rozžhavené Grónsko: egopolitika Donalda Trumpa hýbe Arktidou, jeho opakovaný zájem o největší ostrov světa zvyšuje transatlantické tenze. Dá se Grónsko převzít, nebo skutečně i koupit? (s. 36-38); Může si Evropa ještě dovolit štedré důchody? - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Když dějiny nepřejí davům: Západ rád věří, že masový protest je předzvěstí svobody. Írán však tuto víru už roky systematicky vyvrací (s. 48-51); V Česku se rodí globální šampion - skupina CSG (s. 58).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 240 (11.12.2025)

Inflace je nejnižší od dubna, dolů ji táhly hlavně ceny potravin - 2,1 % (s. 2); Rozcupovaná důchodová reforma: co začne platit příští rok, co nová vláda zruší a jak to dopadne na veřejné finance? (s. 3); Nejprve se Babišův kabinet vrhne na stavební zákon. Ještě, než ho schválí, začnou úředníky zaučovat experti (s. 6); Vláda odpisů, ne dotací. Jaká je budoucnost českého hospodářství podle Havlíčka (s. 13); Švýcarsko zase odmítlo zdanění bohatých, chce si je udržet - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 244 (17.12.2025)

Babišův návrat po vzoru Trumpa? Nová vláda začíná zhurta, odnesly to klíčové normy Fialova kabinetu (s. 2); Nová vláda zadotuje ceny elektřiny domácnostem i firmám. Využije peníze určené na nové bloky v Dukovanech (s. 3); Lidé si nové auto se spalovacím motorem koupí i po roce 2035. Pravidla pro jejich výrobu jsou ale přísná (s. 6); Proč ještě není čas na nižší sazby - komentář (s. 12); V Berlíně a Bruselu se teď hraje o budoucnost celé Evropy - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 245 (18.12.2025)

Data o dopadech superdávky. Peníze dostanou i ti, kteří nároky nevyužívali, na reformu doplatí osamělí senioři (s. 4) a související komentář na s. 14; Proč se evropští zemědělci bouří? Jde o steaky z dovozu, dotace i papírování (s. 10); ČNB si definicí investičních nemovitostí připravuje půdu ke snižování sazeb - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 248 (23.12.2025)

Vláda škrtá přes 300 míst, nejvíce na svém vlastním úřadě. Právníci varují před obcházením služebního zákona (s. 3); Do nového roku bez rozpočtu, ví se jen to, že schodek vzroste (s. 3); Příběh Babišova střetu zájmů. Kdo rozhodne, jestli bude Agrofert vracet miliardy? - zemědělství (s. 4); Jsou tu stovky let. V čem je tajemství úspěchu nejstarších rodinných firem? (s. 10-11); Michl naznačuje obrat: cesta k levnějším hypotékám může vést přes Babišovu vládu - komentář (s. 14); Místo vlny reorganizací potřebují ministerstva šéfuředníka a silný kabinet - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 250 (30.12.2025)

Regulovaná cena elektřiny příští rok klesne o 15,1 procenta (s. 2); Babiš může ovlivnit budoucnost Green Dealu víc, než si asi i on sám myslí - oslabené klimatické cíle (s. 4); Pražská burza patřila v roce 2025 mezi nejvýkonnější na světě (s. 5); Sektorová daň není správnou cestou, její náklady nakonec stejně vždy zaplatí klienti - rozhovor s ředitelem Generali České pojišťovny R. Jurášem (s. 6-7); Proč nerušit penzijní reformu - komentář (s. 12); Jak mohou vláda a levnější energie nastartovat ekonomiku - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 251 (31.12.2025)

Německo může překonat ekonomickou kocovinu. Úplně fit ale ještě není (s. 1-2); Zelená pro politické čistky na úřadech? Koalice chce zrušit služební zákon a ořezat ochranu státních zaměstnanců - státní správa (s. 3); Bulhaři začnou platit eurem, většina lidí ho ale nechce (s. 3); Výhled na realitní trh v roce 2026. Ceny nemovitostí v Česku dál porostou a zdraží i hypotéky (s. 4); Část regulací, které měly platit v roce 2026, se odsouvá. Tři zásadní ale přibudou - CBAM, Akt o umělé inteligenci, transparentní odměňování (s. 10); Jak se změní povolenky? ETS2 čeká revize, začnou platit také aerolinky (s. 11); Kdo a kdy pocítí důchodové změny avizované novou vládou? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 1 (2.1.2026)**

Daně v roce 2026: nový pohled na benefity, zvýšené odvody nebo změny u družstevních bytů (s. 4); Žádný plán pro Ukrajince po uzavření míru? Průsvih ohrožující ekonomiku - rozhovor s advokátem J. Zemanem (s. 10); Rok 2026 ukáže, zda AI změní svět, nebo jen zdrazí počítače a elektřinu (s. 11); Kam letos investovat. Přehled možností včetně akciových tipů od profesionálů (s. 12); Tohle ČNB nečekala: na Vánoce jsme měli nejsilnější korunu v historii - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 13 (20.1.2026)**

Novinka v praxi: 140 tisíc pracujících důchodců si rozdělilo 4,3 miliardy navíc - státní podpora pracujících důchodců formou slevy na pojistném (s. 1); Schillerová může počítat s dalšími penězi pro rozpočet (s. 2); Moderní lichva pod lupou. Stát dostává do rukou unikátní studii nefér byznysu s dluhy a nemovitostmi (s. 3); Za dekády největší krize NATO. Evropa chystá tvrdou odvetu za "grónská cla" (s. 4) a související článek na s. 5 a komentář na s. 14; Babišovo řešení střetu zájmů může ztroskotat na klíčovém odstavci unijní legislativy - politika a byznys (s. 10); Francie: dluhy a iluze výjimečnosti - komentář (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 14 (21.1.2026)**

Zpřísnění investičních hypoték se blíží. Jak to dopadne na trh a proč se mu část žadatelů možná stejně vyhne (s. 3) a související komentář na s. 16; Financování sportu může fungovat jako vstupenka k veřejným zakázkám - rozhovor s J. Boháčem z ČUS (s. 5); Německý institut spočítal, kdo platí zvýšená dovozní cla do USA. Pro Američany to není moc povzbudivé čtení - mezinárodní obchod (s. 7); Konec zázraku. Rusku docházejí peníze, "válečné keynesiánství" se vyčerpalo - ruská ekonomika (s. 11); Čeští farmáři vyhlíží reformu společné zemědělské politiky s obavami (příl. Proměny zemědělství, s. 6).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 17 (26.1.2026)**

Propojení hnutí ANO s SPD a Motoristy by mělo pokračovat, říká Schillerová - rozhovor s ministryní financí po sněmu ANO (s. 3); Šéf ČT: Poplatky jsou preferovanou variantou, není důvod ke změně: Hynek Chudárek si vytyčil několik základních cílů, kterých chce ve vedení České televize dosáhnout. Tím klíčovým je právě udržení funkčního financování (s. 6-7); Jak rychle vlastně roste ekonomika USA? Odhady z Atlanty vzbuzují pochybnosti i nutkání jít all-in do indexu S&P 500 (s. 10).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 2 (5.1.2026)**

ČNB chce držet úrokové sazby nad očekávanou inflací (s. 2); Konečně jako Estonsko: zaměstnanecké akcie už jsou "sexy". Jak se změnou naloží start-upy? - zdanění zaměstnaneckých akcií (s. 3); Evropský rok z pekla. Proč EU rok 2025 prohrála, jak se tomu letos vyhnout a jaká bude role nové české vlády? (s. 4); Místo pětadvaceti formulářů jeden. Novinka uleví firmám, ale zároveň "nabije" kontrolorům mzdového účetnictví - JMHZ (s. 6); Trump se musí mírnit, protože negativní dopady cel na Američany už jsou vidět (s. 7).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 23 (3.2.2026)**

Prudké výkyvy zlata, stříbra i bitcoinu. Příčinou je Trump a spekulanti: finanční trhy zasáhl nevídaný pokles cen drahých kovů. Stejně tak se výrazně propadla hodnota bitcoinu nebo cena ropy. Naopak posílil americký dolar (s. 1); Berňák vidí lidem do peněženky stále víc, doplatky daní ze zatajených příjmů hrozí i gamblerům (s. 3); Větší komfort, nebo vyšší výkon? Berňák doměřil nemocnici miliony, pohodlné boty pro lékaře a sestry neuznal - daňová ustatelnost zaměstnaneckých benefitů (s. 5); Konec štědrých dotací z Nové zelené úsporám. Vláda chce nabídnout jinou formu podpory (s. 12); Proč máme výdajové limity, když je Schillerová dokáže obejít? - komentář ke státnímu rozpočtu (s. 14); Chorý muž Evropy začíná ožívat. Pro Česko je to velmi dobrá zpráva - komentář k situaci německého průmyslu (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 26 (6.2.2026)**

Inflace v Česku klesla na nejnižší hodnotu od listopadu 2016 (s. 2) a související komentář na s. 14; Ministerstvo financí se zbavuje expertů. Končí i ředitel, pod nímž vznikaly předpovědi pro tvorbu rozpočtů (s. 3); Otevře se miliardový trh? Co si české firmy myslí o "matce všech dohod"? - dohoda o volné zóně obchodu mezi EU a Indií z ledna 2026 (s. 12) a související úvaha o globalizaci na s. 3.

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 28 (10.2.2026)**

Vláda: NERV končí. Ukončili jsme to sami, reagují ekonomové (s. 3); Německo potřebuje reformy. Kroky klíčové ministryně ale zatím budí spíš rozpaky - úleva pro ceny elektřiny (s. 5); Ministerstvo životního prostředí šetří a národní parky sahají do rezerv (s. 6); Evropské plány na gigafactory jdou do koše, závislost autopřemyslu na Číně jen tak neskončí - baterie do elektroaut (s. 11); Schillerová se zlobí na zrcadlo, ale v něm problém opravdu není - komentář k NERV a Národní rozpočtové radě (s. 14); Spálená zem už nedoutná, hrajme ligu mistrů. Demagogie bojuje - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 5 (8.1.2026)**

Konec "daňové mlhy" u krypta? Úřady uvidí do všech transakcí - data o výdělích investorů do kryptoměn bude mít finanční správa automaticky jednou ročně (s. 1); Žádný průšvih v rozpočtu nevidím, Schillerová dostala spíš dárek, říká šéf Výboru pro rozpočtové prognózy Skořepa (s. 3); Babišova vláda podpoří dohodu EU s Mercosurem (s. 4); Růst cen zlata je barometr úpadku významných světových ekonomik včetně USA - komentář (s. 14); Inflace klesá, pocit dražšího života kvůli rostoucím cenám bytů sílí - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 9 (14.1.2026)**

Okamžitých plateb rychle přibývá. A sílí i tlak na obcházení kartových společností (s. 1); Průměrná inflace byla minulý rok 2,5 % (s. 2); Schillerová chystá snížení poplatků za penzijní spoření (s. 3); Přežije NATO rok 2026? Trump tlakem na Grónsko nutí Evropany jít na hranu představitosti - a možná kus za ni (s. 7); Ocitly se české penzijní fondy v pasti vysokých poplatků a nízkých výnosů? - investice na stáří (s. 8-9); Porušení rozpočtových pravidel by omezilo investiční aktivitu (s. 12); ESG nekončí. Zůstává trendem i po zmírnění reportingu - komentář (s. 14); Přinese nový zákon o státních zaměstnancích pružnost, nebo zničí profesionalitu? - komentář (s. 15).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 23, (2025) č. 11-12**

Poskytování informací obcemi (s. 3-8); Daň z nemovitých věcí a její specifika u neziskových a dalších organizací (s. 9-16); Novinky ve zdravotním pojištění od 1.1.2026 (s. 17-20); Vyhrazená pravomoc rady obce (s. 21-27); Změna financování nepedagogické práce (s. 28-30); Změny kompetencí zřizovatele podle novely školského zákona (s. 38-40); Sociální státní dluhopisy splňující požadavky ESG (s. 44-45); Podpurná opatření v sociálním bydlení: nový nástroj prevence i stabilizace bydlení (s. 46-48).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Ekonomické vědy. Ekonomie	51
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	51
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	51
Informatika. Počítače	52
Podnik a podnikání	53
Pojišťovnictví. Sociální péče	54
Právo	54
Účetnictví	55
Ostatní	55

Ekonomické vědy. Ekonomie

30599

Giorgos Kallis ; přeložily Eva Fraňková a Věra Fialová

Na obranu nerůstu

V Praze : Neklid, 2022, 439 stran

G. Kallis, jeden z předních představitelů nerůstového hnutí, přináší v této knize jeho inspirativní a promyšlenou obhajobu. Jednotlivé kapitoly tvoří výběr z autorových esejí z let 2011-2015, novinových článků a blogových příspěvků, které zahrnují širokou škálu témat – od zeleného růstu a dějin ekonomie, přes ekonomickou krizi, až po science fiction a hollywoodské filmy. Texty obsahují také debaty a výměny názorů mezi Kallisem a nerůstovými kritiky. Kniha tak slouží nejen jako úvod pro všechny, kdo hledají systémovou alternativu vůči stávajícímu společenskému uspořádání. Přináší také intelektuálně podnětné konverzace pro ty zájemce, kteří se chtějí dozvědět víc. - Vydalo nakladatelství Neklid spolku Svobodná knihovna. - ISBN: 978-80-908247-8-2

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30559

Kenneth Rogoff

Our dollar, your problem : an insider's view of seven turbulent decades of global finance, and the road ahead

Náš dolar, váš problém pohled zasvěceného odborníka na sedm bouřlivých desetiletí globálních financí a budoucnost

New Haven and London : Yale University Press, 2025, xiii, 345 stran : grafy

Kenneth Rogoff tvrdí, že americká měna by bez určité dávky štěstí možná nedosáhla dnešního vrcholu. Částečně na základě svých vlastních zkušeností, včetně těch s tvůrci politik a světovými lidry, autor oživuje pozoruhodný poválečný vzestup dolaru – jak porazil japonský jen, sovětský rubl a euro – a problémy, kterým dnes čelí ze strany kryptoměn a čínského jüanu, konce spolehlivě nízké inflace a úrokových sazeb, politické nestability a rozpadu dolarového bloku. Američané nemohou brát jako samozřejmost, že éra Pax Dollar bude trvat donekonečna, a to nejen proto, že mnoho zemí je tímto systémem hluboce frustrováno, ale také proto, že přílišná sebejistota a arogance mohou vést k nevynuceným chybám. Rogoff ukazuje, jak může nadměrná moc a přehnané privilegium Ameriky podnítit finanční nestabilitu – nejen v zahraničí, ale i doma. - Poznámky. - ISBN: 978-0-300-27531-5 (vázáno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30600

David Ondráčka

Kauza Česko : jak mizí miliardy a proč náš stát nefunguje

Praha : Práh, 2025, 551 stran : 1 portrét

Bývalý ředitel české pobočky Transparency International vzpomíná na dvacetiletou etapu svého života, kdy o protikorupční agendě jednal s politiky, kooperoval s policií a státními zástupci a upozorňoval na praktiky organizovaného zločinu. Ondráčka se zabývá obdobími jednotlivých vlád a jejich kauzami, politickou korupcí, financováním politických kampaní, lobbisty, oligarchizací české politiky, fungováním státní správy a reformami institucí i korupčními skandály politiků atd. S odstupem nabízí vhled do současných podob moci, které ovlivňují společnost v roce 2025 a budou důležité i v následujících letech. Autor poukazuje na to, že bez systémových změn se Česko bude Západu vzdalovat stále víc. - Vydání první - ISBN: 978-80-7696-101-2

30561

Punishing Putin :inside the global economic war to being down Russia**Potrestání Putina podstata globální ekonomické války za svržení Ruska**

London : Mudlark, 2024, x, 358 stran : 20 číslovaných stran fotografií

Vladimir Putin, kterého neodradilo osm let mírných sankcí ze strany USA, nařídil 24. února 2022 plnohodnotný útok na Ukrajinu. V následujících hodinách západní lídři využili ekonomické nástroje v rámci finančního experimentu, který změnil svět. Cílem bylo oslabit Putinovu válečnou mašinerii poškozením jeho ekonomiky, aniž by tím riskovali globální recesi. Zkušená novinářka S. Baker ve své knize odhaluje, jak se tato zuřivá finanční válka odehrála, od zabavení superjacht přes manipulaci s globální cenou ropy až po blokování prodeje vojenské technologie. Popisuje, jak Západ mobilizoval armádu vyšetřovatelů hospodářské kriminality, aby zakročili proti nelegálním ruským penězům a zaměřili se na oligarchy a jejich pomocníky, kteří se vyhýbali sankcím. Kniha nás zavede do zákulisních jednání, která vedla ke zcela nové éře ekonomické diplomacie a radikálnímu přeskupení globálních aliancí, což ovlivní světový řád na celé generace. - Poznámky. - ISBN: 978-0-00-865344-6 (brožováno)

30603

Michel Jébrak ; z francouzského originálu překložil Martin Hromek

Suroviny a moc : geopolitika nerostného bohatství

V Brně : Lingea, 2025, 255 stran : mapy

Cesta dějinami lidstva prostřednictvím nerostných surovin. Autor, kanadský odborník na geopolitiku zdrojů, ukazuje, jak se od starověku až po současnost právě suroviny stávaly klíčovými faktory mocenských vztahů mezi státy a impérii. Popisuje období od bronzové doby přes koloniální expanzi až po průmyslovou revoluci i současnou situaci, kdy je poptávka po ropě, plynu, kovech a vzácných zeminách jako nástroji politického vlivu a ekonomické závislosti. Nastiňuje kritickou budoucnost surovin pro energetickou transformaci a digitální technologie, soupeření o zdroje v 21. století a geopolitický pohled, v kterém se nerostné bohatství stává strategickou zbraní a zároveň slabinou států. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7700-178-6

Informatika. Počítače

30560

Shannon Vallor

The AI mirror : how to reclaim our humanity in an age of machine thinking**Umělá inteligence jako zrcadlo jak znovuobjevit naši lidskost v éře strojového myšlení**

New York, NY, USA : Oxford University Press, 2024, viii, 257 stran

Pro mnohé představuje technologie naděje do budoucnosti – slib společného rozkvětu a osvobození lidstva, který se našemu druhu vždy zdá být nedosažitelný. Technologie umělé inteligence (AI) tuto naději vyvolávají zvláštním způsobem. Slibují budoucnost, ve které budou lidské limity a slabosti konečně překonány – ne námi, ale našimi stroji. Místo toho, aby otevíraly novou budoucnost, však dnešní výkonné technologie AI reprodukovat minulost. Vytvořené z oceánů našich dat do nesmírně výkonných, ale nedokonalých zrcadel, odrážejí stejné chyby, předsudky a selhání moudrosti, kterým se snažíme uniknout. Naše nová digitální zrcadla ukazují pouze to, kde jsme podle dat již byli, nikdy to, kam bychom se mohli společně vydat poprvé. Abychom mohli čelit dnešním závažným výzvám pro náš druh a naši planetu, budeme potřebovat něco nového od AI i od nás samotných. Autorka předkládá filozofickou úvahu o tom, čím by AI mohla být: způsobem, jak znovuobjevit náš lidský potenciál pro morální a intelektuální růst, místo toho, abychom se ztratili v zrcadlech minulosti. Odmítá proroctví zkázy a povzbuzuje nás ke snaze o technologii, která nám pomůže obnovit sebevědomí a odvahu napravit rozbitý svět. - Poznámky. - ISBN: 978-0-19-775906-6 (vázáno)

30605

Lukáš Konečný, Martin Krčál

Průvodce světem AI : přehled nástrojů umělé inteligence : AI do kapsy

Brno : Citace.com, 2025, 89 stran : barevné ilustrace

Definice umělé inteligence (AI) a etika používání. Přehled jejích hlavních jazykových modelů a praktických nástrojů, které s AI pracují i příklady jejich vzájemného propojení. - Vydání 1. - Terminologický slovník. - ISBN: 978-80-88230-05-2

Podnik a podnikání

30604

Jiří Brňovják, Jana Burešová, Jaroslav David, Jana Davidová Glogarová, Lukáš Fasora, Jana Geršlová, Dalibor Janiš, Václav Kaška, Denisa Nečasová, Šárka Nekvapil Jirásková, Veronika Pehe, Petr Popelka (ed.), Aleš Zářický, Michaela Závodná, Jan Županič

Podnikání v českých zemích : od pražského groše po akciové společnosti

V Praze : Paseka, 2025, 847 stran : ilustrace (převážně barevné), portréty, faksimile

Kniha přináší pohled na podnikání a podnikatele v českých zemích, a to od raného středověku až do přelomu druhého a třetího tisíciletí. Autoři mapují dějiny podnikání od jeho středověkých forem přes první manufaktury až po podnikající šlechtice či židovské podnikatele a vyprávějí příběhy slavných firem, jako jsou Baťa, Petrof nebo Odkolek. Věnují se také historickým kořenům různých forem podnikání, např. akciových společností, fenoménu rodinného podnikání či počátkům moderního managementu. Popsány jsou i společenské souvislosti podnikání, jako je vztah podnikatelů k dělnictvu, k národnostním otázkám nebo podnikání žen. Kniha se zaměřuje i na obraz podnikatele ve veřejném prostoru. - Vydání první - Poznámky. - ISBN: 978-80-7637-543-7

30602

Hana Březinová, Dominik Králík

Přístupy k reportingu ESG

Praha : Wolters Kluwer, 2025, 221 stran : ilustrace

Publikace obsahuje popis zveřejňovaných účetních výkazů (účetní závěrka, výroční zpráva) a obecného modelu pro splnění povinnosti reportingu ESG (tj. životní prostředí, sociální oblast, řízení). Ekonomický rozvoj podniků se zobrazuje v účetních závěrkách a dalších finančních informacích, ale cílem jejich informačních výstupů je nyní udržitelnost, která se stala pro planetu zásadní. Proto ke kvalitně harmonizovaným účetním závěrkám je snaha přidat významnou související zprávu o udržitelnosti (reporting ESG). Tato zpráva vychází z obchodního modelu podniku, navazuje na jeho identifikaci, specifiká dodavatelských řetězců a za pomoci standardizovaných, ale i nových procesů návodně ukazuje cestu, jak lze vypracovat (naprogramovat) základní model reportingu ESG. Kniha obsahuje strukturu modelu, řadu příkladů, ukázek, praktických návodů, ale také informace, jak postupovali při implementaci CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) na Slovensku, v Rakousku a Německu a jak zvládla ČR první oficiální reporting v rámci EU za rok 2024. - Vydání první - ISBN: 978-80-286-0370-0

30485IX

Michal Šindelář, Jiří Pospíšil, Petr Čech

Specifické transakce s vlastním kapitálem obchodních společností. Z aktuální judikatury k rozdělování a výplatě zisku a jiných vlastních zdrojů v SRO a AS

Praha : Svaz účetních České republiky, 2025, 64 stran

Právní úprava a problematika rozdělování zisku z výsledku hospodaření v obchodních společnostech jsou vázány řadou zákonných podmínek. První příspěvek nabízí základní pohled na tuto problematiku v jednotlivých obchodních společnostech a upozorňuje i na technické účetní postupy. Účetní řešení vypořádacího podílu ve společnosti s.r.o. případně i v družstvech - to je obsahem druhého příspěvku. Ten shrnuje právní rámec a navazující účetní řešení. Upozorňuje na podmínky vystoupení společníka, právní postup pro nakládání s uvolněným podílem v s.r.o., účetní zachycení nakládání s vypořádacím podílem, specifiká nepeněžního splacení vypořádacího podílu a jeho zdanění. Další článek v tomto čísle se zabývá příplatky mimo základní kapitál v obchodních společnostech. Tento institut má zásadní dopady nejen na právní postavení společníků, ale i na účetní výkaznictví a daňové povinnosti společnosti. Článek shrnuje výhody a nevýhody, právní vymezení, účtování a daňové dopady příplatku mimo základní kapitál. Následuje přehled a základní analýza aktuální judikatury k rozdělení a výplatě zisku a jiných vlastních zdrojů v s.r.o. a a.s. Závěr patří odborným stanoviskům k dotazům z praxe: likvidace spolku, účtování předplacené služebnosti, pozdní dodání daňového dokladu u plátce DPH, právní služby poskytované osobám nepovinným k dani ze třetích zemí, nesprávné použití režimu přenesení daňové povinnosti aj. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-061-0 (brožováno)

Pojišťovnictví. Sociální péče

30609

kolektiv autorů

Dějiny českého pojišťovnictví. Díl 4., 1990 až 2025

[Praha] : Česká asociace pojišťoven : [2025], 522 stran : ilustrace (částečně barevné), portréty, faksimile
Výpravná publikace ukazuje fakta, souvislosti, ale i příběhy důležitých osobností pojišťovnictví od dob budování kapitalismu na počátku 90. let 20. století až po rok 2025. Představuje vznik silných domácích pojišťoven, transformaci trhu i současné výzvy pro pojišťovnictví (AI, změna klimatu, geopolitika aj.). Publikace je určena všem, kdo se zajímají o vývoj tohoto klíčového oboru, jenž v sobě spojuje nejen ekonomické profese, ale např. i zemědělství, průmysl, zdravotnictví, klimatologii, kriminalistiku, nové technologie a řadu jiných oblastí. Obsahuje také bohatý obrazový doprovod i rozhovory s dvanácti klíčovými postavami pojišťovnictví. - 1. vydání - Obsahuje rejstřík. - ISBN: 978-80-11-07231-5

Právo

30601

Jiří Jelínek a kolektiv

Trestní právo hmotné : obecná část, zvláštní část

Praha : Leges, 2025, 1084 stran

Souborná vysokoškolská učebnice systematicky vykládá pojmy a instituty trestního zákoníku, zákona o soudnictví ve věcech mládeže a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Spojením výkladu obecné a zvláštní části trestního práva nabízí ucelené pojednání o základním právním oboru českého právního systému. Učebnice se věnuje všem podstatným institutům trestního práva hmotného. Kromě rozboru platné právní úpravy se také autoři vyjadřují ke sporným a nejasným otázkám teorie či aplikační praxe. Výklad odkazuje i na aktuální judikaturu obecných soudů i Ústavního soudu. - 9. aktualizované vydání - Znění učebnice je podle stavu legislativy ke dni 1.2.2025. - ISBN: 978-80-7502-799-3 (vázáno)

30610

Adam Furek, Lukáš Rothanzl, Jakub Míšek, Otakar Ludvík

Zákon o svobodném přístupu k informacím : komentář

Praha : C. H. Beck, 2025, xx, 1779 stran

Komentované znění zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (a jeho prováděcím předpisům) ve znění pozdějších zákonů (poslední zpracovaný zákon č. 266/2025 Sb.). Výklad vychází z judikatury správních soudů i z dostupné odborné literatury s ohledem na praktické problémy. Součástí komentáře je rozsáhlý citační aparát relevantních soudních rozhodnutí. Právní stav předpisu a judikatury je ke dni k 31. říjnu 2025. - 2. vydání - Vzory úkonů povinných subjektů podle zákona. - ISBN: 978-80-7699-034-0 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30480/1656

Celní předpisy : redakční uzávěrka 3.11.2025

30480/1655

Energetika : zásadní změny od roku 2024 : redakční uzávěrka 16.10.2025

30480/1657

Katastr nemovitostí. Zeměměřictví. Pozemkové úpravy a úřady : redakční uzávěrka 3.11.2025

30480/1658

Kybernetická bezpečnost : redakční uzávěrka 10.11.2025

30480/1654

Správní řád. Přestupky. Soudní řád správní : redakční uzávěrka 20.10.2025

30480/1659

Životní prostředí : redakční uzávěrka 1.12.2025

Účetnictví

30485X

Vladimír Králíček

Příprava účetní jednotky na audit

Praha : Svaz účetních České republiky, 2025, 64 stran

Ucelený pohled na proces auditu. Základní povinnosti účetní jednotky a auditora. Cíle auditu, určení osoby auditora a uzavření smlouvy, harmonogram auditu, účetní závěrka a výroční zpráva, podkladové informace, závěr auditu, projednání zprávy auditora, zpětná vazba. Nejčastější nedostatky a chyby na straně účetní jednotky. - ISBN: 978-80-7626-062-7 (brožováno)

Ostatní

30606

Martin Krčál

Citační průvodce : norma ČSN ISO 690:2022 : nová verze z roku 2022

Brno : Citace.com, 2024, 200 stran : ilustrace (převážně barevné)

Citace podle citační normy ČSN ISO 690 z roku 2022. Jedná se o českou verzi mezinárodní normy ISO 690. Příručka nabízí přehledné vysvětlení problematiky, příklady citací konkrétních informačních zdrojů i využití citačního manažera Citace PRO. - Vydání: 2. upravené dle nové normy - Obsahuje QR kódy s přístupem k rozšiřujícím materiálům. - ISBN: 978-80-88230-02-1

30611

Carlo Masala ; přeložil Martin Pokorný

Když vyhraje Rusko : možný scénář

Praha : Prostor, 2025, 135 stran

Politolog C. Masala inscenuje hypotetický scénář blízké budoucnosti v důsledku změněného mezinárodněpolitického ovzduší. Variantu, že ve vojenském ukrajinsko-ruském konfliktu Rusko zvítězí nad Ukrajinou nelze vyloučit (invaze Ruska v únoru roku 2022). A to i v případě, že si Rusko ponechá území, které okupuje. Do jaké míry by mohlo ruské vítězství na Ukrajině ovlivnit budoucí podobu bezpečnostní politiky v Evropě i ve světě? Autorův scénář této možnosti se opírá o reálná fakta i o odborné poznatky. - V českém jazyce vydání první - Přeloženo z německého originálu Wenn Russland gewinnt: ein Szenario. - ISBN: 978-80-7260-653-5

30608

editovali: Martin Krčál a Pavla Kovářová

Knihovnické fondy, procesy a služby

Brno : Citace.com, 2024, 124 stran : ilustrace (převážně barevné), portréty, faksimile

Základní pojmy z oblasti knihovnictví. Systém knihoven a základní procesy a služby, které se v nich realizují. Vzdělávání v oboru. Výklad je doplněn o praktické příklady, tipy a shrnující otázky. - 2. vydání - ISBN: 978-80-88230-01-4

30607

Ian Morris ; z anglického originálu Why the West rules - for now ... přeložila Svatava Kučerová

Proč Západ vládne ... zatím : co minulost říká o naší budoucnosti

Praha : Dokořán : 2025, 639 stran : ilustrace

Oblast světa, kterou je dnes označována jako Západ, získala díky průmyslové revoluci v 19. století světovou nadvládu, která trvá dodnes. Na začátku 21. století, se však začínají šířit obavy z nastupující hospodářské síly Číny a Indie a konci Západu jako globální supervelmoci. Jsou tyto obavy opodstatněné? A proč se do takto dominantní pozice v minulosti dostaly zrovna státy Západu? Britský historik a archeolog I. Morris se v knize zaměřuje na vzorce historie v horizontu tisíců let a přináší zajímavou odpověď na obě tyto otázky. Klíčem k nadvládě Západu nebyla kultura, rasové rozdíly nebo výjimečné výkony jedinců. Zásadní byla role geografie, která určovala, jak si byli místní lidé schopni ve svých každodenních životech poradit s nedostatkem surovin, nemocemi, migrací nebo proměnami klimatu. Souhra zeměpisných faktorů a lidské vynalézavosti přitom pokračuje a svět se díky tomu podle

Morrise bude nadále proměňovat, což poznamená i velmocenské postavení vyspělých zemí. Kniha je zásadním příspěvkem k dějinám naší civilizace a výchozím bodem k porozumění současné geopolitické situaci. - První vydání v českém jazyce - Podnázev v tiráži: Co minulost odhaluje o naší budoucnosti. - ISBN: 978-80-7675-258-0

Seznam českých periodik pro rok 2026

A / Magazín Akademie věd ČR	čtvrtletník
Ad Notam	čtvrtletník
Agricultural economics	měsíčník
Antitrust	čtvrtletník
Auditing	čtvrtletník
Bankovníctví	měsíčník
Bulletin advokacie	měsíčník
Bulletin Komory daňových poradců	čtvrtletník
Clo-douane	měsíčník
Computer	měsíčník
Časopis pro právní vědu a praxi	čtvrtletník
Čtenář	měsíčník
Daně a právo v praxi	dvouměsíčník
Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále	měsíčník
Daně, účetnictví – vzory a případy	měsíčník
Daňový a účetní TIP	čtrnáctideník
Demografie	čtvrtletník
DPH aktuálně	čtrnáctideník
dTEST	měsíčník
Egovernment : elektronizace veřejné správy	3x ročně
Ekonom	týdeník
Euro	týdeník
Finanční a ekonomické informace	měsíčník
Finanční, daňový a účetní bulletin	čtvrtletník
Forbes	měsíčník
Hospodářské noviny	deník
Chip	měsíčník
Interní auditor	čtvrtletník
Knižní novinky	čtrnáctideník
Mezinárodní vztahy/ Czech Journal of International Relations	čtvrtletník
Moderní obec	měsíčník
Mzdová účetní	měsíčník
Obchodněprávní revue [OR]	čtvrtletník
Odhadce a oceňování majetku	čtvrtletník
Práce a mzda	měsíčník
Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]	měsíčník
Právní rádce	měsíčník
Právní rozhledy	čtrnáctideník

Právník	měsíčník
Pro-Energy magazín : energetické trhy, trendy a perspektivy	čtvrtletník
Profi poradenství & finance	měsíčník
Respekt	týdeník
Senát	čtvrtletník
Sondy : revue pro sebevědomé zaměstnance a firemní kulturu	měsíčník
Soudní rozhledy	měsíčník
Správní právo	8x ročně
Statistika	čtvrtletník
Statistika & my	měsíčník
Stavební právo - Bulletin	čtvrtletník
Trestněprávní revue	čtvrtletník
Účetní a daně	měsíčník
Účetnictví	měsíčník
Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí	čtvrtletník
Účetnictví v praxi	měsíčník
Unes - účetnictví neziskového sektoru	měsíčník
Ústřední věstník ČR	dle potřeby
Veřejná správa	měsíčník
Veřejné zakázky	dvouměsíčník
Veřejné zakázky v praxi	dvouměsíčník

Seznam zahraničních periodik pro rok 2026

Der Betrieb	Německo	týdeník
Bulletin for international taxation	Holandsko	měsíčník
The Economist	Velká Británie	týdeník
European taxation : official journal of the Confédération fiscale européenne	Holandsko	měsíčník
Financial Times	Velká Británie	deník
FinanzArchiv	Německo	čtvrtletník
Finanz-Rundschau	Německo	čtrnáctideník
Fiscal studies	Velká Británie	čtvrtletník
Global trade and customs journal	Holandsko	měsíčník
Handelsblatt	Německo	deník
IMF Economic Review	USA	čtvrtletník
International VAT monitor	Holandsko	dvouměsíčník
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik	Německo	dvouměsíčník
Journal of financial crime	Velká Británie	dvouměsíčník
Journal of financial stability	USA	dvouměsíčník
Monatsbericht des BMF	Německo	měsíčník
Trend	Slovensko	týdeník
Umsatzsteuer-Rundschau	Německo	čtrnáctideník
WirtschaftsWoche	Německo	týdeník

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfc.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcr.cz/oknihovne.php>